

הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ

זֹהַר וַיֵּשֶׁב

The Holy Zohar

Zohar Vayeshev

With English commentary by Zion Nefesh

Based on Zohar Hasulam, and the teachings of Rabbi Yehuda Halevi Ashlag

DailyZohar 2020 edition

** This is the first and an unedited edition. Please forgive any mistakes and share your comments by email to zion@dailyzohar.com

Future editions may include additional commentaries published on DailyZohar.com.

Copyright © 2020 DailyZohar.com, Zion Nefesh. All rights reserved.

You may share this file with your friends exactly AS IS. No change is allowed. You may print one copy for personal use and study. Reproduction and distribution beyond personal use of this file or parts of it without written permission is prohibited.

Memorial page

For the soul elevation of

**Lazar ben
Manya**

לעילוי נשמת

רב יחיאל הלל בן רב יעקב

לעילוי נשמת

יוכבד הענא בת חיים יהושע
פאליק

For the soul elevation of

**Shayna Mindel bat
Rav Yechiel Hillel**

לעילוי נשמת

יחיה בן חיים

לעילוי נשמת

יהודית בת נחמיה

1. וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוֵרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. רַבִּי חַיִּיא פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים לה) רַבּוֹת רַעוֹת צָדִיק וּמַכְלֵם יַצִּילֵנוּ ה' בֹּא רֹאֵה כְּמָה מְקַטְרָגִים יֵשׁ לוֹ לְאָדָם מִן הַיּוֹם שֶׁהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן בּוֹ נִשְׁמָה נְדִיָּא לְאָדָם [לְהַתְקִינָם] בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׂכִינָן שְׂאֲדָם יוֹצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם, מִיד מְזַדְמֵן לְהַשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ יֵצֵר הָרָע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, שְׂכֵתוֹב (בראשית ד) לְפֶתַח חֲטָאת רִבְעָן וְגו', וְאִזּוּ מִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ יֵצֵר הָרָע.

2. וְבֹא וְרֹאֵה שְׂכָף הוּא, שְׁהָרִי הַבְּהֵמוֹת מִיּוֹם שְׁנוּלָדִים, שׁוֹמְרִים אֶת עֲצָמָם וּבוֹרְחִים מִתּוֹף הָאֵשׁ וּמִכָּל הַמְּקוֹמוֹת הָרָעִים, וְאָדָם מִיד בֹּא לְזֶדֶק אֶת עֲצָמוֹ לְתוֹף הָאֵשׁ, מִשּׁוּם שֶׁיֵּצֵר הָרָע שְׂרׁוֹי בְּתוֹכוֹ, וּמִיד מְסִיט אוֹתוֹ לְדֶרֶךְ רָעָה.

3. וּבְאֶרְנוֹ, שְׂכֵתוֹב (קהלת ד) טוֹב יֶלֶד מִסֶּכֶן וְחָכָם מִמֶּלֶךְ זָקֵן וְכִסִּיל אֲשֶׁר לֹא יָדַע לְהִזְהָר עוֹד. טוֹב יֶלֶד – זֶהוּ יֵצֵר הַטּוֹב, שֶׁהוּא יֵצֵר טוֹב שֶׁהוּא יֶלֶד מִיָּמִים מוֹעָטִים עִם הָאָדָם, שְׁהָרִי מְשַׁלֵּשָׁה עֲשָׂר שָׁנִים וְאֵילָף [עֲמ״ו], כְּמוֹ שֶׁנֶּתְבָּאָר.

Genesis 37:1

”וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוֵרֵי אָבִיו—בְּאֶרֶץ, כְּנָעַן”

“So Jacob settled again in the land of Canaan, where his father had lived as a foreigner.”

The Zohar quotes this verse and immediately connects “Jacob settled” to hardship.

Psalms 34:20

”רַבּוֹת, רַעוֹת צָדִיק; וּמַכְלֵם, יַצִּילֵנוּ יְהוָה”

“Many are the afflictions of the righteous, but YHVH delivers him out of them all.”

Even if a person is righteous it doesn't stop the negative side from ‘attacking’ him.

When a child comes out to the world the negative side is ready by the opening of the womb and attaches itself to the soul of the child. (Genesis 4:7) “sin is crouching at the door”

When a person feels that he ‘settled’, troubles come.

The world was created with the principle of movement and continuation. The upper levels that bring life to the world don't have the aspect of time. In the world of Malchut, we must have goals and progress, otherwise, we bring the aspect of end that immediately attracts the negative side.

Every aspect of our lives is a process of life and we can not rest until our last breath of life.

1. וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוֵרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. רַבִּי זַוְיָא פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים לה) רַבּוֹת רַעוֹת צָדִיק וּמַכְלֵם יַצִּילֵנוּ יי. תֵּא זַוְיָא, כְּמָה מְקַטְרָגִין אֵית לֵיה לְבַר נְשִׁי מִיּוֹמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִי בֵּיה נִשְׁמָתָא (ד"א ל"ג לבר נש) (לאתקיימא) בְּהָאֵי עֲלָמָא. דְּכִיּוֹן דְּנִפְיָק בְּר נְשִׁי לְאוֹרָא דְעֲלָמָא, מִיד אֲזַדְמֵן לְאַשְׁתַּתֵּף בְּהַדְרִיָּה יֵצֵר הָרָע כְּמָה דְאַתְבָּר. דְּכִתִּיב, (בראשית ד) לְפֶתַח חֲטָאת וְזַטָּאת רוֹבֵץ וְגו'. וְכִדְרִין אֲשַׁתַּתֵּף בְּהַדְרִיָּה יֵצֵר הָרָע.

2. וְתֵא זַוְיָא, דְּהָכִי הוּא, דְּהָא בְּעִירֵי מִיּוֹמָא דְאַתְיָלִידוֹ, כְּלָהוּ זְטָרֵי גְרַמִּיָּהוּ, וְעָרְקִין מִן זֹו נִזְרָא, וּמִן כָּל אַתְרִין בִּישׁוּן. וְבַר נְשִׁי, מִיד אֵתִי לְאַרְמָא גְרַמִּיָּה זֹו נִזְרָא, בְּגִין דְּיֵצֵר הָרָע שְׂאֲרֵי בְּגוּיָה, וּבְמִיד אֲסִיטִי לֵיה לְאַרְזוּא בִּישָׁא.

3. וְאוֹקִיבְנָא דְכִתִּיב, (קהלת ד) טוֹב יֶלֶד מִסֶּכֶן וְזַזְכָּם מִמֶּלֶךְ זָקֵן וְכִסִּיל אֲשֶׁר לֹא יָדַע לְהִזְהָר עוֹד. טוֹב יֶלֶד, דָּא הוּא יֵצֵר טוֹב דְּהוּא יֶלֶד מִיּוֹמִין זְעִירִין עֲמִיָּה דְבַר נְשִׁי, דְּהָא מִתְּכִיסַר שִׁנִּין וְאֵילָף (עמיה) כְּמָה דְאַתְבָּר.

As we can read from the portion of Vayeshev, Jacob wasn't hurt directly because of his righteousness but the events around him caused him great pain and loss of spiritual connection.

4. ממלך זקן וכסיל. ממלך – זה הוא יצור הרע, שהוא נקרא מלך ושלט בעולם על בני אדם. זקן וכסיל – שהוא זקן ודאי, כמו שבארוהו, שבאשר אדם נולד ויוצא לאור העולם, הוא מזדמן עם האדם, ועל כן הוא מלך זקן וכסיל.

5. אשר לא ידע להזהר עוד, לא כתוב להזהיר אלא להזהר, משום שהוא כסיל, ועליו אמר שלמה, עליו השלום, (קהלת ב) והכסיל בחשך הולך, שהרי מפסלת החשך הוא בא, ואין לו אור לעולמים.

6. רבי שמעון אמר, בא ראה, כתוב טוב ילד מסכן וחכם, מי זה ילד מסכן? הרי בארוהו, ונתבאר שהוא יצור טוב. אבל טוב ילד, זהו שכתוב (תהלים לו) נער הייתי גם זקנתי, וזה הוא נער שהוא ילד מסכן, שאין לו מעצמו כלום. ולמה נקרא נער? משום שיש לו חדוש הלבנה שתמיד מתחדשת, ותמיד הוא ילד מסכן, כמו שאמרנו. וחכם, משום ששורה בו חכמה.

Ecclesiastes 4:13

”טוב ילד מסכן, וחכם-ממלך זקן וכסיל, אשר לא ידע להזהר עוד.”

“Better was a poor and wise youth than an old and foolish king who no longer knew how to take advice.”

‘A poor and wise youth’ is our good side that accompanies us from age 13. ‘King’ is the negative side and the evil inclination. He is considered a king because he has control in our world.

‘old’ because he exists before man was born. ‘Foolish’ because he walks in the dark, as it said in Ecclesiastes 2:14

”but the fool walks in darkness.”

Rabbi Shimon explains that ‘a poor youth’ is the good side because it doesn't have from its own and always in need to renew itself like the moon. He is wise because he connects to the light of wisdom, Chokmah.

Psalms 37:25

נער, הייתי – גם זקנתי:

”ולא ראיתי, צדיק נעזב; וזרעו, מבקש-לחם.”

“I have been young, and now am old, yet I have not seen the righteous forsaken or his children begging for bread.”

4. ממלך זקן וכסיל. ממלך, דא הוא יצור הרע דאיהו אקרי מלך ושלט בעלמא על בני זשא. זקן וכסיל, דאיהו זקן ודאי, כמה דאוקמוה, דכד אתיליד בר זש ונפיק לאורא דעלמא איהו (דף קעט ע"ב) אורבון עמיה דבר זש. ועל דא איהו מלך זקן וכסיל.

5. אשר לא ידע להזהר עוד, להזהיר לא כתיב, אלא להזהר, בגין דאיהו כסיל. ועליו אמר שלמה עליו השלום (קהלת ב) והכסיל בחשך הולך. דהא מסוסינתא דחושך קא אתיא ולית ליה זהורא לעלמין.

6. רבי שמעון אמר, תא זזוי, כתיב טוב ילד מסכן וחכם. מאן ילד מסכן, הא אוקמוה ואתמר דאיהו יצור טוב. אבל טוב ילד, דא הוא דכתיב, (תהלים לו) נער הייתי גם זקנתי. ודא הוא נער דאיהו ילד מסכן דלית ליה מערביה כלום. ואמאי אקרי נער, בגין דאית ליה זודתו דסינתא דמתוודשא תדיר, ותדיר איהו ילד מסכן כמה דאמרן. וחכם, בגין דזכמה שריא ביה.

The light of Chassadim is called “נער” “youth” and growing old is the state of earning the light of Chokmah. Then the state of ‘poorness’ ends by the connection of the Tzadik and light flows to the world.

With every cycle of renewal we can grow to achieve higher spiritual level. The moment of birth is a renewal from previous life. Every week, month and year we have opportunities to connect to the process of growth through the connections of Shabbat, Rosh Chodesh and holidays. During the holidays that we celebrate from Rosh Hashanah through Sukkot we have major renewal and greater opportunity to control the ‘old and foolish king’.

7. ממלך זקן – זהו יצר הרע, כמו שנאמר, שְׁהָרִי מִיּוֹמָא דְהֵיּוֹה לֹא נָפֵק מִמֶּסְאָבוּתֵיהּ לְעֵלְמִין, וְאִיהוּ כְסִיל. דְּכָל אֲרוּזֵי אֵינוֹן לְאֲרוּז בִּישָׂא, וְאִזֵּל וְסִטִּי לְבָנֵי נִשָּׂא וְלֹא יָדַע לְאֻדְהָרָא. וְאִיהוּ אֲתִי עִם בֶּר בֶּר נִשִּׁי בְּתַסְקוּפִין בְּגִין לְאִסְטָאָה לֹון מֵאֲרוּז טָבָא לְאֲרוּז בִּישָׂא.

7. ממלך זקן, דא הוא יצר הרע כמות דאתמר. דהא מן יומא דהיה לא נפק ממשאבותיה לעלמין, ואיהו כסיל. דכל ארוזי אינון לארוז בישא, ואזיל וסטי לבני נשא ולא ידע לאודהרא. ואיהו אתי עם בר נשי בתסקופין בגין לאסטאה לון מארוז טבא לארוז בישא.

8. בא ראה, על זה מקדים עם אדם ביום שנולד, כדי שיאמין לו, שהרי בשבא יצר הטוב, לא יכול האדם להאמין לו, ודומה עליו כמעמסה. כמו זה שנינו, מי הוא רשע ערום? זהו מי שמקדים לטען דבריו לפני הדין טרם יבא חברו בעל הדין, כמו שנאמר (משלי יח) צדיק הראשון בריבו וגו’.

8. תא וזוי, על דא אקדים עם בר נשי ביומא דאתיליד בגין דיהימין ליה. דהא כד אתי יצר טוב לא יכיל בר נשי למיהימנא ליה ודמי עליה כמטולא. כנונא דא תנינן, מאן הוא רשע ערום, דא הוא מאן דאקדים לאטענא מלוי לקמי דיינא עד לא ייתי זוכריה מארי דדינא. כמות דאת אמר, (משלי יח) צדיק הראשון בריבו וגו’.

9. כמו זה [הוא נ"א הנה] רשע ערום, כמו שנאמר (בראשית ג) והנחש היה ערום, והוא מקדים ושוה עמו של אדם בטרם יבא חברו לשרות עליו. ומשום שהוא מקדים, והנה טוען טענתו עמו – בשבא חברו, שהוא יצר הטוב, מרע את האדם עמו ולא יכול לזקף ראשו פאלו הטעין על כתפו כל המשאות של העולם בגלל אותו רשע ערום שהקדים עמו. ועל זה אמר שלמה (קהלת ט) וחכמת המסכן בוזיה ודבריו אינם נשמעים, משום שהנה הקדים אחר.

9. כנונא דא (הוא נ"א האי) רשע ערום, כמות דאת אמר, (בראשית ג) והנחש היה ערום. והוא אקדים ושרי עמיה דבר נשי עד לא ייתי זוכריה לאשראה עליה. ובגין דאיהו אקדים והא אטעין טענתיה עמיה, כד אתי זוכריה דאיהו יצר הטוב, אבאיש ליה לבר נשי בהדיה ולא יכיל לזקפא רישיה, כאילו אטעין על כתפיה כל מטולין דעלמא. בגין ההוא רשע ערום דאקדים עמיה. ועל דא אמר שלמה (קהלת ט) וחכמת המסכן בוזיה ודבריו אינם נשמעים, בגין דהא אקדים אחר.

The negative side exists before man is born. Because of that it has the advantage and can put a heavy load on the man's shoulders that can not raise his head. Man is already in trouble before his good side comes to assist.
Ecclesiastes 9:16

“וְחִכְמַת הַמִּסְכָּן בְּזוּהָ, וְדִבְרֵיו אֵינָם נִשְׁמָעִים”

“the poor man’s wisdom is despised and his words are not heard.”

The Zohar explains this verse and tells us that the wisdom of the poor person is not heard because the evil side already took over.

Lesson: We encounter difficulties each time we want to take the right course of actions because the negative side is already there. When we have a new plan, it would be better to have proper planning and allow time to pass from the initial idea to the process of manifestation. Doing so lets the good side and the Light with it to come and support us.

The other way to break the negative side that awaits at the beginnings is to be aware that this force is always there and start with actions of drawing light before anything else.

There are blessings for almost every action that we do in this world. We usually make a blessing before eating food but there are blessings and meditations before we do each precept.

Blessing is a tool to push negativity away before we do the action. Even before we read the Zohar we have a special meditation that the Holy Ari created in order to protect the light revealed through the Zohar study.

10. וְעַל דָּא כָּל דִּינֵי דְקַבִּיל מִבֶּר זֵשׁ מִלָּה עַד לָא יִיטִי זִזְבְּרִיהּ, כְּאִילוּ מְקַבֵּל עָלֶיהָ טַעֲוָא אֲזִזְרָא לְמַהֲיָמוּתָא. אֵלָא (מְשַׁלִּי יח) וְכָא רַעְהוּ וְזִזְקְרוּ, וְדָא הוּא אֲרוּז דְּבֵר זֵשׁ וְכָאָה, דְּהָא בֵּר זֵשׁ וְכָאָה דָּא הוּא, דְּלָא הִימִין לְהֵהוּא רִשְׁעֵי עָרוּם דִּינֵצֵר הָרַע, עַד דִּיִּיטִי זִזְבְּרִיהּ דִּיאִיהוּ יֵצֵר טוֹב. וּבִגִּין דָּא בְּגִי זֵשׁ אִינוּן כְּשִׁלִּין לְעַלְמָא דָּאִתִּי.

10. וְעַל דָּא כָּל דִּינֵי דְקַבִּיל מִבֶּר זֵשׁ מִלָּה עַד לָא יִיטִי זִזְבְּרִיהּ, כְּאִילוּ מְקַבֵּל עָלֶיהָ טַעֲוָא אֲזִזְרָא לְמַהֲיָמוּתָא. אֵלָא (מְשַׁלִּי יח) וְכָא רַעְהוּ וְזִזְקְרוּ, וְדָא הוּא אֲרוּז דְּבֵר זֵשׁ וְכָאָה, דְּהָא בֵּר זֵשׁ וְכָאָה דָּא הוּא, דְּלָא הִימִין לְהֵהוּא רִשְׁעֵי עָרוּם דִּינֵצֵר הָרַע, עַד דִּיִּיטִי זִזְבְּרִיהּ דִּיאִיהוּ יֵצֵר טוֹב. וּבִגִּין דָּא בְּגִי זֵשׁ אִינוּן כְּשִׁלִּין לְעַלְמָא דָּאִתִּי.

11. אֲבָל אוֹתוּ צַדִּיק שְׁפוּחַד מִרְבוּנוּ, כְּמָה רַעוּת סוֹבֵל בְּעוֹלָם הָהּ בְּדִי שְׁלָא יֵאֱמִין וְלֹא יִשְׁתַּתֵּף עִם אוֹתוּ יֵצֵר הָרַע, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִיל אוֹתוּ מִכָּל. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים לד) רַבּוֹת רַעוּת צַדִּיק וּמִכָּל יִצְלָנוּ ה'. לֹא כְּתוּב רַבּוֹת רַעוּת לְצַדִּיק, אֵלָא צַדִּיק, מִשּׁוּם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצָּה בּוֹ, וּמִשּׁוּם כִּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצָּה מֵאוֹתוּ הָאָדָם וּמְצִיל אוֹתוּ מִן הַכֹּל בְּעוֹלָם הָהּ וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ.

11. אֲבָל הוּא וְכָאָה דִּיאִיהוּ דִּיזִיכֵּל לְמֵאֲרִיָּה, כְּמָה בִּישׁוּן סְבִיל בְּהֵאִי עַלְמָא בְּגִין דְּלֹא יְהִימִין וְכָא יִשְׁתַּתֵּף בְּהֵהוּא יֵצֵר הָרַע. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁזִיב לִיהּ מִכָּלָהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים לה) רַבּוֹת רַעוּת צַדִּיק וּמִכָּל יִצְלָנוּ יי. רַבּוֹת רַעוּת לְצַדִּיק לֹא כְּתִיב, אֵלָא צַדִּיק. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעִי בֵּית. וּבִגִּין כִּךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעִי בְּהֵהוּא בֵּר זֵשׁ וְשְׁזִיב לִיהּ מִכָּלָהּ בְּהֵאִי עַלְמָא וּבְעַלְמָא דָּאִתִּי, וְכָאָה זִזְבְּרִיהּ.

12. בֹּא רֵאָה כְּמָה רַעוּת עֲבְרוּ עָלֶיךָ עַל יַעֲקֹב בְּדִי שְׁלָא יִתְדַבֵּק בְּאוֹתוּ הַיֵּצֵר הָרַע וְיִתְרַחֵק מִחִלְקוֹ, וּמִשּׁוּם כִּךְ סְבִיל כְּמָה עֲנָשִׁים וְכְמָה רַעוּת וְלֹא שְׁקֵט. פִּתַּח

12. תָּא זִזְזִי, כְּמָה בִּישׁוּן עֲבְרוּ עָלֶיךָ דִּינֵצֵר הָרַע וְיִתְרַחֵק מִזִּזְבְּרִיהּ. וּבִגִּין כִּךְ סְבִיל כְּמָה עוֹנָשִׁין כְּמָה בִּישׁוּן וְכָא שְׁקִיט. פִּתַּח וְאָמַר, (איוב ג) לֹא שְׁלֹתִי וְלֹא שְׁקֵטִיתִי וְלֹא נִזְזִיתִי

וְאָמַר, (איוב ג) לֹא שְׁלוֹתִי וְלֹא שְׁקֻטִי וְלֹא
נַחְתִּי וְיָבֵא רָגְזוֹ. בֹּא רֹאֵה בְּמָה רָעוֹת סוּבְלִים
הַצְדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, רָעוֹת עַל רָעוֹת,
בְּאֵבִים עַל בְּאֵבִים, כְּדֵי לְזַכּוֹת אוֹתָם לְעוֹלָם
הַבָּא.

וְיָבֵא רָגְזוֹ. תָּא זִוְוִי, בְּמָה בִישִׁין סְבָלִין צְדִיקָא בְּהָא
עֲלָמָא. בִישִׁין עַל בִישִׁין, כְּאֵבִין עַל כְּאֵבִין. בְּגִין
לְמַזְכֵּי לִוְן לְעֲלָמָא דְאַתִּי.

Proverbs 18:17

”צָדִיק הָרָאשׁוֹן בְּרִיבוֹ; יָבֵא- (וְבֹא-) רָעוֹהוּ, וְחֻקְרוֹ.”

“The first to plead his case is righteous, and his friend comes and examines him.”

The Zohar teaches us that a judge who listens to one side is following other gods.

We are the aspect of the ‘judge’, who always have ‘cases’ to deal with. If we listen to the negative side, it is like worshiping another god. We need to bring the ‘friend’, who is our good side, to examine the case and take the good from the bad.

The Zohar reveals that most people lose their share in the world to come because they follow the Evil Inclination without bringing the good side to challenge it.

Psalms 34:20

”רַבּוֹת, רָעוֹת צָדִיק; וּמִכָּלֶם, יַצִּילֵנוּ יְהוָה.”

“Many are the afflictions of the righteous, but YHVH delivers him out of them all.”

The righteous people who live with awe and love to God are challenged with negativity more than other people. God saves them from all their troubles in this world and increases their share in the world to come. This world will be under the control of Mashiach, a time that we will experience fulfillment and immortality.

The hardship and suffering a righteous go through come to help him grow his vessel.

The size of the vessel will determine the share in the fulfillment of 1000 years and beyond. After that, we will be elevated from human beings to super-beings with a higher physical and spiritual state.

The people that follow easy choices enjoy short time fulfillment but only in this temporary world. They lose their part in the world of Mashiach.

The sages taught us that this world is a ‘corridor’ to the next world. If we suffer then we should trust that everything comes from God helping us to grow our vessel. We should work harder to push away the negative side and stay with the Light. If we enjoy an easy life, we should ask ourselves if we are doing everything to be with Light and expand our vessels. The only thing we take with us after death is the level of purity and size of our souls. Money and honor in this world are temporary and have no value unless we use it to do good. Like the body itself, money is a tool for the soul to do good until the body and money expire. The basic positive use of money is giving a tithe to remove the aspect of death (Malchut, the 10th) from the vessel. It keeps the purity of the vessel. Doing for others beyond our selves helps in expanding the vessel.

13. יַעֲקֹב בְּמָה רָעוֹת סְבָל, רָעוֹת עַל רָעוֹת
תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לֹא שְׁלוֹתִי – בְּבֵית
לָבֶן, וְלֹא יָכַלְתִּי לְהִנָּצֵל מִמֶּנּוּ. וְלֹא שְׁקֻטִי
– מֵעֵשׂוֹ, מֵאוֹתוֹ הַצָּעִר שֶׁצָּעֵר אוֹתִי הַמִּמָּנָה
הַהוּא שְׁלוֹ, וְאַחֲרַי כִּדְּהַפְחֵד שֶׁל עֵשׂוֹ. וְלֹא
נַחְתִּי – מִן דִּינָה וּמִן שָׂכָם.

13. יַעֲקֹב בְּמָה סְבִיל בִישִׁין עַל בִישִׁין תְּדִיר, בְּמָה
דְּאַתְּ אָמַר לֹא שְׁלוֹתִי, בְּבֵיתָא דְלָבֶן, וְלֹא יָכִילָא
לְאַשְׁתַּתְּבָא מִנֵּיהּ. וְלֹא שְׁקֻטִי, מֵעֵשׂוֹ. מֵהַהוּא צָעֵר
דְּצָעֵר לִי הַהוּא מִמִּנָּה דִיכִלִּיהּ, וְלִבְתֵּר דִּזְוִילוֹ דְּעֵשׂוֹ.
וְלֹא נַחְתִּי, מִן דִּינָה וּמִן שָׂכָם.

14. וַיָּבֹא רָגֹז, דָּא רוֹגְזָא וְעֶרְבּוּבָא דְיוֹסֶף דְּאִיהוּ קִשְׁיָא מִכְלָהוּ, מִגֹּז רוֹזִימוּתָא דְיַעֲקֹב לְגַבֵּי דְיוֹסֶף דְּאִיהוּ רֹזָא דְבְרִית, עָאֵל בְּמִצְרַיִם. בְּגִין דְּלִבְתָּר כְּתִיב, (שְׁמוֹת ו) וַאֲזָכֹר אֶת בְּרִיתִי, לְאַשְׁתַּכּוֹזָא שְׂכִינְתָא (נ"א שְׁמֵשׁ) תִּמְנָן בְּהַדְיָה.

14. וַיָּבֹא רָגֹז, דָּא רוֹגְזָא וְעֶרְבּוּבָא דְיוֹסֶף דְּאִיהוּ קִשְׁיָא מִכְלָהוּ, מִגֹּז רוֹזִימוּתָא דְיַעֲקֹב לְגַבֵּי דְיוֹסֶף דְּאִיהוּ רֹזָא דְבְרִית, עָאֵל בְּמִצְרַיִם. בְּגִין דְּלִבְתָּר כְּתִיב, (שְׁמוֹת ו) וַאֲזָכֹר אֶת בְּרִיתִי, לְאַשְׁתַּכּוֹזָא שְׂכִינְתָא (נ"א שְׁמֵשׁ) תִּמְנָן בְּהַדְיָה.

15. וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוֵרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (יִשְׁעִיָּה נז) הַצַּדִּיק אָבֵד וְאִין אִישׁ שָׁם עַל לֵב וְאִנְשֵׁי חֶסֶד נְאֻסְפִים בְּאִין מִבֵּין כִּי מִפְּנֵי הָרָעָה נְאֻסֵּף הַצַּדִּיק. הַצַּדִּיק אָבֵד, בְּזִמָּן שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגֵּחַ בְּעוֹלָם וְאִין הָעוֹלָם כְּרָאוּי, וּמִזְדַּמֵּן הַדִּין לְשׁוֹת עַל הָעוֹלָם, אִזּוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל אֶת הַצַּדִּיק שֶׁנִּמְצָא בִּינֵיהֶם כְּדִי שִׁישְׁרָה הַדִּין עַל כָּל הָאַחֵרִים וְלֹא יִמָּצֵא מִי שֶׁיִּגָּן עֲלֵיהֶם.

15. וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוֵרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן, (דף קפ ע"א) רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (יִשְׁעִיָּה נז) הַצַּדִּיק אָבֵד וְאִין אִישׁ שָׁם עַל לֵב וְאִנְשֵׁי חֶסֶד נְאֻסְפִים בְּאִין מִבֵּין כִּי מִפְּנֵי הָרָעָה נְאֻסֵּף הַצַּדִּיק. הַצַּדִּיק אָבֵד, בְּזִמָּן שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגֵּחַ בְּעוֹלָם וְאִין הָעוֹלָם כְּרָאוּי, וּמִזְדַּמֵּן הַדִּין לְשׁוֹת עַל הָעוֹלָם, אִזּוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל אֶת הַצַּדִּיק שֶׁנִּמְצָא בִּינֵיהֶם כְּדִי שִׁישְׁרָה הַדִּין עַל כָּל הָאַחֵרִים וְלֹא יִמָּצֵא מִי שֶׁיִּגָּן עֲלֵיהֶם.

Job 3:26

”לא שלותי, ולא שקטתי ולא נחתי; וַיָּבֹא רָגֹז”

”I had no peace, no quietness; I have no rest, but only turmoil.”

As we learned in the previous study, righteous people suffer great hardship so they can have great rewards in the world to come.

Jacob didn't have peace in the house of Laban. He also couldn't have quietness because Esau was after him. He couldn't rest because his daughter, Dina, was raped. His sons, Shimon and Levi, got into a fight with Shechem and killed all the men of the city. Then came the turmoil, which is the feeling of loss he experienced when he heard that Joseph was gone.

The Zohar tells us that Jacob suffered a lot so he could stay far from the evil inclination. Because of it he merited becoming the chariot for the Central Column.

Isaiah 57:1

”הַצַּדִּיק אָבֵד, וְאִין אִישׁ שָׁם עַל-לֵב; וְאִנְשֵׁי-חֶסֶד נְאֻסְפִים בְּאִין מִבֵּין, כִּי-מִפְּנֵי הָרָעָה נְאֻסֵּף הַצַּדִּיק”

”The righteous man perishes, and no man takes it to heart; And devout men are taken away, while no one understands. For the righteous man is taken away from evil,”

The Zohar teaches that when the world is not worthy of the Chassadim revealed by the righteous God takes the righteous away from the people.

The void left behind them releases judgment in the community and the world. It gives the opportunity to the people to make corrections and push away the negative side that was allowed to come.

Rabbi Shimon could've rid the world from the negative side. God didn't send the angel of death to take him because the purity of Rabbi Shimon didn't allow death to come close to him. God asked him to leave the world at his own time. After Rabbi Shimon ascended to heavens (read Idra Zuta) the world gradually sank into darkness. The Zohar that Rabbi Shimon left for us was found and studied by Kabbalists in early 1300. With that revelation of Light, the world awakened and the renaissance era began in Italy (where many Israelite souls existed).

When a Tzadik passed away his community and the world experience a lack of light. God wants us to take personal responsibility and not to be dependent on Tzadikim. We should definitely learn from them and get their support. At the same time accept the hardship and challenges in our lives, keep moving forward and expand our souls.

16. שְׁהָרִי כָּל זְמַן שֶׁהַצַּדִּיק שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, הַדִּין לֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט עַל הָעוֹלָם. מִנֵּין לָנוּ מִמַּשָּׁה, שְׁכָתוֹב (תהלים קו) וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידָם לִילִי מֹשֶׁה בַּחֲרִירוֹ עָמַד בַּפָּרָץ לִפְנֵי וְגו'. וּמִשּׁוּם כֵּן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל אֶת הַצַּדִּיק מִבִּינֵיהֶם וּמַסְלֵק אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם, וְאִזּוּ נִפְרָע וְגוֹבֵה אֶת שָׁלוֹ. סוֹף הַפָּסוּק – כִּי מִפְּנֵי הָרָעָה נֶאֱסָף הַצַּדִּיק. בְּטָרֶם תִּבָּא הָרָעָה לְשַׁלֵּט עַל הָעוֹלָם נֶאֱסָף הַצַּדִּיק [ד"א כִּי מִפְּנֵי הָרָעָה נֶאֱסָף, טָרֶם תִּשְׁלַט הָרָעָה בְּעוֹלָם]. דְּבָר אַחֵר כִּי מִפְּנֵי הָרָעָה – זֶה יֵצֵר הָרָע.

17. בֹּא רָאָה, יַעֲקֹב הָיָה בַּחֲרִיר הָאֲבוֹת, וְהוּא עוֹמֵד לְהַתְקִים בְּגָלוּת, אֲבָל מִתּוֹךְ שֶׁהוּא צָדִיק, הַתַּעֲכָב הַדִּין שָׁלֹא יִשְׁלַט בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי כָּל יְמֵי יַעֲקֹב לֹא שָׁרָה הַדִּין עַל הָעוֹלָם וְהָרָעָה הַתְּבַטֵּל.

18. וְאִף כֵּן בִּימֵי יוֹסֵף, שֶׁהוּא דְמוּת אֲבִיו, [כִּינֹן שֶׁהוּא מֵת מִיד] לֹא שָׁרְתָה הַגָּלוּת [הַדִּין עַל הָעוֹלָם], מִשּׁוּם שֶׁהוּא הִגֵּן עֲלֵיהֶם כָּל יְמָיו. כִּינֹן שֶׁהוּא מֵת, מִיד שָׁרְתָה עֲלֵיהֶם הַגָּלוּת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות א) וַיָּמָת יוֹסֵף וְגו', וְסוֹמֵךְ לוֹ – הִבָּה נִתְחַכְמָה לוֹ. וְכַתוּב וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה בַּחֲמָר וּבִלְבָנִים וְגו'.

Psalms 106:23

”וַיֹּאמֶר, לְהַשְׁמִידָם: לִילִי, מֹשֶׁה בַּחֲרִירוֹ – עָמַד בַּפָּרָץ לִפְנֵי לְהַשִּׁיב חֲמָתוֹ, מִהֲשָׁחִית”

“Therefore he said he would destroy them— had not Moses, his chosen one, stood in the breach before him, to turn away his wrath from destroying them.”

The Zohar quotes this verse and explains that as long as there is a Tzadik in the world judgment can not control the world.

Because of this spiritual principle, God brings the righteous to him to allow the negative side to doing its work with the people. Isaiah 57:1 “For the righteous man is taken away from evil”

Joseph was righteous like his father. When Joseph went into exile, and Jacob thought he died, the Shechina left him and the world went into darkness and famine spread throughout the world.

16. דְּהָא כָּל זְמַנָּא דְּזֻכְרָא שְׁאֵרִי בְּעֻלְמָא, דִּינָא לָא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה עַל עֻלְמָא. מִנֵּינָן מִבְּמִשָּׁה, דְּכַתִּיב, (תהלים קו) וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידָם לִילִי מֹשֶׁה בַּחֲרִירוֹ עָמַד בַּפָּרָץ לִפְנֵי וְגו'. וּבִגְלִין כֵּן קוֹדֶשׁא בְּרִירָה הוּא נָטִיל לְזֻכְרָא מִבִּינֵיהֶו וְסָלִיק לִיה מַעֲלָמָא, וְכַדִּין אֶתְפָּרַע וְגַבִּי דִּילִיה. סוֹפִיה דְּקָרָא, כִּי מִפְּנֵי הָרָעָה נֶאֱסָף הַצַּדִּיק. עַד דְּלֹא יֵיתִי רָעָה לְשַׁלְטָאָה עַל עֻלְמָא נֶאֱסָף הַצַּדִּיק. (ד"א כִּי מִפְּנֵי הָרָעָה נֶאֱסָף עַד לֹא יִשְׁלוֹט הָרָעָה בְּעֻלְמָא) דְּבָר אַחֵר כִּי מִפְּנֵי הָרָעָה, דָּא יֵצֵר הָרָע.

17. תָּא וְזוּי, יַעֲקֹב שְׁלִימוֹ דְּאֲבָהֵן הָוָה וְאִיהוּ קָאִים לְקַיִימָא בְּגָלוּתָא. אֲבָל מִזֵּו דְּאִיהוּ צָדִיק אֶתְעַכָּב דִּינָא דְּלֹא שַׁלְטָא בְּעֻלְמָא. דְּהָא כָּל יוֹמֵי דִּיעֲקָב לָא שְׁרָא דִּינָא עַל עֻלְמָא, וְכַפְנָא אֶתְבַּטֵּלָת.

18. וְאוֹף הָכִי בְּיוֹמוֹי דִּי־יוֹסֵף דְּאִיהוּ דִּי־זֻכְרָא דְּאֲבִיו (כִּינֹן דְּאִיהוּ מֵת מִיד). לָא שְׁרָא גָלוּתָא (דִּינָא עַל עֻלְמָא). בְּגִלִּין דְּאִיהוּ אֲגִין עֲלִיָּהוּ כָּל יוֹמוֹי, כִּינֹן דְּאִיהוּ מוֹת, מִיד שְׁרָא עֲלִיָּהוּ גָלוּתָא. כְּמוֹת דְּאֵת אֲמַר (שמות א) וַיָּמָת יוֹסֵף וְגו', וְסוֹמִיךְ לִיה הִבָּה נִתְחַכְמָה לוֹ. וְכַתִּיב וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה בַּחֲמָר וּבִלְבָנִים וְגו'.

When Joseph took over the control over Egypt he had seven fruitful years then when Jacob came down to Egypt, the famine stopped and Egypt flourished again. When Joseph died, the Israelites lost his protection and the Egyptians decided to take advantage of them.

Exodus 1:10 “הֲבֵה נִתְחַכְמָה, לוֹ: פֶּן-יִרְבֶּה”

“Come, let us be wiser than them, so they won’t multiply”

We are experiencing a famine of light. Many Tzadikim in Israel and around the world left us and the negative side is growing. Corrupted leaders, wars, greed, radical Islam around the world go after the head of the Jews and Christians and many other representatives of the negative side are in control.

For some of you, it is far and for some, it’s a threat down the street.

We should be wiser than them and take the literal secret of the verse to our side. We should connect to Chokmah (Wisdom) with our prayers and positive actions so the negative side won’t grow and spread beyond control.

19. כְּמוֹ כֵּן בְּכָל מְקוֹם שֶׁשָּׂרִי צָדִיק [על] בְּעוֹלָם, בְּשִׁבְלֵי הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא יִגְן עַל הָעוֹלָם, וְכָל זְמַן שֶׁהוּא קוֹם, הָדִין לֹא שׁוֹרֵה עַל הָעוֹלָם, וְהֵנָּה נִתְבָּאֵר.

20. בֹּא רֵאשׁ, וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אָבִיו, מִה זֶה מִצְרַיִם אָבִיו? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָהוּ) מִצְרַיִם מִסְבִּיב, שֶׁכָּל יָמָיו הָיָה פוֹחַד וְהָיָה בְּפִיחָה. וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אָבִיו. רַבִּי אֱלֵעָזָר אָמַר, שֶׁהִתְקַשֵּׁר וַיֵּשֶׁב בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנֶּאֱחָז בְּחֹשֶׁד. אֶרֶץ מִצְרַיִם אָבִיו דּוֹקָא, בְּאֶרֶץ כְּנָעַן, נִקְשֵׁר הַמְּקוֹם לְמִקְוֵמוֹ. מִצְרַיִם אָבִיו – זֶה הָדִין הַקָּשָׁה. בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אָבִיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אוֹתוֹ הָדִין הַרְפָּה, שֶׁהָיָה הָאֶרֶץ שֶׁנֶּאֱחָז מִן הָדִין הַקָּשָׁה, וְבוֹ הִתְיַשֵּׁב יַעֲקֹב וְנֶאֱחָז בּוֹ נְאוּתָה אֶרֶץ הִיא הַסִּפְקָלְרִיָּה שְׂאִינָה מֵאִירָה].

21. אֵלֶּה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף וְגו'. אַחֵר שֶׁהִתְיַשֵּׁב יוֹסֵף עִם יַעֲקֹב וְהִזְדוּג הַשֶּׁמֶשׁ עִם הַלְבָנָה, אִזּוֹ הִתְחִיל לַעֲשׂוֹת תוֹלְדוֹת. וּמִי הוּא שֶׁעוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת? חֲזוֹן וְאָמַר יוֹסֵף. שֶׁהָיָה אוֹתוֹ נִהַר שֶׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא הוּא עוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת, מִשּׁוֹם שֶׁאֵין מִימּוֹ פוֹסְקִים לְעוֹלָמִים, וְהוּא עוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת בְּאֶרֶץ הַזֶּה וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵאִים תוֹלְדוֹת לְעוֹלָם.

Genesis 37:1

19. כְּמוֹנָא דָּא בְּכָל אֶתֶר דְּשָׂרִיָּא וְכָאָה (על) בְּעִלְמָא בְּגִינִיָּה קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִגְן עַל עִלְמָא, וְכָל זְמַן דְּאִיהוּ קָיִים, דִּינָא לָא שָׂרִיָּא עַל עִלְמָא וְהָא אֶתְבָּר.

20. תָּא זִזִּי, וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אָבִיו, מִאי מִצְרַיִם אָבִיו, כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר, (יִרְמְיָהוּ) מִצְרַיִם מִסְבִּיב, דְּכָל יוֹמָיו הָיָה דְּזוּזִיל וְהָיָה בְּדוּזִילוֹ: וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אָבִיו. רַבִּי אֱלֵעָזָר אָמַר, דְּאֶתְקַשֵּׁר וְיִתִּיב בְּהָיָא אֶתֶר דְּאֶתְאֻזִּיד בְּחֹשֶׁד. אֶרֶץ מִצְרַיִם אָבִיו דִּיִּקָּא, בְּאֶרֶץ כְּנָעַן, אֶתְקַשֵּׁר אֶתְרָא בְּאֶתְרִיָּה. מִצְרַיִם אָבִיו, דָּא דִּינָא קָשִׁיָּא. בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אָבִיו, כְּמָה דְּאֶתְבָּר הָהוּא דִּינָא רַפִּיָּא דְּאִיהִי אֶרֶץ, דְּאֶתְאֻזִּיד מִן דִּינָא קָשִׁיָּא וּבִיָּה אֶתְיַשֵּׁב יַעֲקֹב וְאֶתְאֻזִּיד בֵּיָּה, (וְהָיָה אֶרֶץ אִיהִי אֶסְפְּקִלְרִיָּא דְּלֹא נִהְרָא):

21. אֵלֶּה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף וְגו'. בְּתֵר דְּאֶתְיַשֵּׁב יוֹסֵף בִּיעֲקֹב וְאֶזְדוּג שְׁמִישָׁא בְּסִיְהָרָא, כְּדִין שָׂרָא לְמַעַבְדַּ תוֹלְדוֹת, וּבְמִאן אִיהוּ דְּעֵבִיד תוֹלְדוֹת, אֶהְדֵּר וְאָמַר יוֹסֵף, דְּהָא הָהוּא נִהַר דְּנִגִּיד וְנִפִּיק אִיהוּ עֵבִיד תוֹלְדוֹת בְּגִין דְּלֹא פִסְקִין מִיּוֹמֵי לְעִלְמִין, וְאִיהוּ עֵבִיד תוֹלְדוֹת בְּהָא אֶרֶץ וּבְגִינִיָּה נִפְקִין תוֹלְדוֹת לְעִלְמָא.

“וישב יעקב, בארץ מגורי אביו-בארץ, כנען”

“And Jacob dwelleth in the land of his father’s sojournings — in the land of Canaan.” Jacob’s father Isaac was the aspect of the Left column and hard judgments. Jacob is the Central column that draws Light from Zeir Anpin to Malchut that is the aspect of ‘the land’. When the Light is revealed in ‘the land’, which is the aspect of Malchut, the hard judgments become soft.

Lesson:

‘The land’ is Malchut and, in the absence of Light, we experience hard judgments. The technological progress of the world transformed our civilization into one that focuses on the material existence, greed and control. This strong gravity to ‘the land’, disconnected us from the Light and brought about hard judgments that we can see everywhere. The only way to soften the judgments is by drawing Light using the spiritual tools of the study of Torah through the Zohar.

Each one of us needs to make more time than before for Zohar study to reveal more Light in our lives and the world around us.

22. שהרי השמש, אף על גב שהתקרב ללבנה, לא עושה פרות, רק אותה הדרגה שנקראת צדיק, ויוסף הוא הדרגה של יעקב לעשות פרות ולהוציא תולדות לעולם, ומשום כך כתוב אלה תולדות יוסף.

23. אלה תולדות יעקב יוסף – כל מי שהיה מסתכל בדמות יוסף, היה אומר שזו היא דמות יעקב. בא ראה שבכל בני יעקב לא כתוב אלה תולדות יעקב ראובן, פרט ליוסף, שדמותו דומה לדמות אביו.

24. בן שבע עשרה שנה – אמר רבי אבא, רמז לו הקדוש ברוך הוא, שהנה בשנאבד ממנו יוסף היה בן שבע עשרה שנים, וכל אותם ימים שנשארו שלא ראה את יוסף, היה בוכה על אותם שבע עשרה השנים, וכמו שהיה בוכה עליו – הקדוש ברוך הוא נתן לו שבע עשרה שנים אחרות שהתקיים בארץ מצרים בשמחה, בכבוד ובשלמות הכל. שבנו יוסף היה מלך, וכל בניו היו לפניו. אותן שבע עשרה שנים היו חיים אצלו, ומשום כך בן שבע עשרה שנה הוא היה בשנאבד ממנו.

22. דהא שמשא אף על גב דאתקרב בסיהרא לא עביר איבין בר ההוא דרגא דאקרי צדיק, ויוסף איהו דרגא דיעקב למעבד איבין ולאפקא תולדין לעלמא, ובגין כך כתיב אלה תולדות יעקב יוסף.

23. אלה תולדות יעקב יוסף, כל מאן דהוה מסתכל בדיוקנא דיוסף הוה אומר דהא הוא דיוקנא דיעקב. תא וזוי, דבכלהו בני יעקב לא כתיב אלה תולדות יעקב ראובן, בר יוסף, דדיוקניה דמי לדיוקנא דאבוי.

24. בן שבע עשרה שנה. אמר רבי אבא, רמז ליה קודשא בריך הוא, דהא כד אתאבד מניה יוסף בן שבע עשרה שנין הוה. וכל אינון יומין דאשתארו דלא זמא ליה ליוסף הוה בכי על אינון שבע עשרה שנין. וכמה דהוה בכי עליה, קודשא בריך הוא יהב ליה שבע עשרה שנין אחרנין דאתקיים בארעא דמצרים בזודו ביקרא ובשלימו דכלא. ברית יוסף הוה מלכא, וכל בניו קמיה הוה, אינון שבע עשרה שנין הוה זמין לגביה. ובגין כך בן שבע עשרה שנה הוה איהו, כד אתאבד מניה.

Genesis 37:2

“אלה תולדות יעקב, יוסף בן-שבע-עשרה שנה היה רעה את-אחיו בצאן”

“These are the generations of Jacob. Joseph, being seventeen years old, was feeding the flock with his brethren ”

The Zohar explains that after Jacob established the connection to the Central Column, Zeir Anpin, he started to bring out ‘generations’. And those generations come from Joseph who is Yessod that brings the Light of Zeir Anpin to Malchut.

The analogy that the Zohar uses is of a unification of the Sun and the Moon to bring out ‘fruits’. The light of the sun (Zeir Anpin) is not revealed until it’s unified with the moon (vessel, Malchut). Only then, the light is revealed and the moon becomes visible and is the aspect of ‘fruit’. The Light itself is like a river of water that comes from the levels of Chokmah and Binah. The river that comes out of this source ‘feeds’ the Sun with energy before Yessod continues the flow to Malchut.

Chokmah and Binah are the aspects of father and mother (right and left brain) that join together (knowing) to activate the flow of water through the middle brain (Da’at) through the spine to the system of Yessod, where these waters (seeds) are ‘cooked’ and shoot out into the vessel. This process brings fruits to the world.

25. רבי חייא פתח ואמר, (איוב לד) לכן אנשי לבב שמעו לי חללה לאל מרשע ושדי מעול, כי פעל אדם ישלם לו וכארח איש ימצאנו. בא ראה, כשבא הקדוש ברוך הוא את העולם, עשה אותו על הדין, ועל הדין התקנים, וכל המעשים של העולם הם עומדים בדין חוץ משל הקדוש ברוך הוא, כדי לקיים את העולם שלא יאבד. פרש עליו רחמים, ואותם הרחמים מעבדים את הדין שלא יכלה את העולם, ועל הרחמים מתנהג העולם ומתקנים בשבילם.

26. ואם תאמר שהקדוש ברוך הוא עושה דין באדם בלי דין, הרי נאמר, שבאשר הדין שורה על האדם כשהוא צדיק, משום אהבתו של הקדוש ברוך הוא אליו היא, כמו שנתבאר, שהרי הקדוש ברוך הוא מרחם עליו באהבה לקרב אותו אליו, משבר את הגוף כדי להשליט את הנשמה, ואז מתקרב האדם אליו באהבה בראוי, והנשמה שולטת והגוף נחלש.

25. רבי זוסיא פתחו ואמר, (איוב לה) לכן אנשי לבב שמעו לי חללה לאל מרשע ושדי מעול. כי פעל (דף קפ ע"ב) אדם ישלם לו וכארוז איש ימצאנו. תא וזוי, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא, עבד ליה על דינא, ועל דינא אתקיים. וכל עובדין דעלמא אינון קיימין בדינא. בר הקודשא בריך הוא בגין לקיימא עלמא ולא יתאבד, פריש עליה רזומי, ואינון רזומי מעבדי לדינא דלא ישתעי עלמא, ועל רזומי אתנהיג עלמא ואתקיים בגיגיה.

26. ואי תיבא דקודשא בריך הוא עבד דינא בבר נש בלא דינא. הא אתמר, דכד דינא שריא עליה דבר נש כד איהו זכאה. בגין רזומותא דקודשא בריך הוא ביה איהי, כמה דאתמר. דהא קודשא בריך הוא רזום עליה ברזומי לקרבא ליה לגביה, מתבר גופא בגין לשלטאה נשמותא, וכדין אתקריב בר נש לגביה ברזומי כדקא יאות. ונשמותא שלטא וגופא אתזלקש.

The Zohar deals with the ‘complaint’ of most people. Why do bad things happen? and bring the following quotes from Job, who we know as one who went through great suffering in his life but didn’t lose his faith.

Job 34:10

“לכן, אנשי לבב – שמעו לי: “חללה לאל מרשע; ושדי מעול.”

“Therefore, listen to me, you men of understanding. Far be it from God to do wickedness, And from the Almighty to do wrong.”

Job 34:11

”כִּי פֶעַל אָדָם, יִשְׁלֹם-לוֹ; וְכֹאֲרַח אִישׁ, יִמְצָאֵנוּ.”

“For according to the work of a man he will repay him, and according to his ways he will make it befall him.”

The world was created with the force of judgment, that could destroy the world but God added the aspect of mercy to delay the judgment from taking immediate effect.

Mercy is expressed in the aspect of time (brought to us in the second Tzimtzum) and it allows us to correct any action that drew judgment on us.

The Zohar explains that when a tzadik suffers from judgment it is because God helps him elevate his soul by breaking his ‘body’. The body is everything that connects him to the corporeal world. When the body weakened, the soul can take control over it and gets stronger. Then the tzadik can experience greater closeness to the Light.

The aspects of judgment and mercy help create a balanced system and a process that helps our souls grow in the righteous path.

We may not accept the pain but we should always know that there is a reason for everything that happens to us.

27. וְצָרִיד גּוֹף חָלָשׁ וְנֶפֶשׁ חֲזָקָה שְׁמֵת גְּבִירַת בְּחֻזֵּק, וְאִזּוּ הוּא אֶהוּב שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ הַחֲבֵרִים, נוֹתֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצָדִיק צֶעַר בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי לְזַכּוֹת אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.

28. וְכֹאֲשֶׁר הִנָּשְׁמָה חֲלָשָׁה וְגוֹף חֲזָק, הוּא שׁוֹנֵאֵל שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁאִינוּ מְרַצֶּה בּוֹ, לֹא נוֹתֵן לוֹ צֶעַר בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲלֵא דְרָכָיו מִתְקַנּוֹת וְהוּא בְּשִׁלְמוֹת יִתְּרָה, מִשּׁוּם שֶׁאִם עוֹשֶׂה צְדָקָה אוֹ חֶסֶד, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁלֵּם לוֹ אֶת שְׂכָרוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בְּעוֹלָם הַהוּא. וְזֶהוּ שֶׁתִּרְגַּם אוֹנֶקְלוֹס (דְּבָרִים ז) וּמִשְׁלֵם לְשׁוֹנְאָיו וְגו' – מְשַׁלֵּם לְשׁוֹנְאָיו טוֹבוֹת שֶׁהֵם עוֹשִׂים [הוּא], וּמִשּׁוּם כֵּן אוֹתוֹ צָדִיק שֶׁנִּשְׁבֵּר תָּמִיד הוּא אֶהוּב שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהַדְּבָרִים הֵלְלוּ בְּשִׁבְדָּק, וְלֹא מִצָּא חֶטָּא בִּידּוֹ שֶׁנֶּעֱנַשׁ עָלָיו.

27. וּבְעֵינֵי גּוֹפָא זְוִילָשָׁא וְנֶפֶשָׁא תְקִיפָא דְאַתְתִּיקָא בְּתִקְיָפוֹ, וּכְדִין אִיהוּ רוֹזִימָא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּמֵה דְאָמְרוּ זֻכְרֵינָא, יְהִיב קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְצָדִיק צֶעַרָא בְּעוֹלָמָא דִין, בְּגִין לְמוֹכֵי לִיה לְעוֹלָמָא דְאַתִּי.

28. וְכֵד נִשְׁמַתָּא זְוִילָשָׁא וְגּוֹפָא תְקִיפָא, אִיהוּ שְׁוֹנֵאִיה דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְלֹא אִתְרַעֵי בֵּיה, לֹא יְהִיב לִיה צֶעַרָא בְּהֵאֵי עוֹלָמָא אֲלֵא אוֹרוֹזֵי מִתְתַּקֵּן וְהוּא בְּשִׁלְמוֹת יִתִּיר. בְּגִין דְאִי עֲבַד צְדָקָה אוֹ טִיבוֹ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁלֵּם לִיה אַגְרִיָּה בְּהֵאֵי עוֹלָמָא וְלֹא יְהִי לִיה זְוִילָק בְּהֵאֵי עוֹלָמָא. וְדֹא הוּא דְתִרְגַּם אוֹנֶקְלוֹס (דְּבָרִים ז) וּמִשְׁלֵם לְשׁוֹנְאָיו וְגו', וּמִשְׁלֵם לְשׁוֹנְאוֹהֵי טַבּוֹן דְאֵינוֹן וְגו' (אִיהוּ). וּבְגִין כֵּן הֵהוּא וְכֹאֲה דְאַתְבַּר תְּדִיר אִיהוּ רוֹזִימָא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהֵי מִיכִל כֹּד בְּדִק וְלֹא אִשְׁכּוּז זְוִילָא בִּידֵיה דְאַתְעֵנֵשׁ עָלֵיה.

Deuteronomy 7:10

”וּמִשְׁלֵם לְשׁוֹנְאָיו אֶל-פָּנָיו, לְהַאֲבִידוֹ; לֹא יֵאָחֵר לְשָׂאוֹ, אֶל-פָּנָיו יִשְׁלֹם-לוֹ.”

“and repays those who hate him to their face, so he would be lost: he will not be slack to him who hates him, he will repay him to his face.”

We studied previously that the hardship a person goes through is the effect of previous actions from this or previous lives. The pain is just an opportunity to ‘pay’ for past ‘sins’.

The rewards for good deeds are done in several ways. Those who don't have the consciousness of earning Light for the benefit of the soul receive their rewards immediately in this world. Their 'earnings' go toward good things in this world and lose the possibility for immortality in the future.

Those who are pure in their consciousness and without the consciousness of the Light, receive opportunities to come closer and earn the rewards of the future. Many good people came to Kabbalah because they expressed the desire to connect to the Light. Once they accept the Light in their lives their process became harder, so they can achieve greater soul cleansing and accumulate earnings for the future.

Righteous people are loved by God and get special treatment. They are provided with a lot of opportunities to break their body consciousness and their desires for material comfort. This process allows them to expand their vessel with greater 'emptiness' in this world so their soul could have a greater capacity for the awesome light that would be revealed in the world to come.

Rabbi Yehuda bar Ilai, a great Tana (a spiritual level with the ability to resurrect the dead), from the generation of Rabbi Shimon and a student of Rabbi Akiva, lived his life in poverty.

Once, Raban Shimon ben Gamliel decreed a day of prayer and fasting. Rabbi Yehuda was unable to attend the gathering since he had no coat to wear at that time. Raban Shimon ben Gamliel sent him a coat as a gift but Rabbi Yehuda refused to take it. Instead, he lifted the mat upon which he sat and showed the messenger how underneath it lay many golden coins. He then said, "See how much wealth I have but I do not wish to make use of it in This World". Although the appearance of the gold coins under his mat was a miracle, Rabbi Yehuda bar Ilai was showing that if he desired money he could easily get it.

The great Tzadikim had a better spiritual connection and elevation to understand the value of working in this world to earn the great rewards of the world to come. Even though Rabbi Shimon has the power to control the material world, he never used his abilities for personal benefits. When his father in law was surprised to see his physical condition after 12 years on the cave, Rabbi Shimon explained to him that his broken body is the reward of his Torah studies.

The Holy Ari had a shop, he opened it for a very short time just to have some income for basic living.

Rabbi Ashlag never saved money and he used to give what's left of his earnings to Tzedakah. His consciousness was to demonstrate 100% trust in the YHVH.

29. בְּאֵן יֵשׁ לְהִסְתַּבֵּל בְּכַמָּה צְדָדִים, אֶחָד – שֶׁהִנֵּה רְאִינוּ שְׂאִין הַשְׂכִּינָה שׁוֹרָה בְּמָקוֹם עֲצוּב, אֲלֵא בְּמָקוֹם שֵׁישׁ בּוֹ שְׂמֻחָה. אִם אֵין בּוֹ שְׂמֻחָה, אֵין שְׂכִינָה שׁוֹרָה בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מְלָכִים-ב ג) וְעָתָה קָחוּ לִי מִנְּגִן וְהָיָה כְּנָגֵן הַמִּנְגֵּן וְתִהְיֶה עָלָיו יָד ה' . שֶׁהִרִי וְדָאִי שֶׁשְׂכִינָה לֹא שׁוֹרָה בְּמָקוֹם עֲצוּב. מִזֵּין לָנוּ? מִיַּעֲקֹב, שֶׁמִּשּׁוֹם שֶׁהָיָה עֲצוּב עַל יוֹסֵף הִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ שְׂכִינָה. בֵּינָן שֶׁבָּאָה לוֹ הַשְׂמֻחָה עַל בְּשׂוֹרַת יוֹסֵף, מִיָּד וְתִהְיֶה רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. בְּאֵן בְּצִדִּיק הָיָה שֶׁנִּשְׁבֵּר, בֵּינָן

29. הָכָא אֵית לְאִסְתַּכְלָא בְּכַמָּה סְטָרִין. זוּר, דְּהָא זַמִּינָן דְּשְׂכִינָתָא לֹא שְׂרִיא בְּאַתֵּר עֲצִיבּוֹ אֲלֵא בְּאַתֵּר דְּאֵית בֵּיה זְוֹדוּת. אִי זְוֹדוּת לִית בֵּיה, לֹא שְׂרִיא שְׂכִינָתָא בְּהָהוּא אֶתֶר. כְּמָה דְּאֵת אֲבִיר, (מְלָכִים ב ג) וְעָתָה קָחוּ לִי מִנְּגִן וְהָיָה כְּנָגֵן הַמִּנְגֵּן וְתִהְיֶה עָלָיו יָד (י"ד) רוּחַ אֱלֹהִים, דְּהָא שְׂכִינָתָא וְדָאִי לֹא שְׂרִיא בְּאַתֵּר עֲצִיבּוֹ. מִנְּגִן מִיַּעֲקֹב. דְּבִנָּן דְּהָיָה עֲצִיב עָלֵיה דְּיוֹסֵף אִסְתַּלְקָת שְׂכִינָתָא מִנֵּיה, בֵּינָן דְּאֵתָא לִית זְוֹדוּת דְּבְשׂוֹרַת דְּיוֹסֵף מִיָּד וְתִהְיֶה רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. הָכָא

שהוא חלש ונשבר במכאובים, איפה השמחה? שהרי הוא בעצב ואין עמו כלל שמחה.

30. ואחד – שהנה ראינו כמה אהובים היו צדיקים לפני הקדוש ברוך הוא ולא נשברו בחלאים ולא במכאובים, ולא נחלש גופם לעולמים, למה לא אלה באלה – שאלה נשברו, ואלה עומדים בגופם בראוי?

בהאי זכאה דאתבר כיון דאיהו זולש ואתבר במכאובין, אן הוא זודה דהא איהו בעצבו ולית עמיה זודה כלל.

30. וזוד דהא זומינן כמה רזימין הוו צדיקיא קמי קודשא בריך הוא ולא אתברו במרעין ולא במכאובין ולא אתזולש גופא דלהון לעלמין. אמאי לאו אלן כאלין, דאלן אתברו ואלן קיימי בגופיהו כדקא יאות.

The Shechina doesn't stay in a place of sadness, only in joy. The Light is positive and it requires a positive vessel. Sadness and all kind of negative feelings contaminate the vessel and the Shechina can't be there to attract the upper Light to come to the vessel. The vessel is any kind of desire. When the desire is for the Light and for doing something positive then the Shechina comes to the vessel and the Light of fulfillment comes down to it.

When the desire is negative or there is a lack of any desire the vessel is dark and draws judgments.

The righteous accept their pain in a positive way, knowing that everything happens to them is part of the process of building, cleansing and strengthening their soul. Those who 'complaint' about the suffering lose whatever Light they have and delay their spiritual progress.

The Zohar teaches us that we break the Shabbat connection to Binah when we are angry on Shabbat. A person may keep all the laws of Shabbat but if he gets angry then he disconnects from the Light.

31. ואם תאמר שהנה אלה שעמדו בקיום בראוי משום שהם צדיקים בני צדיקים הם, כמו שבארוהו, ואלו האחרים צדיקים ולא בני צדיקים – הנה ראינו צדיקים בני צדיקים, שהנה אבי של זה צדיק בן צדיק, והוא צדיק, למה נשבר גופו במכאובים וכל ימיו בצער?

31. ואם תאמר דהא אלן דקיימו בקיומא כדקא יאות, בגין דאינון צדיקי בני צדיקי אינהו, כמה דאוקמוה. ואלן אזורין צדיקי ולא בני צדיקי, הא קא זומינן צדיקי בני צדיקי, דהא אבוי דרין זכאה בר זכאה, ואיהו זכאה. אמאי אתבר גופיה במכאובין וכל יומיו בצערא.

32. אלא באן הוא סוד, שהנה כל מעשי הקדוש ברוך הוא באמת וצדק, (איוב לד) כי פעל אדם ישלם לו וכארח איש ימצאנו. מצאנו בספרי הראשונים סוד אחד, ואצלו סוד אחר אחד שהוא שנים, שהרי יש לפעמים שהלבנה בחסרון ושורה בדין ואין השמש נמצא אצלה, ובכל זמן ובכל שעה יש לה להוציא נשמות לבני אדם כמו שלקטה בראשונה, ומוציאה אותם בעת

32. אלא הכא רזא איהו, דהא כל עובדוי דקודשא בריך הוא בקשוט וזכו (איוב לה) כי פעל אדם ישלם לו וכארוז איש ימצאנו. אשכונא בספרי קדמאי רזא זודא, ולגביה רזא אזורא זוד דאיהו תרין, דהא אית זמין דסיהרא איהי בפגמו ושריא בדינא ושמשיא לא אשתכוז גבה. ובכל זמנא ובכל שעתא אית לה לאפקא נשמותין בבני נשיא כמה דלקטא בקדמיתא, ואפיקת לון השתא בזמנא דאיהי קיימא בדינא. האי

בזמן שהיא עומדת בדין, ומי שלוקח אותה
באותו זמן, יהיה תמיד בחסרון והעני הולך
אליו, ונשבר תמיד בדין כל ימי האדם, בין
חוב בין זכאי, רק שתפלה מבטלת את כל
גזרי הדינים ויכול לסלקם בתפלה.

מאן דנקיט לה בההוא זמנא ליהוי תדיר בגריעותא,
ובסכנותא אזלא לגביה, ואתבר תדיר בדינא כל
יומוי דבר נש בין זייתא בין זכאה. בר דעלותא
בטיל כל גזרי דינין ויכול לסלקא בעלותא.

The Zohar asks why sufferings come to righteous people whose fathers and grandfathers were righteous. If they don't have a Tikkun to carry in the family then why go through such a process of breaking the body?

The Zohar explains that the secret is that souls must come to the world during the cycles of the sun and the moon. The moon begins waxing from the first day and becomes full on the 15th day then the moon is waning until it completes the cycle and a new moon begins again.

Those who were born in the first two parts of the month are influenced by the energy of growth, especially after the first Shabbat of the month until the day of the full moon. Souls that were born when the moon goes darker, during the 3rd and 4th quarter, experience more judgments than those who are born during the 1st and 2nd quarters. This rule affects good and bad people in order to create spiritual balance in the world. Those who have an easy life should work harder on their desire for the self alone and share their blessings with those who need it. Those who experience more difficulties should work on strengthening their faith and do more prayers. The Zohar tells us that no matter how many judgments come to a person, he can still cancel them with prayers.

There's a lot to learn about the deeper meaning of our prayer books and the spiritual process that takes us through the different spiritual worlds to the higher levels where we can pray (in plural form) and draw Light to us and the world.

The Zohar is not a tool to replace the regular prayers but its studies give us short cuts to the higher levels and carry up our meditations.

The moon represents us, living in lack of Light and need to make efforts to connect to the Light to remove darkness from our lives.

A day will come when the moon will constantly be full of light and we will experience no lack.

Once a month we make a special blessing for the moon. Every month after the first Shabbat of the month, usually, after the first seven days, we make a special blessing for the moon. We don't do it after the 2nd quarter because the moon is waning and loses its ability to transfer light.

During the blessings of the moon, we recite the verses below from Isaiah 30:26

”והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ביום חבש יהיה את שבר עמו ומחץ
”מכתו ירפא”

“Moreover, the light of the moon will be as the light of the sun, and the light of the sun will be sevenfold, as the light of seven days, in the day when YHVH binds up the brokenness of his people and heals the wounds inflicted by his blow”

When this event happens, the moon will have no ‘dark’ side and we will experience a life of no sufferings and complete fulfillment.

33. ואותו הזמן שאותה הדרגה עומדת
בשלמות, ואותו נהר ששופע ויוצא
משלמותו, אז אותה הנשמה שיוצאה

33. וההוא זמנא דקיימא ההוא דרגא בשלימותו,
וההוא נהר דנגיד ונפיק אשתמיש בה, כדון ההוא
נשמתא דנפקת ואתר ביקת ביה בההוא בר נש, ההוא

ונדבקה בו באותו האדם, אותו האדם משלם בכל – בעשר, בבנים ובשלמות הגוף.

34. והכל משום אותו המזל ששופע ויוצא ומתחבר באותה הדרגה להשתלם בו ולהתברך ממנו, ועל כן הכל במזל הדבר תלוי. ועל כן שנינו, בנים, חיים ומזונות – לא בזכות תלויים, אלא במזל הדבר תלוי, שהרי בזכות אינו אלא עד שמתמלאת ומאירה מן המזל.

35. ומשום כך, כל אותם שנשברו בעולם הזה, והם צדיקי אמת, בלם נשברים בעולם הזה ונדונים בדין. מה הטעם? משום שאותה הנפש גרמה להם, ועל כן חס עליהם הקדוש ברוך הוא לעולם הבא.

Job 34:11

”כי פעל אדם, ישלם לו; וכארח איש, ימצאנו.”

“For He pays a man according to his work, And makes him find it according to his way.”

When a person's soul reaches a higher level, the upper Light is open for him and is manifested in his life in the aspects of sustenance, children, and health of the body. This Light flows through Yessod and comes from the higher level that is called “מזלא” “Mazala”. The root word means ‘luck’.

The Zohar reveals that this ‘luck’ can be earned only when the soul of a person achieves unification with the level of Yessod.

36. רבי אלעזר אומר, כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא הוא בדין, כדי לטהר אותה הנפש להביא אותה לעולם הבא [ומשום כך כל מעשיו של הקדוש ברוך הוא] [נ"א משום שכל מעשיו הקדוש ברוך הוא] הם בדין ואמת, וכדי להעביר ממנו אותה והמה שקבלה בעולם הזה, ועל כן נשבר אותו הגוף ונטהרת הנפש, ומשום כך הקדוש ברוך הוא עושה לאותו הצדיק שישביל יסורים ומכאובים בעולם הזה ויתנקה מן הכל ויזכה לחיי עולם, ועל כן כתוב (תהלים יא) ה' צדיק יבחן, ודאי, והנה נתבאר.

בר זש אשתלים בכלא בעותרא בבגין בשלימו דגופא.

34. וככלא בגין (דף קפא ע"א) ההוא מולא דנגיד ונפיק ואתווצר בההוא דרגא לאשתלמא ביה ולאתברכא מניה, ועל דא כלא במולא תליא מלתא. ועל דא תנינן, בגי זיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא אלא במולא תליא מלתא. דהא בזכותא לאו איהו אלא עד דאתמליא ואתנהיר מן מולא.

35. ובגין כך כל אינון דאתברו בהאי עלמא ואינון זכאי קשויט, כלהו אתברו בהאי עלמא ואתדנו בדינא. מאי טעמא, בגין דההיא נפשא גרמא להו, ועל דא זייס עליהו קודשא בריך הוא לעלמא דאתי.

36. רבי אלעזר אומר, כל מה דעביר קודשא בריך הוא בדינא איהו, בגין לדכאה לההיא נפשא לאיתתאה לה לעלמא דאתי. (ובגין כך קודשא בריך הוא כל עובדיו) (נ"א בגין דכל עובדיו דקודשא בריך הוא) ואינון בדינא וקשויט. ובגין לאעברא מניה ההוא זיהמא דקבילת בהאי עלמא ועל דא אתבר ההוא גופא ואתדכיא נפשא. ובגין כך קודשא בריך הוא עביר לההוא זכאה דיסבול יסורין ומכאובין בהאי עלמא ויתנקי מכלא ויזכה לזיי עלמא. ועל דא כתיב (תהלים יא) יי צדיק יבזון, ודאי, והא אתמר.

37. רבי שמעון פתח, (ויקרא כא) אף אל הפרכת לא יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו ולא יחלל את מקדשי כי אני ה' מקדשו. אף אל הפרכת לא יבא – בא ראה, באותה שעה שאותו הנדר ששופע ויוצא, מוציא כל אותן הנשמות והנקבה מתעברת, כלם עומדים בפנים בחצר לפניו מחציר מצפה שטיחים.

37. רבי שמעון פתח, (ויקרא כא) אף אל הפרכת לא יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו ולא יחלל את מקדשי כי אני ה' מקדשו. אף אל הפרכת לא יבא. תא וזוי, ביהיא שעתיא דההוא נהר דנגיד ונפיק אפיק כל אינון נשמתין ואתעברת נוקבא, כללו קיימין לגו בקורטא דלגו בסיטו קורטא.

Psalms 11:5

”יהוה, צדיק יבחן: ורשע, ואהב חם–שנאה נפשו.”

“YHVH tests the righteous; the wicked and the one who loves violence His soul hates.”
After the first Sin in the Garden of Eden, we lost the state of immortality and have to go through the process of generations and reincarnations to correct our souls and come back to the state of oneness and unity as we were one as the soul of Adam.

The world was created with the freedom to choose, with cause and effect on every action, positive and negative. God wants to help us achieve the purity required to be included in the final process of the Redemption and Resurrection to Immortality.

The righteous people who wish to earn immortality are tested by God for their level of purity, and when they have issues God helps them by giving them a correction process that in most cases is painful and not easy.

To achieve a higher level of the soul the vessel of a person should be purer and that can be achieved only through a painful process that removes the desire for the self alone. That desire blocks the Light of a higher level of the soul from coming into the vessel.

The tests are always about the choice between the desire for the self and immediate pleasure and the action of doing for others. The formula is simple but Rabbi Ashlag tells us that the way to achieve that high altruistic state is by following the precepts of the Torah with the study of the Zohar and Kabbalah.

The wicked are hated and ignored by God until they make the efforts to change their ways and follow the Torah. They are rewarded in this world for their good deeds, earning nothing toward the state of immortality.

Most people are idiots. They are focused on the immediate pleasures of this world and may fulfill their entire ‘bucket list’. These people have no future in the world to come.

Most people work hard for a month before they are rewarded with a temporary currency that ends sooner or later and has no value after their death. The righteous knows that his entire life is the process of earning the ultimate reward of immortality, living in a world that provides them with everything they ever want.

There will be different levels of state of existence in the world to come. The lower level of earning would be riches and unlimited pleasure of the new world with no negativity. The higher level will be having no lack of material things together with full control of mind over matter. Everything desired would be manifested immediately including teleportation and going above the force of gravity.

I am aware that the title may make some people feeling uncomfortable, especially new people in the study on the Daily Zohar. Every day and every action is very important in the process of earning ‘credits’ toward the resurrection in the world to come. The true meaning of Kabbalah is to receive the highest Light possible and purify ourselves. If a student of Kabbalah is focused on his/her desires for pleasures and comfort in

this world then he/she misses on the true purpose of life. The pleasure and comfort a student can achieve immediately are with the understanding of the process. It can be long and painful and the knowledge of its purpose makes it easy to bare and live with until the next process of elevating the soul to the next level.

The study of Zohar, especially on a daily basis, purifies our souls and removes most of the pain from our personal process of correction. This is the goal and purpose of the DZ study and DZ projects.

I invite questions on this subject to help students understand the pain of this life and the reward of the next.

38. וְכִשְׁהִלְבְּנָה נִפְגְּמַת בְּאוֹתוֹ צֶדֶק שֶׁל הַנֶּחֱשׁ הָרַע, אִזּוּ כָּל אוֹתוֹן נִשְׁמוֹת שְׂוִיָּצוֹת, אֵף עַל גַּב שֶׁכֵּלֵן טְהוֹרוֹת וְכֵלֵן קְדוּשׁוֹת – הוֹאִיל וְנִפְּלוּ בַּפֶּגֶם, בְּכָל אוֹתָם מְקוֹמוֹת שֶׁהִגִּיעוּ אוֹתוֹן הַנִּשְׁמוֹת, כֵּלָם נִשְׁבְּרוּ וְנִפְגְּמוּ בְּכַמָּה צֶעֶר וְכַמָּה כְּאִבִּים, וְאֵלּוּ הֵם [נִשְׁמוֹת וּמְקוֹמוֹת] [נ"א נִשְׁמוֹת שֶׁל מְקוֹמוֹת שֶׁל פֶּגֶם] שֶׁמִּתְרַצֶּה בָּהֶם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אַחֵר שֶׁנִּשְׁבְּרוּ, וְאֵף עַל גַּב שֶׁהִנִּשְׁמוֹת בְּעֶצֶב וְלֹא בְּשִׂמְחָה.

39. סוֹד הַדָּבָר שׁוֹרִים כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה, הַגּוֹף נִפְגֵּם, וְהַנִּשְׁמָה בְּפָגִם כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה, וְזֶה כְּמוֹ זֶה. וּמִשּׁוֹם כֵּן אֵלּוּ הֵם שְׁצִיכּוֹת לְהִתְחַדֵּשׁ בְּהִתְחַדְּשׁוֹת הַלְבָנָה, וְעַל אֵלּוּ כָּתוּב (ישעיה סו) וְהָיָה מִיָּדִי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ וּמִיָּדִי שָׁבַת בְּשִׁבְתּוֹ יָבֹא כָּל בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אֲמֵר ה'. כָּל בָּשָׂר וְדָאִי, שְׂאֵלּוּ יִתְחַדְּשׁוּ בְּכָל. וְצִיכּוֹת לְהִתְחַדֵּשׁ בְּהִתְחַדְּשׁוֹת הַלְבָנָה.

38. וְכִדְ סִיְהָרָא אֲתַפְּגִים בְּהֵהוּא סִטְרָא דְּזוּזִיָּא בִּישָׂא, כְּדִין כָּל אֵינוֹן נִשְׁמֵתִין דְּנִפְקִין, אֵף עַל גַּב דְּכִלְהוּ דְּכִין וְכִלְהוּ קְדִישִׁין, הוֹאִיל וְנִפְּלוּ בַּפֶּגֶם. בְּכָל אֵינוֹן אֲתָרִי דְּמִטּוֹ אֵינוֹן נִשְׁמֵתִין כִּלְהוּ אֲתַבְּרוּ וְאֲתַפְּגִימוּ בְּכַמָּה צֶעֶרִין בְּכַמָּה כְּאִבִּין, וְאֵילִין אֵינוֹן (נִשְׁמֵתִין וְאֲתָרִין) (נ"א נִשְׁמֵתִין דִּאֲתָרִין דִּפְגִּימוּ) דְּאֲתָרֵי בְּהוּ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַתֵּר דְּאֲתַבְּרוּ, וְאֵף עַל גַּב דְּנִשְׁמֵתִין בְּעֶצֶב וְלֹא בְּזוּדוּן.

39. רָזָא דְּמִלְכָּה שְׂרִיין כְּנוּזָא דְּלֵעִילָא גּוֹפָא אֲתַפְּגִים, וְנִשְׁמֵתָא לְגוֹ כְּנוּזָא דְּלֵעִילָא, וְדָאִי כְּנוּזָא דְּדָא, וּבְגִין כֵּן אֵלִין אֵינוֹן דְּבִעִין לְזוּדְתוֹתֵי בְּזוּדְתוֹתָא דְּסִיְהָרָא, וְעַל אֵלִין כְּתִיב, (ישעיה סו) וְהָיָה מִיָּדִי זוּדֶשׁ בְּזוּדֶשׁוֹ וּמִיָּדִי שִׁבָּת בְּשִׁבְתּוֹ יָבֹא כָּל בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אֲמֵר יי. כָּל בָּשָׂר וְדָאִי, דְּאֵלִין יִתְזוּדְתוֹן בְּכִלָּא. וּבְעִין לְזוּדְתוֹתֵי בְּזוּדְתוֹתָא דְּסִיְהָרָא.

The Zohar reveals that there are righteous souls that go into vessels/bodies and put flaws on the vessel.

This Zohar section was difficult to understand but after I read the explanation of Rabbi Ashlag I could get some understanding.

We usually think about the bodily desires and negative / flawed consciousness as 'corrupting' the soul. Here we read the opposite and that is difficult to understand. Rabbi Ashlag brings the example of Binah and Malchut. At the initial process of Creation, Malchut was dark and without Light of its own or even a desire for the Light. To correct that, the Creator elevated Malchut, which is the aspect of the vessel to Binah, which is the aspect of pure Light and righteous soul. Malchut experienced the Light of Binah and when it went back down to its dark place it raised the desire for the Light of Binah. The desire is the flaw because purity is a simple channel of Light without desire for the self.

Now the vessel, Malchut, needs to work harder to connect to the Light.

The righteous souls force themselves to go into a process of renewal. They may reincarnate in simple vessels to have greater ability to desire the higher levels of Light and expand their vessels.

The important lesson here is that even if we are in a happy and tranquil state of living, we need to challenge ourselves in order to expand our vessels and earn more Light. Study, share to expand your spiritual vessel, give Tzedakah and increase your tithe (gradually over the basic 10%) to expand your material vessel.

40. ואלו הם בשתפות אחת עם הלבנה פגומים באותו הפגם שלה, ומשום כך היא תמיד שורה בתוכם, שאינה עוזבת אותם, כמו שנאמר (שם נז) ואת דכא ושפל רוח, וכתוב (תהלים לד) קרוב ה' לנשברי לב. לאותם שסובלים עם הלבנה, אותו הפגם הם קרובים לה תמיד. ועל זה להחיות לב נדכאים, באותם החיים שבאים לה להתחדש יהיה להם חלקם, אותם שסובלים עמה יתחדשו עמה.

41. ואלו נקראים יסורים של אהבה. של אהבה הם, ולא מאותו האדם. של אהבה, אותם שנפגם האור של האהבה הקטנה שגדחת מאהבה רבה. משום כך אלה הם חברים משתפים עמה. אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא, שהם זכו לזה להיות חברים עמה, עליהם כתוב (שם קכב) למען אחי ורעי וגו'.

40. ואלו אינן בשותפותא זודא בסיהרא פגמיין ביהוא פגמיין דילת, ובגין כך איהי שריא בגווייהו תדיר דלא שבקא לון כמה דאת אמר, (ישעיה נז) ואת דכא ושפל רוח. וכתוב, (תהלים לה) קרוב יי לנשברי לב, לאינון דסבלי עם סיהרא ההוא פגמיין, אינון קריבין לה תדיר. ועל דא להזיות לב נדכאים, באינון זויים דאתיין לה לאתזודתא יהא לון זולקהון, אינון דסבלי עמה יתזודתון עמה.

41. ואלו אקרון יסורין של אהבה, של אהבה אינון ולא מניה דהוא בר נש. של אהבה, אינון דאתפגים נהורא של אהבה זוטא דאתדווייא מאהבה רבה. בגין כך אלו אינון זוכרים משותפים בהדה. וזכאה זולקהון בעלמא דין ובעלמא דאתי, דאינון זכו להאי למהוי זוכרים בהדה, עליהו כתיב, (תהלים קכב) למען אחי ורעי וגו'.

A righteous person accepts the challenges of having smaller and broken vessels. He works to correct and expand it. Even though the vessel is at the lower level, he receives support from the Light of Binah. The suffering of a righteous is called the suffering of love.

The lacks and limitations in Tzadik's life represent the love of the Creator for the Tzadik, giving him opportunities to work and expand his vessel to a greater level.

Psalms 34:19

”קרוב יהוה, לנשברי לב; ואת דכא-רוח יושיע.”

“Many are the afflictions of the righteous, But the LORD delivers him out of them all.” The Light of Binah supports us and gives us the closeness to the Creator, where we feel his love and involvement in our lives even at a time when we feel that we walk alone and in the dark. As righteous people, we should remember that the time flows in one direction and all we need is to hang on the righteous path with the spiritual tools, and soon we will step into the Light.

Deuteronomy 6:5

”ואהבת, את יהוה אלהיך, בכל לבבך ובכל נפשך, ובכל מאדך”

“You shall love YHVH your God with all your heart and with all your soul and with all your might.”

This is the first verse of the Shema Israel prayer. This prayer is the ultimate connection to the Light of Binah, especially when the person feels the love to the Creator in his heart, and is ready to accept all four types of death. The Shema prayer creates unification that lets the Light of Binah to flow into the person and 'wash' him from all negativity. We have three daily opportunities to make this connection, one in the morning, one in the evening and one on the bed just before going to sleep. The Zohar reveals that when the Light is drawn into the vessel and renews it, it creates renewal energy that helps the person in this life and in the world to come.

42. פתח ואמר, (ישעיה נב) הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד. אשרי חלקם של הצדיקים שהקדוש ברוך הוא גלה להם דרכי התורה ללכת בהם. בא ראה, הפסוק הנה הוא סוד עליון, הנה ישכיל עבדי ובארוה. אבל בא ראה, כשבא הקדוש ברוך הוא את העולם, עשה את הלבנה והקטין לה את אורה, שהרי אין לה מעצמה כלום. ומשום שהקטנה את עצמה, האירה בגלל השמש ובחזק האורות העליונים.

43. ובזמן שהיה בית המקדש קים, ישראל היו משתדלים בקרבנות ועולות ועבודות שהיו עושים הפהנים ולוים וישראלים כדי לקשר קשרים ולהאיר אורות.

44. ולאחר שנחרב בית המקדש, נחשף האור, והלבנה לא הוארה מן השמש, והשמש הסתלק ממנה ולא האירה, ואין לה יום שלא שולטים בו קללות וצער וכאבים, כמו שנתבאר.

42. פתחו ואמרו, (ישעיה נב) הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד. וכאן חולקהו דצדיקייא דקודשא בריך הוא גלי לון ארזוי דאורייתא למהך בהו. תא וזוי, האי קרא רוא עלאה איהו, הנה ישכיל עבדי ואיקמוה. אבל תא וזוי, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא, עבד לה לסיהרא ואער לה גהורה דהא לית לה מנרמה כלום. ובגין דאעירת גרמה, אתנהרא בגין שמשא, ובתוקפא דגהורין עלאין.

43. ובזמן דהיה בי מקדשא קיים, ישראל היו משתדלין בקורבנין ועלוין ופולוניין, דהיו עבדין כהני ולויאי וישראלים בגין לקשרא קשרין ולאנהרא גהורין.

44. ולבתר דאתזרב בי מקדשא אתזושף גהורא, וסיהרא לא אתנהירת מן שמשא, ושמשא (דף קפא ע"ב) אסתלק מנה ולא אתנהרא, ולית לה יומא דלא שלטא ביה לוטין וצערין וכאבין כמה דאתבאר.

The Holy Temple was considered as the Sun that shines its light to the world. When the priests made the sacrifices and different services in the Holy Temple, the world enjoyed a great flow of Light. After the destruction of the Holy Temple, the 'sun' lost its light and the moon, which is the aspect of our world and Malchut, couldn't receive the light from its source of the Holy Temple.

The Zohar tells us that since the destruction of the Holy Temple the world is experiencing everyday different kind of curses, pain, and suffering and continues to quote Isaiah 52:13 to praise the righteous people that follow the ways of the Torah.

"הנה ישכיל, עבדי; ירום ונשא וגבה, מאד"

"behold, My servant will prosper, He will be high and lifted up and greatly exalted."

When the Light is fully revealed in the world at the time of the Resurrection, the vessel of the righteous people will be ready for the great Light of the 'sun' to shine in their lives.

45. ובאותו זמן שהגיע זמן הלבנה להאיר, מה כתוב? הנה ישכיל עבדי. נאמר על הלבנה הנה ישכיל עבדי, זהו סוד האמונה. הנה ישכיל – שמתעוררת התעוררות שלמעלה, במי שהריח ריח ובא להתעורר ולהסתכל. ירום – מצד האור העליון של כל האורות.

46. ירום – כמו שנאמר (ישעיה ל) ולכן ירום לרחמכם. ונשא – מהצד של אברהם. וגבה – מהצד של יצחק. מאד – מצדו של יעקב. ואף על גב שבארוהו, והכל אחד בסוד של החכמה.

47. ובאותו זמן יעורר הקדוש ברוך הוא התעוררות עליונה להאיר ללבנה בראוי, כמו שנאמר (שם) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים. ומשום כך תתוסף לה רוח עליונה, ומשום כך יתעוררו אז כל אותם המתים שהם בתוך העפר.

Isaiah 52:13

”הנה ישכיל, עבדי; ירום ונשא וגבה, מאד”

“behold, My servant will prosper, He will be high and lifted up and greatly exalted.”

The Hebrew word for ‘servant’ is ‘עבד’, which means ‘worker’ and a ‘slave’. The aspect of ‘slave’ is by knowing that the Torah is the truth to be followed. ‘Worker’ is the aspect of those who follow the precepts and reveal the Light of the Creator in the world.

The Zohar reveals that the reward for those righteous people will be a higher elevation to see the full revelation of the Light in the world.

Isaiah 30:26

”והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ביום חבש יהיה את שבר עמו ומחץ”

“Moreover, the light of the moon will be as the light of the sun, and the light of the sun will be sevenfold, as the light of seven days, in the day when YHVH binds up the brokenness of his people and heals the wounds inflicted by his blow”

48. וזהו עבדי, הסוד שמפתחות רבונו בידו, כמו שנאמר [אל עבדו זקן ביתו, וכמו שנאמר] (בראשית כד) ויאמר אברהם אל עבדו. זו הלבנה כמו שנאמר, מטטרוון שהוא עבד שליח רבונו.

45. ובהוא זמן דמיט' זמנא דסיהרא לאתנהרא, מזה כתיב הנה ישכיל עבדי, עליה דסיהרא אתמר הנה ישכיל עבדי דא הוא רזא דמהימנותא. הנה ישכיל, דאתער אתערותא לעילא כמאן דארזו ריזון ואתי לאתערא ולסתכלא.

46. ירום, מסטרא דגהורא עלאה דכל גהורין. ירום, כמה דאת אמר, (ישעיה ל) ולכן ירום לרוזמכם. ונשא, מסטרא דאברהם. וגבה, מסטרא דיצחק. מאד, מסטרא דיעקב. ואף על גב דאוקמיה, וכלא זור ברזא דרוכמתא.

47. ובהוא זמן יתער קודשא בריך הוא אתערותא עלאה לאתנהרא לה לסיהרא כדקא יאות כמה דאת אמר, (ישעיה ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים. ובגין כך יתוסף בה רוזן עלאה, ובגין כך יתערוך כדן כל אינון מיתניא דאינון זו עפרא.

48. ודא הוא עבדי, רזא דמפתחון דמאריה בידיה. כמה דאת אמר, (אל עבדו זקן ביתו וכמה דאת אמר), (בראשית כד) ויאמר אברהם אל עבדו, דא סיהרא כמה דאתמר, מטטרוון דאיהו עבד שליח דמאריה.

'My servant' is Malchut that is able to connect to the upper levels. It's like it said in Genesis 24:2

”וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם, אֶל-עֶבְדּוֹ זָקֵן בֵּיתוֹ, הַמִּשְׁלָל, בְּכָל-אֲשֶׁר-לוֹ: שִׁים-נָא יָדְךָ, תַּחַת יְרֵכִי”

“Abraham said to his servant, the oldest of his household, who had charge of all that he owned, “Please place your hand under my thigh”

The 'servant' is trusted with the 'keys' to his master's house.

The archangel Metatron is the servant that has the keys to the upper and lower levels.

49. זָקֵן בֵּיתוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים לו) נָעַר הָיִיתִי גַם זָקֵן נָתַתִּי. הַמִּשְׁלָל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁכָּל הַגּוֹנִים נִרְאִים בּוֹ יְרֵכִי וְלִבִּי וְאָדָם.

49. זָקֵן בֵּיתוֹ כְּמוֹ דָּאֵת אֲמַר, (תהלים לו) נָעַר הָיִיתִי גַם זָקֵן נָתַתִּי. הַמִּשְׁלָל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ, בְּגִין דְּכָל גּוֹנִין אֲתִּיזוּן בֵּית יְרוּק וְזוּר וְסוּמָ"ק.

'The oldest of his household' is Metatron that is called 'old'.

Psalms 37:25 "נָעַר, הָיִיתִי – גַם-זָקֵן נָתַתִּי”

“I have been young and now I am old”

He is called both 'young' and 'old' because he is between the upper three and the lower seven. He controls the three columns represented by the colors.

50. שִׁים נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי – זֶהוּ הַצַּדִּיק, סוּד הַדָּבָר קוִים הָעוֹלָם, שְׁהָרִי אֲזַעְבֵּד הָזֶה מִמֶּנָּה בְּסוּד עֲלִיּוֹן לְהַחְיִית אֶת שׁוֹכְנֵי הָעֶפֶר, וַיַּעֲשֶׂה שְׁלִיחַ בְּרוּחַ שֶׁל מַעְלָה לְהַשִּׁיב הָרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת לְמִקוֹמָן לְאוֹתָם גּוֹפִים [שֶׁנֶּאֱכָלוּ] שֶׁהִתְבַּלּוּ וְנִרְקְבוּ תַּחַת הָעֶפֶר.

50. שִׁים נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי, דָּא הוּא צַדִּיק רָזָא דְּמִלְחָה, קִיּוּמָא דְּעֵלְמָא. דָּהָא כְּדִין הָאִי עֶבֶד מְבֻנָּא בְּרָזָא עֲלָאָה לְאִיזוּיָא כּוֹן כְּדִיירִי עֶפְרָא וַיַּתְעֲבִיד שְׁלִיחָא בְּרוּחָא דְּלַעִילָא וְלִאֲתַבָּא רוּחוֹן וַיַּשְׁמִיתוּן לְאֲתִירִיָּהוּ לְאִינוֹן גּוֹפִי (א"א דַּתְאֲכָלוּ) דָּאֲתַבְּלוּ וְאֲתִרְקְבוּ תַּחַת עֶפְרָא.

'place your hand under my thigh' is the aspect of Tzadik, which is Yessod. Tzadik is the foundation of the world and its source of sustenance. When holding to Yessod, the 'servant' is appointed to bring life to the dead with the Light from above. He connects the souls to their original bodies underground.

51. וַאֲשַׁבֵּיעֶךָ בְּיָ אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם. וַאֲשַׁבֵּיעֶךָ – מַה זֶה וַאֲשַׁבֵּיעֶךָ? לְהַתְלַבֵּשׁ בְּסוּד שֶׁל שְׁבַעָה אוֹרוֹת עֲלִיּוֹנִים, שֶׁהֵם סוּד הַשְּׁלֵמוֹת הָעֲלִיּוֹנָה. אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה – זֶהוּ הַגּוֹף שֶׁתַּחַת הָעֶפֶר שִׁישׁ לוֹ קוִים לְהִקָּים מִהָעֶפֶר, שֶׁכָּל אוֹתָם שֶׁנִּקְבְּרוּ בָּהּ וְזָכוּ לְהִקָּבֵר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הֵם יִתְעוֹרְרוּ בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאֶרְנָה, שְׁכָתוֹב (ישעיה כו) יִחְיִי מִתֵּיד, בְּרֵאשׁוֹנָה – אֵלּוּ הַמֵּתִים שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. נִבְלָתִי יְקוּמוּן – אוֹתָם הַמֵּתִים שֶׁל שְׂאֵר הָאֶרְצוֹת. וְעַל זֶה לְאוֹתָם גּוֹפִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְבְּרוּ שָׁם, וְלֹא לְגוֹפּוֹת שְׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבֹדָה זָרָה שֶׁהָאֶרֶץ נִטְמָאָה מֵהֵם.

51. וַאֲשַׁבֵּיעֶךָ בְּיָ אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם. וַאֲשַׁבֵּיעֶךָ, מַאי וַאֲשַׁבֵּיעֶךָ. לְאֲתַלְבֵּשָׁא בְּרָזָא דְּשִׁבְעָה נְהוּרִין עֲלָאִין דְּאִינוֹן רָזָא דְּשְׁלִימוֹ עֲלָאָה. אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה, דָּא הוּא גּוֹפָא דְּתַזוּזוֹת עֶפְרָא דָּאִית לִיה קִיּוּמָא לְאִקְמָא מִעֶפְרָא. דְּכָל אִינוֹן דָּאֲתִקְבְּרוּ בָּהּ וְזָכוּ לְאֲתִקְבְּרָא בְּאֶרֶץ דִּישְׂרָאֵל אִינוֹן יִתְעוֹרוּן בְּקִדְמִיתָא, כְּמוֹ דְּאוֹקִימָנָא. דְּכִתִּיב, (ישעיה כו) יִחְיִי מִתֵּיד, בְּקִדְמִיתָא אֲלִין מִתֵּין דְּאֶרֶץ דִּישְׂרָאֵל. נִבְלָתִי יְקוּמוּן, אִינוֹן מִתֵּין דְּשְׂאֵר אֶרְעָאן. וְעַל דָּא לְאִינוֹן גּוֹפִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל דָּאֲתִקְבְּרוּ תַּמּוֹן, וְלֹא לְגוֹפִי דְּשְׂאֵר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבֹדָה זָרָה דָּאֲסִתָּאבָא אֶרֶץ מִינֵיהוּ.

Genesis 24:3

“וַאֲשַׁבִּיעֶךָ-בִּיהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם, וְאֱלֹהֵי הָאָרֶץ: אֲשֶׁר לֹא-תִקַּח אִשָּׁה, לְבִנִי, מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי, אֲשֶׁר אֲנִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבִּי”
 “and I will make you swear by YHVH, the God of heaven and the God of earth, that you shall not take a wife for my son from the daughters of the Canaanites, among whom I live,”

‘And I will make you swear’ means that the ‘servant’ is dressed with seven upper lights that are the seven sefirot of Chessed to Malchut.

The word ‘swear’ וַאֲשַׁבִּיעֶךָ comes from the root ‘שבע’ that means ‘seven’.

The servant that connects to Yessod is dressed with the seven sefirot to achieve completion. ‘you shall not take a wife’ is the body that is in the ground and in the aspect of female awaits the light of the Resurrection.

Isaiah 26:19

“יְחִי מִתֵּיךְ נִבְלָתִי יִקְוִמוּן הַקִּיצוֹ וְרִנְנוּ שְׁכֵנֵי עֵפֶר כִּי טַל אֹרֶת טֶלֶךְ וְאֶרֶץ רְפָאִים תִּפִּיל”

“Your dead will live; Their corpses will rise. You who lie in the dust, awake and shout for joy, For your dew is as the dew of the dawn, And the earth will give birth to the departed spirits.”

‘The dead will rise’ is related to those who had the merit to be buried in Israel. They will be resurrected first. This is correct to the children of Israel, not to the dead from other nations that were buried in Israel.

‘Their corpses will rise’ is related to those who die and buried outside the Land of Israel.

52. וְעַל דָּא אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבִנִי. מַה זֶה לְבִנִי? שְׂפָל נִשְׁמוֹת הָעוֹלָם שְׂוִיָּצוֹת מֵאוֹתוֹ נִהָר שְׂשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא, הֵם בָּנִים לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְעַל זֶה אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה – זֶה הַגּוֹף. לְבִנִי – זֶה הַנֶּשְׁמָה. מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי – אֵלּוּ גּוֹפוֹת שֶׁל עַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁעֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנַעַר אוֹתָם מִהָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אִיּוֹב לח) וַיִּנָּעְרוּ רַשְׁעִים מִמֶּנֶּה, כְּמִי שֶׁמִּנָּעַר טָלִית מִהֶהָמָה שָׁלָה.

52. וְעַל דָּא אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבִנִי. מַאי לְבִנִי. דְּכָל נִשְׁמוֹתֵין דְּעָלְמָא דְּנִפְקִי מִהֵהוּא נִהָר דְּנִנְיָד וְנִפְקִי, אֵינֻן בָּנִין לְקָדוֹשׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה, דָּא גּוֹפָא. לְבִנִי, דָּא נִשְׁמָתָא. מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי, אֵלּוּ גּוֹפִין דְּעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, דְּזִמְיִן קָדוֹשׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַעַר לֹן מֵאֶרֶץ קְדִישָׁא. כְּמַה דָּאֵת אֱמִיר, (אִיּוֹב לח) וַיִּנָּעְרוּ רַשְׁעִים מִמֶּנֶּה. כְּמַה דְּמִנָּעַר טָלִיתָא מִזִּיהָמָא דִּילָהּ.

‘you shall not take a wife for my son’ relates to the souls coming from the ‘river’ that is Binah. They come out from yessod that is the aspect of ‘sons’. The ‘wife’ is the aspect of the body and the ‘son’ is the soul.

‘the daughters of the Canaanites’ are the bodies of the idol worshipers that God will shake them out of the holy land as a person shake his prayer shawl from dirt.

Job 38:13

“לֹאֲחֹז, בְּכִנְפוֹת הָאָרֶץ; וַיִּנָּעְרוּ רַשְׁעִים מִמֶּנֶּה”

“That it might take hold of the ends of the earth, And the wicked be shaken out of it?”

Lesson:

The Torah story tells about Abraham, sending his servant to find a wife for his son, Isaac. The Zohar reveals from this story the secrets of the souls connecting to the body and the importance of having a proper body for the soul.

We are at the end of the personal and global Tikun process and we have left with the last and difficult process. When we close our eyes to be alone with our soul we can expose our true desires and what we can do without limitations. If we have positive thoughts than our soul is mostly corrected and if we have negative desires and

thoughts then we are still in the correction process. We need to work hard and fast to correct that before Mashiach comes and God ‘shake’ the negative vessels from getting the rewards of the ‘Holy Land’.

53. כי אל ארצי ואל מולדתי תלך. ארצי – זו הארץ הקדושה שהיא ראשונה לכל שאר הארצות, כמו שנתבאר. [ועל זה כי אל ארצי, זו הארץ הקדושה, שהיא שלו בין כל שאר הארצות שחלק אותם לממנים אחרים], ועל זה כי אל ארצי ואל מולדתי. כיון שאמר אל ארצי, מה זה ואל מולדתי? אלא אל ארצי, כמו שנאמר. [מה זה] ואל מולדתי? אלו הם ישראל.

Genesis 24:4

”כי אל-ארצי ואל-מולדתי, תלך; ולקחת אשה, לבני ליצחק”

“but will go to my country and to my kindred, and take a wife for my son Isaac.”

‘to my country’ is the Holy Land that is before all other nations. ‘to my kindred’ is Israel.

54. בא ראה מה כתוב, וינקח העבד – כמו שנתבאר. עשרה גמלים – אלו הם עשר דרגות שהעבד הזה שולט עליהם כמו שלמעלה. מגמלי אדניו – שהם באותו גון ממש, כמו שנתבאר, והעבד הזה שולט ונתקן בהם.

Genesis 24:10

”וינקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו, וילך, וכל טוב אדניו בידו; וילך אל-ארם נהרים-אל-עיר נחור”

“Then the servant took ten camels from the camels of his master, and set out with a variety of good things of his master’s in his hand; and he arose and went to Mesopotamia, to the city of Nahor.”

‘then the servant’, who as we studied the angel Metatron, ‘took ten camels’ that are the ten levels that the ‘servant’, Metatron, controls.

‘from the camels of his master’ means the connection of the ‘servant’ to the higher level of the ‘master’, which is the world of Atzilut.

55. וכל טוב אדניו בידו, כל ההוא טיבו ריזון עלאין הנפיקי מזה אינון נהורין ובוצינן עלאין. וכל טוב אדניו, ההוא שמושא דשמישא דאתמשכא בה בסיהרא.

53. כי אל ארצי ואל מולדתי תלך. ארצי, היא ארעא קדישא דאיהו קדמא לכול שאר ארעין כמה דאתבאר. (ועל דא כי אל ארצי דא ארעא קדישא דאיהו דיליה בין כל שאר ארעין דפליג לון לממנן אחרנין) ועל דא כי אל ארצי, ואל מולדתי. כיון דאמר אל ארצי מזהו ואל מולדתי. אלא אל ארצי כמה דאתבאר, (מהו) ואל מולדתי אליו אינון ישראל.

54. תא וזוי, מה כתיב, וינקח העבד כמה דאתבאר. עשרה גמלים, אליו אינון עשרה דרגין דהאי עבד שולטא עליהו, כזוונא דלעילא. מגמלי אדניו, דאינון כההוא זוונא ממש כמה דאתבאר, והאי עבד שולטא ואתתקן בהו.

55. וכל טוב אדניו בידו, כל ההוא טיבו ריזון עלאין הנפיקי מזה אינון נהורין ובוצינן עלאין. וכל טוב אדניו, ההוא שמושא דשמישא דאתמשכא בה בסיהרא.

‘with a variety of good things of his master’s in his hand’ is the aspect of the lights and the goodness that come from the upper levels through the unification of Zeir Anpin and Malchut.

56. וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל אֲרָם נַהֲרַיִם – זֶהוּ הַמָּקוֹם שֶׁל הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה שֶׁשָּׁם בָּכְתָה רָחֵל בְּשָׁחַרְבַּת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וַיְבָרֶךְ הַגְּמָלִים מִחוּץ לְעִיר אֶל בְּאֵר הַמַּיִם – לְהַתְחַזֵּק כֹּחָּהּ בְּחֻזְקָה בְּרָאיוֹ טָרָם תִּבְנֶנּוּ לְהִקָּים אֶת אוֹתָם הַגּוֹפִים.

56. וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל אֲרָם נַהֲרַיִם, דָּא אַתְר דְּאַרְעָא קַדִּישָׁא דְּבִכְתָּת תַּמָּן רְזוּל כּד זִוְרִיב בִּי מִקְדָּשָׁא. וַיְבָרֶךְ הַגְּמָלִים מִחוּץ לְעִיר אֶל בְּאֵר הַמַּיִם, לְאַתְתַּקְפָּא זִוִּלְהָא בְּתוֹקְפָהּא כְּדָקָא יְאוּת עַד לָא תִיעוּל לְאַקְמָא לֹון לְאַיִנֹון גּוֹפִין.

‘and he arose and went to Aram Naharaim’ is the place in the Holy Land, where Rachel wept when the Holy Temple destroyed.

Genesis 24:11

”וַיְבָרֶךְ הַגְּמָלִים מִחוּץ לְעִיר, אֶל-בְּאֵר הַמַּיִם, לַעַת עֶרֶב, לַעַת צֹאת הַשָּׁאֲבֹת.”

“He made the camels kneel down outside the city by the well of water at evening time, the time when women go out to draw water.”

‘He made the camels kneel down outside the city by the well of water’ is the aspect of strengthening Malchut before the time of the Resurrection.

The servant needed to balance his forces outside the city. ‘Outside’ is the aspect of Gevurah. He wanted to balance himself before entering the city. This is the aspect of preparation before the Final Redemption and the resurrection.

57. לַעַת עֶרֶב, מַה זֶה לַעַת עֶרֶב? זֶה עֶרֶב שַׁבָּת שֶׁהוּא הַזְּמַן שֶׁל הָאֱלֹף הַשְּׁשִׁי. לַעַת עֶרֶב – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) וְלַעֲבֹדְתוֹ עַדִּי עֶרֶב, וְכָתוּב (ירמיה ו) כִּי יִנְטוּ צִלְלֵי עֶרֶב.

57. לַעַת עֶרֶב, מַאי לַעַת עֶרֶב. דָּא עֶרֶב שַׁבָּת (דף קפב ע"א) דְּאַיְהוּ זְמַנָּא דְּאַלְפָּה שְׁתִּיתָא. לַעַת עֶרֶב כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר (תהלים קד) וְלַעֲבֹדְתוֹ עַדִּי עֶרֶב וְכָתוּב, (ירמיה ו) כִּי יִנְטוּ צִלְלֵי עֶרֶב.

‘at evening time’ is Friday before Shabbat. The six days of Creation is the secret of six thousand years. The sixth day on Friday night is the time for the Resurrection of the dead.

58. לַעַת צֹאת הַשָּׁאֲבֹת – שְׁבָאוֹתוֹ זְמַן עֲתִידִים לָקוּם וּלְהַחְיֹות. בְּרָאשׁוֹנָה מִכָּל שָׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם אוֹתָם שְׁשׁוּאָבִים מִימֵי הַתּוֹרָה [וְשׁוּאָבִים], כְּדִי שְׁתִּיעֲסֻקוּ לְשֹׁאֵב מִימֵי הַתּוֹרָה, וְהַתְחַזְּקוּ בְּעֵץ הַחַיִּים, וְהֵם יֵצְאוּ בְּרָאשׁוֹנָה, שְׁעֵץ הַחַיִּים גָּרָם לָהֶם שְׁיָקוּמוּ בְּרָאשׁוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּתְבָּאָר.

58. לַעַת צֹאת הַשָּׁאֲבֹת, דְּהִיּוּא זְמַנָּא זְמִינִין לְמִיקָם וּלְאַזְזִיּא בְּקַדְמִיתָא מִכָּל שָׁאָר בְּנֵי עֲלָמָא, אִינֹון דְּשֹׁאֲבֵי מִימֵי דְּאוֹרִייתָא (ושאבין), בְּגִין דְּאַתְעֲסֻקוּ לְשֹׁאֲבָא מִמִּימֵי דְּאוֹרִייתָא, וְאַתְתַּקְּפוּ בְּאַיִלָּנָא דְּזוּזִי, וְאַיִנֹון יִפְקֹון בְּקַדְמִיתָא, דְּאַיִלָּנָא דְּזוּזִי גְרָמָא לֹון דִּיקוּבוּן בְּקַדְמִיתָא כְּמַה דְּאַתְבָּר.

‘the time when women go out to draw water’ relates to those who draw from the Torah that is ‘water of life’. They will be the first to resurrect because they have the light of the Torah and the connection to the Tree of Life, center column.

The Zohar reveals above that at the end of the sixth millennium there will be a process of correcting the ‘Left’ (‘outside the city’). It’s a preparation for the Life force of Binah that comes on on Friday night (‘Evening time’) to rejuvenate us.

We are now in the year 5778 that is considered to be ‘Friday night’, just before Shabbat. On Friday night we receive the Shabbat that is the Light of Binah and rejuvenation/resurrection. The seventh millennium is the aspect of Shabbat that is all rest and peace for a thousand years under the kingdom of Mashiach.

The process of correction is now in full force. God manages all the players, giving us leaders to destruction and leaders to the Light. In the US and almost on any government in the world we find idol worship, sex scandal, greed, corruption, Satan worshippers and a lot of other 'dark' things that we better not spell out here. It's like Sodom and Gomorrah and the angels of God are about to wipe the evil (left column desires) from the world because we can not go into the city (time of complete peace) while the Left wants to control the Right. Only the corrected souls that draw from the 'well' can get into the city.

59. ובנות אנשי העיר יצאות, מה זה יצאת?
כמו שנאמר (ישעיה כו) וארץ רפאים תפיל,
שעתידה הארץ לפלט ממנה כל הגופות
שהם בתוכה, ועל כך כתוב יצאת. לשאב
מים – לטל נשמה ולקבלה בראוי מתקנת
ממקומה בראוי.

59. ובנות אנשי העיר יוצאות. מאי יוצאות, במה דאת
אמר (ישעיה כו) וארץ רפאים תפיל, דומינא ארעא
למפלג מנה כל רוזין דאינון בגווה, ועל דא כתיב
יוצאות. לשאוב מים, לנטלא נשמתא ולקבלא לה
בדקא יאות מתקנא מאתרה בדקא וזוי.

Genesis 24:13

”הנה אנכי נצב, על-עין המים; ובנות אנשי העיר, יצאת לשאב מים.”

“Behold, I am standing by the spring, and the daughters of the men of the city are coming out to draw water;”

In the future, the corpses of the dead will be ejected out of the land. ‘daughters ... coming out to draw water’ is the aspect of receiving the souls back into the body.

Isaiah 26:19

”יחי מתי, נבלתי יקומו; הקיצו ורננו שגני עפר, כי טל אורתי טלך, וארץ, רפאים תפיל.”

“Your dead will live; Their corpses will rise. You who lie in the dust, awake and shout for joy, For your dew is as the dew of the dawn, And the earth will give birth to the departed spirits.”

60. והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא
בדך ואשתה, משום שהרי נתבאר, שכל
אותן נשמות של העולם שהתקינו בעולם
הזה והשתדלו לדעת את רבונם בסוד
החכמה העליונה, היא עולה ומתקיימת
בדרגה עליונה על כל אותם שלא נדבקו
ולא ידעו, והם מתקיימים בראשונה. וזו
השאלה שעמד אותו העבד לדעת ולשאל,
במה התעסקה אותה הנשמה בעולם הזה.

60. והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא
בדך ואשתה, בזין דהא אתמר, דכל אינון נשמותין דעלמא
דאתקיימו בהאי עלמא ואשתדלו למידע לבמאריהון
ברא דווכמתא עלאה. איהי סלקת ואתקיימת
בדרגא עלאה על כל אינון דלא אתדבקו ולא ידעו,
ואינון אתקיימו בקדמיתא. ודא הוא שאלתא דקאים
ההוא עבד למידע ולמשאל, במה אתעסקת ההיא
נשמתא בהאי עלמא.

Genesis 24:14

”והיה הנער, אשר אמר אליה הטי-נא בדך ואשתה, ואמרה שטה, וגם-גמליך אשקה-אתה הכחתי, לעבדך ליצחק, ובה אדע, כי-עשית חסד עם-אדני”

“now may it be that the girl to whom I say, ‘Please let down your jar so that I may drink,’ and who answers, ‘Drink, and I will water your camels also’ – may she be the one whom You have appointed for Your servant Isaac; and by this, I will know that You have shown lovingkindness to my master.”

, the girl that ...’ is the aspect of the souls that study Torah in this world and sought the upper wisdom and the knowledge of God. These souls receive a level that is much

higher than the souls who had a lack of this knowledge. The 'servant', who as we studied earlier is Metatron, evaluate the soul level by checking what is in her vessel, asking; 'Please let down your jar so that I may drink'.

61. ואמרה אלי גם אתה שתה, אתה צריך לשתות ולהיות משקה בראשונה, ואחריו – וגם (ל)גמליך אשקה, משום שכל אותם שאר המרכבות, אף על גב שנסקים מהדרגה הזו, כלם נשקים מעבודת הצדיקים שיודעים עבודת רבונם בראוי, שהצדיקים יודעים לספק לכל דרגה ודרגה בראוי. ועל זה וגם (ל)גמליך אשקה. ודאי היא האשה אשר הכיח' ה' לבן אדני. ודאי ההיא [ס"א ב'התעוררות של התפלה שלי] הוא הגוף שהודמן לאותה הנשמה העליונה.

The girl offers 'Drink, and I will water your camels also'.

The work of the righteous nourish spiritual levels and when the soul (the 'girl') comes to bring his body to life, she also connects him to the levels he achieved in his life.

62. בא ראה, שהנה נתבאר שתשוקת הזכר לנקבה עושה נשמה, ותשוקת הנקבה לזכר עולה ומתערב עמה שלמעלה, ונכללים זה עם זה ועושה נשמה. ומשום כך, היא האשה – זהו הגוף ודאי, שהוא זמין לאותו רצון של הנשמה שיצאה מן הזכר.

The desire of the male to the woman draws the light of Chokmah to the female and bring a soul. The desire of the female to the male draws light of Chessed that elevates to the Chokmah from the male and include in each other in the process of making the soul.

When the 'servant' saw the girl offering to water the camels he knew that she has the desire for the male and ready to accept him. That is the aspect of connecting the right soul with the right body.

At the time of the Resurrection, the souls that may have been split into several lifetimes and bodies will come together and the body that achieved greater and complete correction would be the one that the soul with all of its parts join.

The desire of male and female to each other determine the quality of the unification and the type of soul that would be drawn into the body.

63. ואותם הגופים עתידים להתעורר בראשונה, כמו שאמרנו. ולאחר שאלו יקומו, יקומו כל האחרים שבשאר הארצות ויתקיימו בקיים שלם, ויתחדשו בהתחדשות הלבנה, ויתחדש העולם כמו מקדם, ואז

61. ואמרה אלי גם אתה שתה, אתה בעי למשתי ולאשתקא בקדמיתא, ובתרה וגם לגמליך אשקה. בגין דכל אינן שאר רתיכין אף על גב דאשתקין מהאי דרגא, כללו אתשקין מפולחנא דצדיקין דידעי פולחנא דמאריהון כדקא יאות. דצדיקין ידעי לספקא לכל דרגא ודרגא כדקא יאות. ועל דא וגם לגמליך אשקה. ודאי היא האשה אשר הכיח' ה' לבן אדני. ודאי ההיא [ס"א ב'התעוררות של התפלה שלי] הוא הגוף שהודמן לאותה הנשמה העליונה.

62. תא וזוי, דהא אתמר דתיאובתא דכורא לגבי נוקבא עביר נשמתא. ותיאובתא דנוקבא לגבי כורא סלקא ואתערב בהדה דלעילא ואתכליל דא בדא ועביר נשמתא. ובגין כך היא האשה. דא הוא גופא ודאי דאיהו זמין להתהו רעותא דנשמתא דנפקא מן כורא.

63. ואינן גופין זמין להתעורר לאתערא בקדמיתא כדאמרן. ולבתר דאלין יקובין, יקובין כל אזרין דבשאר ארעאן, ויתקייבון בקייבא שלים, ויתחדשון בחדותא דסיגרא, ויתחדש עלמא כמלקדמין.

וְכִדְיִן כְּתִיב בְּהֵוֹא זְמַנָּא (תהלים קד) יִשְׁמְוּ יִי
כְּתִיב בְּאוֹתוֹ הַזֶּמֶן (תהלים קד) יִשְׁמַח ה'
בְּמַעֲשָׂיו.

The bodies that were buried in the land of Israel and have the merit for the resurrection would rise first. After them the bodies with merits that were buried outside Israel. They will rise to a complete state of existence. At that time the Light of the moon will be equal to the light of the sun and spread all over the world to sustain existence in the new light that would bring immortality.

Isaiah 30:26

וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבֵנָה כְּאֹרֶךְ הַחֶמֶד וְהָיָה שְׁבַעֲתַיִם כְּאֹרֶךְ שִׁבְעַת הַיָּמִים בְּיוֹם תְּבַשׁ יְהוָה אֶת שִׁבְרֵ עַמּוֹ וּמַחֲץ
מִכְתּוֹ יִרְפָּא

“Moreover, the light of the moon will be as the light of the sun, and the light of the sun will be sevenfold, as the light of seven days, in the day when YHVH binds up the brokenness of his people and heals the wounds inflicted by his blow”

This would be the fulfillment of the reason for the Creation and God would rejoice and be pleased with the outcome.

Psalms 104:31

יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם; יִשְׁמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו

“Let the glory of YHVH endure forever; Let YHVH rejoice in His works;”

64. וּבִגְזִין כָּךְ (ישעיה נב) הִנֵּה יִשְׁכִּיל עֲבָדֵי, לְאַהֲדָרָא
נִשְׁמָתֵין כָּל זֹר וְזוֹר לְאַתְרֵיהּ. יְרוֹם וְנִשְׂא וְגִבָּה מְאֹד,
מִסְטָרָא דְכָל אֵינוֹן דְּרָגִין עֲלָאִין בְּדִקְאֻמְרוֹן.
64. ומשום כך, הנה ישכיל עבדי – להחזיר
הנשמות כל אחת ואחת למקומה. ירום
ונשא וגבה מאד – מהצד של כל אותן
הדרגות העליונות, כמו שאמרנו.

The Archangel Metat- will know which soul to return to its proper body because he is on the level above all the rest.

65. (ישעיה נב) כְּאֶשֶׁר שְׁמָמוּ עֲלֵיהֶם רַבִּים כֵּן מִשְׁוֹת
מֵאִישׁ מֵרָאֵהוּ וְתֹארוֹ מִבְּנֵי אָדָם. תָּא זְוִי, דְּהָא אֲתָמָר
דְּכֹד אֲתֹזְרַב בִּי מִקְדֵּשָׁא, וְשִׁכְיִנְתָּא (אתגלי) בְּגֹ
אֲרַעָן זִיכְרָאִין בִּינִייהוּ. מַה כְּתִיב, (ישעיה לג) הֵן
אֲרַאֲלֶם צַעְקוֹ זִזְצָה מִלֵּאכִי שְׁלוֹם מִרְיָבָיוֹן. כִּלְהוּ
בְּכוּ עַל דָּא, וְקִשְׁרוּ בְּכִיהָ וְאַבְלָא. וְכָל דָּא עֲלָה
דְּשִׁכְיִנְתָּא דְּאַתְגְּלִיָּא מֵאַתְרָהּ, וְכִמְהָ דְּאִיהִי מִשְׁתַּנֵּית
מִכְמָה דְּהוֹת. אוֹף הָכִי בְּעֲלָה לָא זְהִיר זְהוּרִיה
וְאַשְׁתַּנֵּי מִכְמָה דְּהוֹה, דְּכְתִיב, (ישעיה יג) זִזְשִׁף
הַשֶּׁמֶשׁ בְּצִאתוֹ. וְעַל דָּא כְּתִיב כֵּן מִשְׁוֹת מֵאִישׁ
מֵרָאֵהוּ.

65. (ישעיה נב) כְּאֶשֶׁר שְׁמָמוּ עֲלֵיהֶם רַבִּים כֵּן
מִשְׁחַת מֵאִישׁ מֵרָאֵהוּ וְתֹארוֹ מִבְּנֵי אָדָם, בֹּא
רָאָה, שְׁהִנָּה נֹאמֵר שְׁכָאֲשֶׁר נִחְרַב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ וְהַשְׁכִּינָה גִלְתָּה לְתוֹךְ אֲרָצוֹת
נִכְרִיּוֹת בִּינֵיהֶם, מַה כְּתוּב? (שם לג) הֵן
אֲרַאֲלֶם צַעְקוֹ חֲצָה מִלֵּאכִי שְׁלוֹם מִרְיָבָיוֹן,
כֹּלָם בָּכוּ עַל זֶה וְקִשְׁרוּ בְּכִיהָ וְאַבְלָא, וְכָל זֶה
עַל הַשְׁכִּינָה שְׁגִלְתָּה מִמְּקוֹמָהּ. וְכִמְהָ שְׁהִיא
מִשְׁתַּנֵּית מִכְמָה שְׁהִיתָה, אֵף כֵּן בְּעֲלָה לֹא
מֵאִיר אֹרֹךְ וְהַשְׁתַּנָּה מִכְמָה שְׁהִיהָ,
שְׁכְּתוּב (שם יג) חֲשֹׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ בְּצִאתוֹ, וְעַל זֶה
כְּתוּב כֵּן מִשְׁחַת מֵאִישׁ מֵרָאֵהוּ.

After the destruction of the Holy Temple, we lost the great light that was emanating from it and everything turned dark and changed.

Isaiah 52:14

“כְּאֶשֶׁר שְׁמָמוּ עֲלֵיהֶם רַבִּים, כֵּן-מִשְׁחַת מֵאִישׁ מֵרָאֵהוּ; וְתֹארוֹ, מִבְּנֵי אָדָם”

“As many were astonished at you— his appearance was so marred, beyond human semblance, and his form beyond that of the children of mankind”

The worlds above and below cried because the Shechina went out of the Temple to exile where she can't shine without her husband.

Isaiah 33:7

”הֵן אֲרָאֵלִם צָעֲקוּ וְחָצָה מַלְאָכֵי שְׁלוֹם מִרְיָוִן”

“Behold, their heroes cry in the streets; the angels of peace weep bitterly.”

Lesson;

Because the Land of Israel is where the light comes down to the world, the Resurrection would start in Jerusalem, then the land of Israel, then those who have the merit outside Israel. For that reason, many religious people move to Jerusalem and or ask to be buried in Jerusalem. Some with low budget outside Israel ask to be buried with a little soil from the land Israel. Because the soil of the Land absorbs the Light on a higher level, the soul that is buried in or with that soil, enjoys easier process after death and greater elevation, depends on the base merits.

The angels of peace cry because they cannot do their duty when there's no unification of the Light, Zeir Anpin, and Malchut, the Shechina. Peace is when there is equality on both side, light and vessel, sun and moon, husband and wife. Peace, שלום, Shalom, means 'whole', 'complete'.

If we want peace, we should bring light to the vessel, our body/life. Light to the relationship in business and home, with the wife and children.

Bring 'peace' into your life so you won't get to the point of crying.

Warning!

Don't bring light to 'black holes'!, Create a distance and save yourself from getting drained.

66. דְּבַר אַחֵר בֶּן מִשְׁחַת מְאִישׁ מֵרָאֵהוּ –
מִהֶעֱבֵד הָיָה שֶׁהִשְׁתַּנָּה דְּיוֹקְנוֹ וְגוֹנוֹ מִכְמוֹ
שֶׁהָיָה. דְּבַר אַחֵר בֶּן מִשְׁחַת מְאִישׁ מֵרָאֵהוּ –
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם נ) אֶלְבִּישׁ שָׁמַיִם קִדְרוֹת
וְשִׁק אֲשִׁים בְּסוּתָם. שֶׁהָיָה מִיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ לֹא עָמְדוּ הַשָּׁמַיִם בְּאוֹרָם, וְסוּד
הַדְּבַר – הַבְּרָכוֹת לֹא שׁוֹרֹת אֵלָּא בְּמָקוֹם
שֶׁנִּמְצְאוּ זָכָר וְנִקְבָּה, וּבְאוֹרָהּ כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ב) זָכָר וְנִקְבָּה בָּרָאם וַיְבָרֶךְ
אֹתָם, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ מִשְׁחַת מְאִישׁ מֵרָאֵהוּ.

66. דְּבַר אַחֵר בֶּן מִשְׁחַת מְאִישׁ מֵרָאֵהוּ, מִהֶאֱבֵד
דְּאִשְׁתֵּי דְּיוֹקְנֵיהּ וְגוֹנֵיהּ מִכְמוֹת דְּהוּהָ. דְּבַר אַחֵר בֶּן
מִשְׁחַת מְאִישׁ מֵרָאֵהוּ, כְּמוֹ דְּאֵת אִמֵּר, (ישעיה
נ) אֶלְבִּישׁ שָׁמַיִם קִדְרוֹת וְשִׁק אֲשִׁים בְּסוּתָם. דְּהָא
מִיּוֹמָא דְּאִתְחַרַּב בֵּי מִקְדָּשָׁא לֹא קָיִימוּ שָׁמַיִם
בְּנִהוּרָא דְּלִהוּן, וְרָזָא דְּמִלָּה בְּרָכָאן לֹא שְׁרִיין אֵלָּא
בְּאַתֵּר דְּאִשְׁתַּכּוּזוּ דְּכָר וְנִקְבָּה, וְאוֹקְמוּהָ. כְּמוֹ דְּאֵת
אִמֵּר, (בראשית ב) זָכָר וְנִקְבָּה בָּרָאם וַיְבָרֶךְ אֹתָם.
וּבְגִין כֵּךְ מִשְׁחַת מְאִישׁ מֵרָאֵהוּ.

Isaiah 50:3

”אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם”

“I clothe the heavens with blackness And make sackcloth their covering.”

From the day of the destruction of the Holy Temple, the heavens that are Zeir Anpin, couldn't channel its light. The secret is that blessings cannot come to a place where there is not the unification of male and female.

Genesis 5:2

”זָכָר וְנִקְבָּה, בָּרָאם; וַיְבָרֶךְ אֹתָם, וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמֵם אָדָם, בְּיוֹם הַבְּרָאָם”

“Male and female he created them, and he blessed them and named them Man (Adam) on the day they were created.”

Adam was created as male and female and receives God's blessings as one. Later he separated them so they can go through the process of 'earning'. They need to come together in order to restore the connection of the original blessings from God.

67. וְדָא הוּא כְּמָה דְּכִתְיִב, (ישעיה נז) הַצְדִּיק אֶבֶר, אֲבוּד אוּ נֶאֱבֵד לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא אֶבֶר, דְּלֹא שְׂרִיין בְּרַכָּאן אֶלָּא בְּאַתֵּר דְּאַשְׁתְּכֻזּוּ דְּכֵר וְנוֹקְבָא כְּזוּדָא כְּמָה דְּאַתְמַר.

67. וְזֶהוּ בְּכַתוּב (ישעיה נז) הַצְדִּיק אֶבֶר. אֲבוּד אוּ נֶאֱבֵד לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא אֶבֶר, שְׂאִין שׁוּרוֹת בְּרַכּוֹת אֶלָּא בְּמָקוֹם שְׁנִמְצָאִים זָכָר וְנוֹקְבָה יַחַד, כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאָר.

Isaiah 57:1

“הַצְדִּיק אֶבֶר, וְאִין אִישׁ שָׁם עַל-לֵב; וְאִנְשֵׁי-חַסֵּד נֶאֱסָפִים בְּאִין מִבֵּין, כִּי-מִפְנֵי הָרָעָה נֶאֱסָף הַצְדִּיק”
 “The righteous man perishes, and no man takes it to heart; And devout men are taken away, while no one understands. For the righteous man is taken away from evil,”
 The meaning of is that the righteous lose the blessings because the connection there's no unification of male and female.

68. בְּגִין דָּא בְּהֵוָה זְמַנָּא דְּלֹא אֲשִׁתְּכּוּז (דף קפב ע"ב) דְּכוּרָא בְּהֵדָה, וּכְדִין כָּל אִינוּן נְשָׁמֹתֵין דְּנִפְקִי כְּלָהוּ הֵוִי לָהּ שְׁנוּיָא מִכְּמָה דְּהָוּ בְּזְמַנָּא דְּשִׁמְשָׁא אֲתַנְזַבֵּר בְּסִיְהָרָא כְּמָה דְּאַתְמַר. וְעַל דָּא אֶלָּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף וְגו' וְאַתְמַר.

68. מְשׁוּם זֶה בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁלֹא נִמְצָא הַזָּכָר עֲמָה, וְאִז כָּל אוֹתָן נְשָׁמוֹת שְׁיוּצָאוֹת, לְבָלָן הִיָּה לָהֶן שְׁנוּי מִכְּמוֹ שְׁהָיוּ בְּזְמַן שְׁהִשְׁמַשׁ מִתְחַבֵּר בְּלִבְנָה, כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאָר. וְלָכֵן אֶלָּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף וְגו', וְנִתְבָּאָר.

At the time of exile, Zeir Anpin and Malchut are in different states. The souls that come to the world are different from the souls that used to come when the Holy Temple was active and Zeir Anpin and the Shechina were in unification.

Lesson;

We learn from the above that the time of the unification is very important when we want to draw high souls to the world. The most elevated time for a husband and wife to come together and bring a child to the world is Friday after midnight. This is when the Light of Binah begins to shine on the day of Shabbat.

Another lesson that we can take from this study is that to have blessings in our vessels, which is everything we desire, we need to bring the light in. That includes work, personal desires, and marriage.

Saturday night immediately after Shabbat, we do Havdalah then we recite Patach Eliyahu, 'Elijah Opened'. It helps to continue the Light of Shabbat for the rest of the week. The fourth meal with Birkat Hamazon followed by planning the activity of the coming week would benefit from this connection.

69. וְהוּא זֶעַר, בְּגִין דְּלֹא מִתְפָּרְשִׁין לְעֵלְבִין, צַדִּיק וְצַדִּיק כְּזוּדָא אִינוּן, כְּמָה דְּאִיהִי אֲתַקְרִיאַת בְּשֵׁמָא דְּדְכוּרָא, הֵכִי נָמִי אֲתַקְרִי אִיהוּ בְּשֵׁמָא דִּילָהּ דְּכִתְיִב וְהוּא זֶעַר.

69. וְהוּא זֶעַר, מְשׁוּם נָעַר, מְשׁוּם שְׂאִין נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים, צַדִּיק וְצַדִּיק וְצַדִּיק הֵם יַחַד. כְּמוֹ שְׁהִיא נִקְרֵאת בְּשֵׁם שֶׁל הַזָּכָר, גַּם כֵּן הוּא נִקְרֵא בְּשֵׁם שְׁלֵה, שְׁכַתוּב וְהוּא זֶעַר.

Genesis 37:2

אֶלָּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעַ עָשָׂרָה שָׁנָה הָיָה רָעָה אֶת אָחִיו בְּצֹאן וְהוּא נָעַר אֶת בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת בְּנֵי זָלְפָה נְשֵׁי “אֲבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דְּבָתָם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם”

“These are the generations of Jacob. Joseph, being seventeen years old, was pasturing the flock with his brothers. He was a boy with the sons of Bilhah and Zilpah, his father’s wives. And Joseph brought a bad report of them to their father.”

The children of Leah and Rachel are the aspect of the front of the Shechina. The children of the maids, Bilhah and Zilpah are the aspects of the back of the Shechina. The ‘Front’ or ‘Face’ (פנים) represent the side that shows and spread the Light. The ‘Back’ represents the lack of light/vessel.

Joseph was with the children of the maids means that he was connected and do the work of correcting the ‘back’ of the Shechina. Joseph was the aspect of Yessod and he is the one that connects Shechina in Malchut with the Light, Zeir Anpin.

‘He was a boy’ is a description of Joseph that refers to his connection to Malchut. ‘A boy’, male, is ‘נער’ and a girl, female, is ‘נערה’. We see that the female gets the letter ה of Malchut added to her to tell us that the male ‘נער’ is part of the female, ‘נערה’.

70. את בני בלהה ואת בני זלפה. בכלם עומדת לחדש אותם פראוי ולהשתעשע להם בשמחה שלו. שכל הענפים וכל העלים, כלם מתברכים בשמחתו.

70. את בני בלהה ואת בני זלפה, בכלהו קיימא לזודתא לון כדקא יאות ולאשתעשעא לון בזודתא דיליה. דכלהו ענפין וכלהו עלין, כללהו אתברכין בזודתא דיליה.

As Yessod, Joseph has a strong connection to all the 12 tribes that represent the ‘borders’ of Zeir Anpin. (Read:

<https://dailyzohar.com/daily-zohar-1677/>)

He is in the middle at the foundation of the Tree of Life and all levels blessed because of him.

71. אלה תולדות יעקב יוסף, כמו שנתבאר, שכל דמותו של יעקב היתה ביוסף, וכל מה שארע לזה ארע לזה, ושניהם הולכים יחד. וזהו הסוד של האות וי, ששניהם הולכים יחד, משום שהם סוד אחד ודמות אחת.

71. אלה תולדות יעקב יוסף, כמה דאתמר דכל דיוקנא דיעקב הוה ביוסף, וכל מה דאירע ליה איירע להאי, ותרומיהו כזודא אזלי. ודא הוא רזא דאת וי דאזלי תרומיהו כזודא, בגין דאינן רזא זודא ודיוקנא זודא:

‘These are the generations of Jacob. Joseph’s from the verse above (#69) came to tell us that events in Jacob’s and Joseph’s lives were similar.

Jacob is Tiferet in the central column between Chessed and Gevurah. Joseph is Yessod in the middle between Netzach and Hod. Both are in the secret of the spelled letter ‘ו’ that shows the parallel between them.

72. ויבא יוסף את דבתם רעה, הרי פרשוה שהיה אומר לאביו עליהם שהיו אוכלים איבר מבגלי חיים כשהם חיים. ויבא יוסף את דבתם רעה, וכי זה במגן היו אותם בני השפחות, איך היו מזלזלים בהם בני לאה, ואיך היו אוכלים איבר מן החי והיו עוברים על מצות רבונם, שהרי צוה על בני נח מצוה זו, כמו שנאמר (בראשית ט) אף בשר בנפש

72. ויבא יוסף את דבתם רעה, הא אוקמוה דהיה אומר לאביו עליהו דהיו אכלי עייפא מבגלי זמין כד אינן זמין. ויבא יוסף את דבתם רעה, וכי הא במגיןא דהיו אינן בני שפחות, היך הו מוללין בהון בני לאה, והיך הו אכלין אבר מן החי והו עברין על פקודא דמאריהון. דהא פקיד על בני נח פקודא דא. כמה דאת אמר, (בראשית ט) אף בשר בנפשו דמו לא

דמו לא תאכלו, והם היו אוכלים אותם ועוברים על מצות רבונם? אלא יוסף היה אומר, ועל זה נענש.

תאכלו, ואינון היו אכלי ליה ועברין על פקודא דמאריהון. אלא יוסף היה קאמר, ועל דא אתענש.

Genesis 37:2

אלה תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את אחיו בצאן והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה נשי “אביו ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם”

“These are the records of the generations of Jacob. Joseph, when seventeen years of age, was pasturing the flock with his brothers while he was still a youth, along with the sons of Bilhah and the sons of Zilpah, his father’s wives. And Joseph brought back a bad report about them to their father.”

The sages tell us that Joseph was telling his father about his brothers that they were eating the flesh of a living animal. The Zohar finds it hard to accept, explaining that they all knew that it is forbidden to eat live flesh, since after the Flood (Genesis 9:4 “But you shall not eat flesh with its life, that is, its blood.”).

The Zohar concludes that Joseph tells it from what he saw in his mind and because of that he was punished.

73. רבי יהודה אומר, את דבתם רעה – כמו שבארנו שנתנו עיניהם בבנות הארץ, והיו דבתם רעה, להניק את כל אותן הדרגות שאינן קדושות ודא אף על שבאות מצד השמאה.

73. רבי יהודה אומר, את דבתם רעה, כמות דאוקמות דיהבי עיניהו בבנות ארעא, ודא הוא דבתם רעה. לנקה לכל אינון דרגין דלא קדישין (דא ל"ג אף על גב) דאתין מסטרא מסאבא:

Rabbi Yehuda explains that the bad things that Joseph saw in his brothers were their interest in women of the land. These women were bad because they came to suck the energy from the holy side.

74. וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים. רבי אלעזר פתח ואמר, (ישעיה כו) לך עמי בא בחדריך וסגר דלתך בעדך חבי כמעט רגע עד יעבר זעם. לך עמי בא בחדריך. בא ראה כמה אוהב הקדוש ברוך הוא את ישראל, ובשביל אהבתם שאוהב אותם על כל העמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות, הזהיר אותם ורצה לשמר אותם בכל מה שהם עושים.

74. וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים. רבי אלעזר פתח ואמר, (ישעיה כו) לך עמי בא בחדריך וסגר דלתך בעדך חבי כמעט רגע עד יעבר זעם. לך עמי בא בחדריך.

Genesis 37:3

“Now Israel loved Joseph more than all his sons, because he was the son of his old age; and he made him a varicolored tunic.”

“Now Israel loved Joseph more than all his sons, because he was the son of his old age; and he made him a varicolored tunic.”

Jacob made him ‘a varicolored tunic’. This tunic was made of light that protected Joseph.

Rabbi Elazar quotes the following verse to show the love of God to us. God gives us the warning to protect ourselves until ‘the fury’ has passed.

Isaiah 26:20

“לך עמי בא בחדריך, וסגר דלתך (דלתך) בעדך; חבי כמעט-רגע, עד-יעבור- (יעבר-) זעם”

“Come, my people, enter your chambers, and shut your doors behind you; hide yourselves for a little while until the fury has passed by.”

Lesson;

Joseph on a spiritual level is considered to be the firstborn because when Jacob came to his wife on their first night he thought that it was Rachel but then he realized that it was Leah. For that reason, the firstborn to Rachel is the first son of Jacob.

Joseph believed that as a firstborn, he is responsible for his brothers and reported to his father everything he saw about them.

Joseph assumed his brothers eating live flesh because as said by Rabbi Yehuda, their eyes desired the women of the land. His assumption was correct because eating animal flesh that wasn't properly slaughtered and cooked drive great desires for pleasures in this world. Highly spiritual people don't eat meat. For many reasons, we cannot trust even meat bought with a kosher certificate.

B”H we are protected from the chaos that is developing in the world. Take shelter in the study of the Zohar that was given to us with love, ‘until the fury has passed by’.

75. בא ראה, שלש פעמים יש ביום שהדין שורה בעולם, וכשבא אותו הזמן, צריך האדם להזהר ולהשמר שלא יפגע בו אותו הדין, והם זמנים ידועים, והרי בארונה.

75. תא וזוי, כמה קודשא בריך הוא רזים לון לישראל. ובגין רזימותא דלהון דרזים לון על כל עמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות, אזהר לון, ובעי לנטרא לון בכל מה דאינון עבדין. תא וזוי, תלת זמנין אית ביזמא דדינא שריא בעלמא, וכד אתי ההוא זמנא, מבעי ליה לבר נש לאודהרא ולסתמרא דלא יפגע ביה ההוא דינא, ואינון זמנין ידיען והא אוקמוה.

Three times a day, the judgement appears in the world and we should be aware of that and protect ourselves.

76. משום שהרי בשעולה הבקר, אברהם מתעורר בעולם ואוחז את הדין לקשר אותו עמו, ובראשית שלש השעות הראשונות נוסע הדין ממקומו להתעורר בו ביעקב, עד שמתעוררת תפלת המנחה שמחזירה את הדין למקומו, ומתעורר הדין שלמטה להתקשר בדין של מעלה, שהרי אז נקשר דין עם דין, וצריך להזהר.

76. בגין דהא כד סליק צפרא, אברהם אתער בעלמא, ואחזיד ליה לדינא לקשרא ליה בהדיה. ובשירותא דתלת שעי קמיינתא נטיל דינא מאתריה לאתערא ביה ביעקב, עד דאתער צלותא דמנחה דאתער דינא לאתריה, ואתער דינא דלתתא לאתקשרא בדינא דלעילא. דהא כדין אתקשר דינא בדינא ובעי לאודהרא.

The three aspects of judgments appear in the three lines of the Tree of Life. They are connected to the Nikud of the letter Vav. Cholan, Shuruk, and Chirik. Cholan is the dot above the letter Vav and represents the judgment (דין, Din) aspect of Chessed. When Chessed rises in the morning it connects to Binah. At the same time, judgments want to connect this connection and draw from it. Jacob that is the center line rises up and joins Chessed to remove the hold of the judgments.

When we avoid the desire for the self alone in the morning and day, we connect to Chessed without judgment.

In the afternoon, the Chassadim of the morning leave and it is the time of the Left, Isaac, Gevurah. The judgments connect to the dot of the Shuruk that is in the middle of the letter Vav.

In the evening Jacob, middle line, Zeir Anpin, rises and balances the Right and the Left. The root of Z”A is in the dot of the Chirik that is a curtain that separates Z”A and Malchut. This aspect of Judgment is called the judgment of the lower level.

Our daily prayers designed to protect us from judgments and connect us to the light of Chassadim and mercy of the day.

Lesson;

Our body at night has the aspect of death and judgment. When we wake up we give thanks to God for returning our soul and allowing us to have another day of work. The work is always about avoiding judgments and connecting to Light to protect and expand our vessels.

Women and men that don’t use proper prayer books should make at least a few short pauses during morning afternoon and night and read Zohar and Psalms.

We have the Unity Zohar app and the websites that any person with an internet connection could use and draw light to protect himself.

On ZoharVoice.com you can listen to Zohar reading 24x7x365.

Those without an internet connection can dial up a local US number

Listen to the Zohar over the phone.

Dial-in Number: (641) 715-3800 Access Code: 60238

We live in difficult times and we see many forces of evil creating chaos all over the world. The Zohar promised us to be like Noah’s Ark and protect us during the times before the coming of Mashiach. Our only protection is the study of the Torah through the Zohar. We should thank God every moment for bringing us closer to this wisdom and light.

Keep your certainty no matter what kind of chaos you experience in your life now or chaos that may arise in the future.

77. עוד, בְּשִׁהְדִּין מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם וְהַמּוֹת
נִמְצָא בְּעִיר, לֹא צָרִיד הָאָדָם לָלֶכֶת יְחִידִי
בְּשׁוּק, וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ אֶת הַדְּבָרִים, אֲלֵא צָרִיד
לְסַגֵּר אֶת עֵצְמוֹ שֶׁלֹּא יֵצֵא חוּצָה, כְּמוֹ
שֶׁבְּאֶרְצוֹ הָיָה בְּנֵחַ שֶׁסָּגַר אֶת עֵצְמוֹ בַּתְּבָה שֶׁלֹּא
יִמָּצֵא לִפְנֵי הַמִּשְׁחִית.

77. (לעיל סח ב) תו כד דִּינָא אֶתְעָר בְּעֵלְמָא וּמוֹתָא
אֶשְׁתַּכּוּז בְּמוֹתָא, לֹא לִיבְעִי לִיה לְבָר נֵשׁ לְמִיָּהָר
יִזְוִידֵאִי בְּשׁוּקָא וְהָא אוּקְיָמָנָא מִלִּי. אֲלֵא בְּעִי
לֹאסְגָרָא גְרָמִיָּה דְלֹא יִפּוֹק לְבָר, כְּמוֹ דְאוּקְיָמוֹת בְּנִזּוּ
דְאֶסְגָר גְרָמִיָּה בְּתִיבּוֹתָא דְלֹא יִשְׁתַּכּוּז קָמִי מִזּוּבְלָא.

When judgments rise in the world of Malchut, the aspect of death spreads, people should avoid public places and ‘hide’. Noah closed himself in the Ark to stay away from the judgment of the Flood that was outside, so he can stay protected from all sides.

To stay away from the three judgments that in the three lines of Zeir Anpin, we should not draw direct light from the Left because it’s an aspect of darkness. Direct light is light that is ‘swallowed’ by the desire for the self alone. It’s like black color/darkness that doesn’t reveal light. This darkness is where the forces of the other side await and take the light away from us by creating judgments.

When we create ‘returning light’ by the restriction that is pushing away (reflecting) the Light, we reveal it and benefit from it.

The light of Chokmah that comes down to Malchut without restriction is considered darkness. If we receive it and share it (pushing away) we create the light of Chassadim. The Sefira of Chessed is on the Right and below Chokmah. Abraham that was the

chariot of Chessed had no desires for himself. He was all about sharing and therefore could transform the light of Chokmah from darkness to light in this world. Abraham's tent was open to all directions so people would feel invited and come to receive from what he shared.

78. ועל זה לא עמי בחדריה, סגר את עצמך, וסגר דלתך בעדך, שלא יתראה לפני המשחית. חבי כמעט רגע עד יעבר זעם, שאחר שעובר הדין אין רשות למשחית להשחית.

78. ועל זה לא עמי בא בחדריה, אסגר גרמך. וסגור דלתך בעדך, דלא יתווי קמיה דמוזבלא. וזבי כמעט רגע עד יעבור זעם, דביתר דאעבר דינא לית ליה רשו למוזבלא לזבלא.

Isaiah 26:20

“לך עמי בא בחדריה, וסגר דלתך (דלתך) בעדך; חבי כמעט-רגע, עד-יעבור- (יעבר-) זעם”

“Come, my people, enter your chambers, and shut your doors behind you; hide yourselves for a little while until the fury has passed by.”

‘the fury’ is the forces of judgments that we need to hide from. As we explained above, we hide or as the verse says ‘shut your doors behind’ by surrounding ourselves with the light of Chassadim until judgment has no longer permission to inflict harm.

79. בא ראה, שהקדוש ברוך הוא בשביל האהבה שהוא אוהב את ישראל וקרוב אותם אליו, כל שאר העמים עובדי כוכבים ומזלות שונאים את ישראל, משום שהם מרחקים וישראל קרובים.

79. תא וזוי, דקודשא בריך הוא, בגין רזימוותא דאיהו רזיזים לון לישראל וקריב לון לגביה, כל שאר עמין עובדי כוכבים ומזלות שונאין לון לישראל. בגין דאינן מתרזקין וישראל קריבין.

The Holy One Blessed be He loves the souls of the Israelites because they are close to him. The nations of the world are far from him and can't experience that love. Because of the special relations, they have with God, they hate the Israelites.

80. ובא ראה, משום האהבה שאהב יעקב את יוסף יותר מאחיו, אף על גב שכלם היו לו אחים, מה כתוב? ויתנכלו אותו להמיתו. כל שכן העמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות לישראל.

80. ותא וזוי, בגין רזימוותא דרזיזים יעקב ליוסף יתיר מאזווי, אף על גב דכלהו הוו ליה אזוין, מה כתיב ויתנכלו אותו להמיתו, כל שכן עמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות לישראל.

Jacob loved Joseph more than his brothers and it revealed the aspect of judgment in Malchut that is darkness and death. This judgment expressed in Joseph's life with the desire and plans of his brothers to kill him. Even though they were brothers, the force of judgment was strong.

Lesson;

The Torah guides us to follow 365 precepts of “You shall not do” and 248 precepts of “Do...”. By following the 365 precepts, we hide from judgments and by acting on the 248, we create the light of Chassadim to support us. Abraham has a numerical value of 248.

When we wake up in the morning we still carry the aspect of death from the night sleep. We must wash our hands immediately to avoid transferring negative energy/darkness to what we touch, including our own body. We do the 18-morning blessings to restore the soul/life into our body. Then we pray and read the Shema Israel prayer that has 1000 letters in 248 words. Only after we bring the light in, we

can eat or drink. If one must drink before then he can drink pure water (no flavorings) because water has an aspect of Chassadim in the body. Sugar has the aspect of the desire for the self and that is why it can be addictive and hurt the body.

The word for the womb that is the vessel that forms and channel life to the world is רחם, it's as you guessed, 248. This word also the root of the word for 'Mercy', 'רחמים'. When we feel under judgment we should reduce the desire for the self alone and think about actions that would draw light (pray, study, sharing, Tzedakah, etc.). A person with an illness should minimize eating because the digestion takes from the body energy/light and could make the person even weaker. Normally sick people don't have much appetite because the body doesn't want extra activity and in focus to remove the judgment in the body.

We fast on the 8th of Av to disconnect from the presence of the negative energy spread in the world on that day. We stay 'low' and close ourselves away from the 'other-side'. On Yom Kippur, we fast so our body won't interfere with the process of receiving the high light.

Expressing love to a loved one in public is risky because those around that don't have love of their own would create jealousy and 'hate' aspect that may bring undesired judgments.

81. בא ראה כמה גרמה לו אותה אהבה שאהב אותו יותר, שגרם לו שהגלה מאביו, וגלה אביו עמו, וגרם להם גלות ולשכינה שגלתה ביניהם, ואף על פי שנגזרה הגזירה, ובארוהו שבשביל כתנת הפסים שעשה לו יותר, מה כתוב? ויראו אחיו.

81. תא וזוי, כמה גרים ליה ההוא רזיבוותא דרזיזים ליה יתיר, דגרם ליה דאתגלי מאבוי, ואתגלי אבוי בהדיה, וגרם להו גלותא (דף קפג ע"א) ולשכינתא דאתגליא ביניהו. ואף על גב דאתגזירת גזירה, ואוקמוה דבגין כתנת פסים דעבד ליה יתיר, מה כתיב ויראו אחיו:

Genesis 37:3,4

“וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ונעשה לו כתנת פסים.”
 “ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מכל אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם.”

“Now Israel loved Joseph more than all his sons because he was the son of his old age, and he made him a varicolored tunic.”

“His brothers saw that their father loved him more than all his brothers, and so they hated him and could not speak to him on friendly terms.”

Jacob's love for Joseph and the brothers hated him when they saw that their father “made him a varicolored tunic”. This love and the brother's hate brought on them the exile in Egypt. Joseph was the first to be in Egypt far away from his father. Later, Jacob and all the children joined him.

God revealed to Abraham in the covenant of the halves (Genesis 15:7-21) that his descendants would go into exile. The cause of it revealed here with the judgment caused by Jacob's love for Joseph that brought about the hate of the brothers and the events that followed.

82. ויחלם יוסף חלום וגו'. רבי חייא פתח ואמר, (במדבר יב) ויאמר שמעו נא דברי אם יהיה נביאכם ה' במראה אליו אתודע

82. ויחלם יוסף חלום וגו', רבי זוייא פתח ואמר, (במדבר יב) ויאמר שמעו נא דברי אם יהיה

בחלום אדבר בו. בא ראה כמה דרגות לדרגות עשה הקדוש ברוך הוא, כלם עומדים זה על זה, דרגה על דרגה, זו למעלה מזו, וכלן יונקות אלו מאלו כראוי להם, אלו מימין ואלו משמאל, וכלם ממנות אלו על אלו הכל כראוי.

נביאכם יי במראה אליו אתודע בנזלום אדבר בו. תא וזוי, כמה דרגין לדרגין עבד קודשא בריך הוא, וכלהו קיימי דא על דא. דרגא על דרגא, דא לעיל מן דא, וכלהו ינקין אלין מן אלין כדקא וזוי לון, אלין מימינא ואלין משמאלא, וכלהו אתמנן אלין על אלין, כלא כדקא יאות.

Genesis 37:5

”וַיְהִי לְיוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגֵּד לְאֶחָיו וַיִּסְפוּ עוֹד שְׂנֵא אֹתוֹ.”

“Then Joseph had a dream, and when he told it to his brothers, they hated him even more.”

Numbers 12:6

”וַיֹּאמֶר שְׁמְעוּ נָא דְבַרִּי אִם יְהִי נְבִיאֲכֶם יְהוָה בְּמִרְאָה אֵלָיו אֲתוּדַע בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ.”

“He said, ‘Hear now My words: If there is a prophet among you, I, YHVH, shall make Myself known to him in a vision. I shall speak with him in a dream.’”

Rabbi Chiya explains that the Holy One Blessed be He made many spiritual levels. They stand one above the other and receive from the appropriate level. Some receive from the Right, and some from the Left. Each according to its level and its vessel. The dream comes to a person from his level.

Lesson;

Jacob was the center column, Tiferet, and he knew that Joseph would be the chariot of Yessod that is a continuation of Tiferet and the funnel of the Light to Malchut. To protect him, Jacob made for Joseph a special garment of protection. When the brothers saw it, they understood that Joseph is on a different level than them and hated him. Differences between people are a common cause for hate but when we trust God and accept the difference, we can be certain that there is a reason for that and the final outcome is positive.

Later in this portion (#102), the Zohar reveals that God made this plot to follow the decree that he made with Abraham in the covenant of the halves. (Genesis 15:13) “God said to Abram, “Know for certain that your descendants will be strangers in a land that is not theirs, where they will be enslaved and oppressed four hundred years.”

The Zohar teaches us in this study that God fulfills his words and will arrange all the events needed to lead to a certain outcome.

Whatever happens to us is based on the level we achieve. The higher we go, the greater the ‘plot’ and the challenges we experience to stay on that level and go higher.

Recommended reading: [There is Nothing Random About the Universe](#)

83. בא ראה, כל נביאי העולם, כלם יונקים מצד אחד מתוך שתי דרגות ידועות, ואותן הדרגות היו נראות בתוך האספקלריה שאינה מאירה, שכתוב במראה אליו אתודע. מה היא המראה? כמו שנאמר [שמראה] המראה שכל הגונים נראים בתוכה, וזוהי האספקלריה שאינה

83. תא וזוי, כל נביאי דעלמא כללהו ינקי מסטרא זורא, מנא תרין דרגין ידיען, ואינן דרגין הוו אתנוזין בגו אספקלריאה דלא נהרא, דכתיב במראה אליו אתודע, מאי הוא מראה, כמה דאתמר (ד"א ל"ג דמראה) וזיוו דכל גוונן אתנוזין בגווה, ודא היא אספקלריא דלא נהרא. בנזלום אדבר בו, דא הוא

מאירה. בחלום אדבר בו, זהו אחד מששים
בנבואה, כמו שבארנו, והיא הדרגה
הששית מאותה הדרגה של נבואה, והיא
הדרגה של גבריאל שממנה על החלום,
והרי נתבאר.

זו משיטתן בנבואה כמה דאוקמוה. ואיהו דרגא
שתיקתא מההוא דרגא דנבואה ואיהו (קצו א) דרגא
דגבריאל דממנא על זולמא והא אתבאר.

All prophets in the world drew from the leaves of Netzach and Hod. These levels are seen in a vision that doesn't have light, which is Malchut as it says "I will make Myself known to him in a vision".

Malchut doesn't have the light of its own but can reveal the light from the three columns of Zeir Anpin that included in her.

The dream is the sixth level below the level of prophecy. The angel Gabriel is appointed on delivering the dreams that speak one of sixty parts of prophecy.

84. בא ראה, כל חלום שהוא פראוי, בא
מן הדרגה הזו, ועל פניו אין לך חלום שלא
יתערבו בו דברים בוזבים, כמו שבארנו.
ומשום כך מהם אמת ומהם בוזבים, ואין לך
חלום שאין בו מצד זה ומצד זה.

84. תא זוזי, כל זולמא דאיהו כדקא יאות מהאי
דרגא קא אתיא, ועל דא לית לך זולמא דלא
יתערבון עמיה מלין כדיבין, כמה דאוקימנא, ובגין
כך מנייהו קשויט ומנייהו כדיבין, ולית לך זולמא דלא
אית ביה מהאי גיסא ומהאי גיסא.

Every dream that comes from the level of the angel Gabriel, include false images and messages. There are no dreams that don't have from both sides, truth, and lies.

85. ומשום שיש בחלום הכל כמו שאמרנו,
כל החלומות שבעולם הולכים אחר פתרון
הפה, ובארוהו שכתוב (בראשית מא) ויהי
כאשר פתר לנו בן היתה. מה הטעם? משום
שיש בחלום קצב ואמת, והדבור שולט על
הכל, ומשום כך צריך החלום פתרון טוב.
רבי יהודה אמר, משום שכל חלום הוא
מהמדרגה שלמטה, והדבור שולט עליו,
ומשום כך כל חלום הולך אחר הפתרון.

85. ובגין דאית ביה בזולמא כלא כדאמרן, כל
זולמין דעלמא אזלין בתר פשרא דפומא, ואוקמוה.
דכתיב, (בראשית מא) ויהי כאשר פתר לנו בן היתה.
מאי טעמא, בגין דאית ביה בזולמא כדיבין וקשויט,
ומכלה שולטא על כלא, ובגין כך בעי זולמא פשרא
טבא. רבי יהודה אמר, בגין דכל זולמא מהדרגא
דלתתא איהו, ודבור שולטא עליה. ובגין כך כל
זולמא אזלא בתר פשרא.

Since every dream has truth and lies, the dream is manifested according to the interpretation given to it.

Genesis 41:13

”ויהי כאשר פתר לנו בן היתה אתי השיב על פני ואתו תלה.”

“And just as he interpreted to us, so it happened; he restored me in my office, but he hanged him.”

This verse said by the chief butler of Pharaoh, telling him that the outcome of their dreams came as Joseph interpreted.

The words expressed by the dream interpretation control it and determined its manifestation.

Rabbi Yehuda says that every dream is from the level of the angel Gabriel, and speaking is an aspect of the female, Malchut. Since Malchut controls the angels, every dream needs a good interpretation.

86. פתח ואמר, (איוב לג) בחלום חזיון לילה בנפל תרדמה על אנשים בתנומות על משכב אז יגלה און אנשים ובמסרם יחתם. בא ראה, בשעולה אדם למטתו, הוא צריך להמליך עליו מלכות שמים בראשונה, ואחר כך יאמר פסוק אחד של רחמים, ובארוהו החברים. משום שהנה באשר אדם ישן על מטתו, הנה נשמתו יוצאת ממנו והולכת ומשוטטת למעלה, כל אחד ואחד כפי דרכו, וכך עולה, כמו שנתבאר.

Job 33:15

“בחלום חזיון לילה בנפל תרדמה על אנשים בתנומות על משכב.”

“In a dream, a vision of the night, When sound sleep falls on men, While they slumber in their beds,”

When a person goes to bed, he needs to accept the kingdom of heaven, then says a verse of mercy because his soul leaves the body and goes up on a path that is appropriate for her. The preparation for sleep is important in preparing the soul on its way up. (See [Bedtime Shema](#))

Lesson;

Never tell your dreams to random people! If you can't find a true kabbalist to interpret your dreams don't tell it. If you feel that the dream is positive, write it down with what you expect from it to happen positively. Putting your words in writings would be a form of manifestation. If the dream is negative or scary just say “Dreams tell lies” and forget it.

87. מה כתוב? בחלום חזיון לילה, בשבני אדם שוכבים במטתם ישנים והנשמה יוצאת מהם. זהו שכתוב בתנומות על משכב אז יגלה און אנשים. ואז הקדוש ברוך הוא מודיע לנשמה, באותה הדרך ששומעת על החלום, אותם הדברים שעתידים לבא על העולם, או אותם דברים כפי אותם ההרהורים של לבו, משום שאדם נוטל דרך של תוכחות העולם.

When people sleep, and the soul leaves the body, the Holy One Blessed be He, reveals the future to the people through the angel Gabriel. The dreams may have visions that come from a person's heart. It means visions of truth, lies or a combination of both. The reason for revealing the future in dreams is for the person to awaken himself to follow the messages received on the path of correction.

88. משום שהנה לא מודיעים לאדם בעוד שהוא עומד בכת הגוף [נ"א של הרים] כמו

86. פתח ואמר, (איוב לג) בחלום חזיון לילה בנפל תרדמה על אנשים בתנומות על משכב אז יגלה און אנשים ובמסרם יחתם. תא וזוי, כד סליק בר נשי לערסיה, מבועי ליה לאמלקא עליה מלכותא דשמיא בקדמיתא, ולבתר יימא זוד פסוקא דרוזמי ואוקמוה זוכרייא. בגין דהא כד בר נשי נאים על ערסיה, הא נשמתיה נפקא מניה ואולא ושטיא לעילא, כל זוד וזוד כפום ארוזיה והכי סליקת כמה דאתמר.

87. מה כתיב, בחלום חזיון לילה. כד בני נשיא שכבי בערסייהו גיימין ונשמתא נפקת מנייהו. הך הוא דכתיב, בתנומות על משכב אז יגלה און אנשים. וכדין קודשא בריך הוא אודע לה לנשמתא בההוא דרגא דקיימא על זלמא, אינן מלין דומינן למיתי על זלמא או אינן מלין כפום אינן הרהורין דלביה. בגין דבר נשי נטיל ארוזא דתוכוזי דעלמא.

88. בגין דהא לא מודיעין ליה לבר נשי בעוד דאיהו קאים בתוקפא דגופא (נ"א דרוחא) כדקאמרן, אלא

שאמרנו, אלא מלאך מודיע לנשמה, והנשמה לאדם, ואותו החלום הוא מלמעלה, בשתשמות יוצאות מן הגופים ועולות כל אחת ואחת כפי דרכה.

מלאכא אודע לנשמתא ונשמתא לבר נש. והוא זולמא איהו מלעילא, כד נשמתין נפקין מגופי וסלקין כל זור וזור כפום ארזותיה.

The future of a person can not be revealed to the soul while it is in the body. The angel can only deliver the message to the soul is out of the body, in the spiritual realm without physical limitations. When the soul is back into the body, it can share the message with the cognitive functions of the brain.

89. וכמה דרגות על דרגות בסוד החלום, כלן בסוד החכמה. ובא וראה, החלום דרגה אחת, המראה דרגה אחת, הנבואה דרגה אחת, וכלם דרגות לדרגות אלה על אלה.

89. וכמה דרגין על דרגין, ברזא דזולמא כלהו ברזא דזכמתא. ותא זוזי, זולום דרגא זודא, מראה דרגא זודא, נבואה דרגא זודא, וכלהו דרגין לדרגין אלן על אלן.

There are many levels in dreams and in visions. Prophetic visions are above the levels of visions that are above the levels of dreams. (See also Zohar [Vayetze #45](#), #50).

Lesson;

Our body is like a prison for the soul and limits its ability to communicate spiritually. If we close our eyes, we disconnect temporarily from some limitations and we can travel with our thoughts anywhere we wish. When we open our eyes, we are back to a limited and confined reality. The soul needs to leave the body for high-level spiritual communication. This is done during sleep outside the limits of the body and the influence of the senses that connect us strongly to this world. Highly spiritual people with proper meditations can separate their soul from the body and ascend to spiritual levels where they can see angels and visions. During the time of the Holy Temple, there were schools for prophets where they learn to meditate and ascend to levels of prophecy.

The dreams reveal true or false messages based on the spiritual level of the person. For similar reasons, most people forget their dreams or remember only parts of them. A person may have several different dreams during sleep because the soul receives messages from the different levels it passes through on the way up or down.

90. ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנה אתו על חלומותיו. מכאן שלא צריך האדם לומר את חלומו רק לאותו האדם שאוהב אותו, ואם לא – הוא גורם לו. שאם אותו החלום מתהפך לגון אחר – הוא גורם לסלקו

90. ויזלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנה אתו על חלומותיו. מהכא דלא מבעי ליה לבר נש למימר זולמית בר להווא בר נש דרוזים ליה, ואי לאו, איהו גרים ליה. דאי ההוא זולמא מתהפך לגוונא אזורא, איהו גרים לסלקא.

Genesis 37:5,6

”ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנה אתו.”

”ויאמר, אליהם: שמעו-נא, החלום הזה אשר חלמתי.”

“Then Joseph had a dream, and when he told it to his brothers, they hated him even more.”

“He said to them, “Please listen to this dream which I have had;”

We learn from this verse that a person should tell his dreams only to those who love him. If not, as in the case with Joseph's brother, it transforms the true message of the dream.

91. בא ראה שיוסף אמר את החלום לאחיו, ועל בן גרמו לו לסלק את חלומי עשרים ושתים שנים שהתעכב. רבי יוסי אמר, מנין לנו? שכתוב ויוספו עוד שנה אתו. מה זה שנה אתו? שגרמו לו בזה קטרוגים.

91. תא וזוי, דיוסף איהו אמר זולמא לאוזוהי, ועל דא גרמו ליה לסלקא זולמיה תרין ועשרין שנין דאתעכב. רבי יוסי אמר, מנכן, דכתיב ויוספו עוד שנה אתו. מאי שנה אתו, דגרמו ליה קטרוגין בדא.

Because Joseph told the dream to his brothers, the true message and was delayed for 22 years. Rabbi Yossei explains that we learn that from the verse when it says, "they hated him even more". The hate of the brothers added more judgments and delayed the manifestation of the dream for 22 years.

92. מה כתוב? ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי. שרצה מהם שישמעו לו, והוא הודיע להם אותו החלום, שאלמלא הם שהפכו אותו לגון אחר – כך התקדם, והם השיבו ואמרו, המלך תמלך עלינו אם משול תמשל בנו? מיד אמרו לו את פשר החלום וגזרו גזרה, ומשום כך ויוספו עוד שנה אתו.

92. מה כתיב, ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה (דף קפג ע"ב) אשר זולמתי, דבעא מנייהו דישמעון ליה. ואיהו אודע להו ההוא זולמא, דאלמלא אינן דאתפכו ליה לגוונא אזורא, הכי אתקיים. ואינן אתיבו ואמרו המלך תמלך עלינו אם משול תמשל בנו. מיד אמרו ליה פשרא דזולמא וגזרו גזרה, ובגין כך ויוספו עוד שנה אתו.

Joseph told his brothers "Please listen to this dream which I have had". If he didn't tell them than the dream would have manifested without delays.

Genesis 37:8

"ויאמרו לו אחיו המלך תמלך עלינו אם משול תמשל בנו ויוספו עוד שנה אתו על חלמתי ועל דבריו"

"His brothers said to him, "Are you indeed to reign over us? Or are you indeed to rule over us?" So they hated him even more for his dreams and for his words."

The brothers' reply changed the interpretation of the dream and turned Joseph's reign into a decree that he won't rule over them. They hated him more and brought more judgments on him.

Lesson;

Joseph suffered on the path to become a ruler over Egypt's economy, under Pharaoh. We should learn a big lesson from this and share our dreams ONLY with positive people. This aspect is not just for night dreams but also for ideas that we wish to manifest and fulfil in our lives. We should build strong foundation before revealing and sharing everything that is dear to our hearts. Sharing our ideas and blessings with pride and ego would attract negativity.

When a child is conceived, and a woman gets pregnant, the pregnancy is not visible for at least three months. God made it this way to protect the process. In addition to that the baby develops in water that is Chassadim.

The same process should be with any home plan, business ideas and similar. Protect your blessings by hiding them. You can share it only with those who would add value, encourage and bless you.

93. רבי חייא ורבי יוסי היו מצויים לפני רבי שמעון. אמר רבי חייא, הנה שנינו, חלום שלא נפתר כמו אגרת שלא נקראה, אם משום שהתקנים והוא לא ידע, או שלא התקנים כלל. אמר לו, התקנים ולא נודע, שהרי אותו החלום תלוי עליו כח, והוא לא נודע ולא ידוע אם התקנים ואם לא התקנים.

93. רבי זוויא ורבי יוסי היו שכיזוי קבייה דרבי שמעון, אמר רבי זוויא, הא תנינן זולמא דלא אתפשט, באגרתא דלא מתקריא. אי בגין דאתקיים ואיהו לא ידע, או דלא אתקיים כלל. אמר ליה, אתקיים ולא אתידע, דהא ההוא זולמא זילא תליא עליה, ואיהו לא אתידע ולא ידע, אי אתקיים אי לא אתקיים.

Rabbi Chiya and Rabbi Yossi came to Rabbi Shimon and said; we learned that a dream without interpretation is like a letter that wasn't open. The question is if the dream fulfills itself without knowing the time and process, or it doesn't manifest at all.

Rabbi Shimon answered that the dream is realized but without being known to the person who dreamt of it. There is a force behind the dream that is revealed through the dream. This force becomes known through the dream and it must come to existence because it was already released.

94. ואין לך דבר בעולם שטרם יבא לעולם שאינו תלוי בחלום או על ידי כרוז, שהרי נאמר שכל דבר ודבר בטרם יבא לעולם מכרזים עליו ברקיע, ומשם מתפשט בעולם ונתן על ידי הכרוז, והכל משום שכתוב (עמוס ג) כי לא יעשה ה' אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים, בזמן שנביאים נמצאים בעולם, ואם לא – אף על גב שנבואה לא שורה, חכמים עדיפים מנביאים, ואם לא – נתן בחלום, ואם לא – הדבר נמצא בצפרי השמים, והרי בארוה.

94. ולית לך מלה בעלמא דעד לא ייתי לעלמא, דלאו איהי תליא בזולמא או על ידא דכרוזא. דהא אתמר דכל מלה ומלה עד לא ייתי לעלמא, מכרזי עליה ברקיע. ובמתקן אתפשט בעלמא ואתיהיב על ידא דכרוזא. וכלא בגין דכתיב, (עמוס ג) כי לא יעשה ה' אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים, בזמן דנביאים אשתכחו בעלמא. ואי לאו, אף על גב דנבואה לא שריא, זוכימי עדיפי מנביאים. ואי לא, אתיהיב בזולמא. ואי לאו, בצפרי שמיא משתכחי מלה והא אוקמוה:

Amos 3:7

”כי לא יעשה אדני יהוה דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים”

“For YHVH GOD does nothing without revealing his secret to his servants the prophets.”

Everything that appears in this world must be announced first in heavens and then spread down to the world. The message was given to prophets when they were in the world. When there are no prophets, the message is given to the wise ones that can elevate themselves to the level where prophecies come from. If not to the wise then the message is delivered through dreams, and if not to them then the birds in the sky carry the message.

Lesson;

The true part of the dream (1/60) is the force that was released from the upper levels and would be manifested in this world. There are dreams that come to the individuals to support their correction process. When the force behind the dream is ‘intercepted’ and interpreted properly, it would manifest its maximum potential.

Many dreams are quickly forgotten but the force of the dream would be manifested sooner or later regardless of the person's awareness.

Some people, and children, with special souls, can connect more easily than others to Chokmah and Binah (the "Wise" ones). They get messages in dreams more than others. Some messages are related to the direction of this world and global events.

95. וילכו אֶזְוִי לַרְעוֹת אֶת צֶאֱן אַבְיָהֶם בְּשֹׁכֶם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לַרְעוֹת צֶאֱן אַבְיָהֶם הִיא צְרִידָה לְהִיטֹל מִה זֶה אִ"ת נִקְוֶה מֵעַלְיוֹ? לְרִבּוֹת שְׂכִינָה עִמָּהֶם, שֶׁהִיא שְׂרֹוּיָה עִמָּהֶם, מִשּׁוּם שֶׁהֵם הִיוּ עֹשְׂרֵה, שֶׁהָיָה יוֹסֵף לֹא הָיָה עִמָּהֶם, וּבְנִימִין הוּא קָטָן בְּבֵית, וּמִשּׁוּם כִּךְ הֵם הִיוּ עֹשְׂרֵה, וּכְשֶׁהָלְכוּ, הַשְׂכִּינָה הִתְנָה בִּינֵיהֶם, וְעַל כֵּן נִקְוֶה מִלְמַעְלָה.

96. וּמִשּׁוּם כִּךְ, בְּזִמָּן שֶׁמָּכְרוּ אֶת יוֹסֵף, הִשְׁתַּתְּפּוּ בָּלֵם עִם הַשְׂכִּינָה, וְשִׁתְּפוּ אוֹתָהּ עִמָּהֶם בְּשַׁעֲשׂוֹ שְׁבוּעָה, וְעַד שֶׁהִתְגַּלָּה דְּבַר יוֹסֵף, לֹא שָׁרְתָה שְׂכִינָה עַל יַעֲקֹב.

97. וְאִם תֵּאֵמַר שֶׁהַשְׂכִּינָה לֹא נִמְצְאָה עִמָּהֶם - בֹּא רֵאֶה, שְׁכָנֻב (תהלים קכב) שֶׁשָּׁם עָלוּ שְׂבָטִים שְׂבָטֵי יִהּ עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה', כָּלֵם צְדִיקִים וְחֲסִידִים, הַקִּיּוֹם שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, הֵם קִיּוֹם לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

98. פֶּתַח וְאָמַר, (שם) שְׁמַחְתִּי בְּאֻמְרִים לִי בֵּית ה' גִּלְגָּל. אֶת הַפְּסוֹק הַזֶּה בְּאַרְוָה, שְׁדוּד הִיא עִם לְבוֹ לְבָנוֹת הַבַּיִת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-א ח) וַיְהִי עִם לְבַב דָּוִד אָבִי לְבָנוֹת בֵּית לְשֵׁם ה' וְגו'. וְאַחֲרַי כִּךְ מִה כְּתוּב? רַק אֵתֵּה לֹא תִבְנֶה הַבַּיִת כִּי אִם בְּנֶה הַיֵּצֵא מִחֲלָצִיף הוּא יִבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁמִי. וְכָל יִשְׂרָאֵל הִיוּ יוֹדְעִים אֶת זֶה, וְהִיוּ אוֹמְרִים מְתֵי יָמוֹת דָּוִד וַיְקוּם שְׁלֹמֹה בְּנוֹ וַיִּבְנֶה אֶת הַבַּיִת, וְאִזְּ עֲמֻדוֹת הִיוּ רִגְלֵינוּ בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם, אִזְּ נִעְלָה וְנִקְרִיב שָׁם קָרְבָּנוֹת.

99. וְעַם כָּל זֶה, אֵף עַל גִּבּ שֶׁהִיוּ אוֹמְרִים מְתֵי יָמוֹת הַזֶּקֶן הַזֶּה, אִזְּ שְׁמַחְתִּי וְשִׁמְחָה

95. וילכו אֶזְוִי לַרְעוֹת אֶת צֶאֱן אַבְיָהֶם בְּשֹׁכֶם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לַרְעוֹת צֶאֱן אַבְיָהֶם מִכְּעִי לִיה, מִאי אִ"ת נִקְוֶה מִלְּעִילָא, לֹא־סָגָא עִמָּהוֹן שְׂכִינָתָא, דְּאִיהִי עִמָּהוֹן שְׂרִיָּא. בְּגִין דְּאִינוֹן הִיוּ עֹשְׂרֵה, דְּהֵא יוֹסֵף לֹא הָוֵה עִמָּהוֹן, וּבְנִימִין אִיהוּ וְעִיר בְּבֵיתָא. וּבְגִין כִּךְ אִינוֹן הִיוּ עֹשְׂרֵה. וְכִד אֲזָלוּ הִוֵּת שְׂכִינָתָא בִּינֵיהֶו, וְעַל דָּא נִקְוֶה מִלְּעִילָא.

96. וּבְגִין כִּךְ בְּזִמָּנָא דְּזִבְעִינוּ לִיה לְיוֹסֵף אֲשִׁתְּתַּפּוּ כְּלָהוּ בְּהָדִי שְׂכִינָתָא וְאֲשִׁתִּיפּוּ לָהּ בְּהָדִיָּהוּ כִד עֲבִידוּ אוּמָאָה. וְעַד דְּאִתְגַּלִּיָּא מִלָּה דְּיוֹסֵף, לֹא שְׂרִיָּא שְׂכִינָתָא עֲלֵיהּ דְּיעָקֹב.

97. וְאִי תִימָא דְּשְׂכִינָתָא לֹא אֲשִׁתְּכֻזֹּת עִמָּהוֹן. תָּא וְזִוִּי, דְּכָתִיב (תהלים קכב) שֶׁשָּׁם עָלוּ שְׂבָטִים שְׂבָטֵי יִהּ עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לְשֵׁם יי. כְּלָהוּ צְדִיקִי וְחֲסִידִי קִיּוּמָא דְּכָל עֲלָמָא, קִיּוּמָא אִינוֹן לְעִילָא וְתַתָּא.

98. פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קכב) שְׁמַחְתִּי בְּאֻמְרִים לִי בֵּית יי גִּלְגָּל. הֵאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ, דְּדוּד הָוֵה עִם לְבִיָּה לְמִבְּנֵי בֵּיתָא. כְּמוֹה דְּאֵת אָמַר, (מלכים א ח) וַיְהִי עִם לְבַב דָּוִד אָבִי לְבָנוֹת בֵּית לְשֵׁם יי וְגו'. וּלְכַתֵּר מִה כְּתִיב רַק אֵתֵּה לֹא תִבְנֶה הַבַּיִת כִּי אִם בְּנֶה הַיֵּצֵא מִחֲלָצִיף הוּא יִבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁמִי. וְכָל יִשְׂרָאֵל הִיוּ יוֹדְעִי דָּא, וְהִיוּ אָמְרוּ אִימָתִי יָמוֹת דָּוִד וַיְקוּם שְׁלֹמֹה בְּרִיָּה וַיִּבְנֶה בֵּיתָא. וְכִדִּין עוֹמְדוֹת הִיוּ רִגְלֵינוּ בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם, כִּדִּין גִּיסָק וְנִקְרִיב תַּמָּן קָרְבָּנִין.

99. וְעַם כָּל זֶה, אֵף עַל גִּבּ דְּהִיוּ אָמְרוּ אִימָתִי יָמוֹת סָבָא דָּא, כִּדִּין שְׁמַחְתִּי. וְזִדְּוִת הָוֵה לִי בְּגִין בְּרִי, דְּהִיוּ

היתה לי בשביל בני, שהיו אומרים שבני יקום תחת לי לגמר את המצוה לבנות את הבית. אז התחיל לשבח אותה ואמר, ירושלים הבנויה בעיר שחברה לה יחדו.

100. שנינו, עשה הקדוש ברוך הוא ירושלים למטה כמו שלמעלה, וזו מתקנת [זו] כנגד זו, שכתוב (שמות טו) מכון לשבתך פעלת ה'. הבנויה, שעתיד הקדוש ברוך הוא להוריד את ירושלים שלמעלה בראוי, ומשום כך הבנויה. שחברה לה יחדו, והרי בארזה, שחברה? היה צריך להיות שחברו אלא שהתחברה האם עם הבת ונהיו יחד, ובארזה.

101. ונאמר ששם עליו שבטים, אלו הם קיום של העולם והתקון של העולם התחתון. ואל תאמר שהעולם התחתון לבדו, אלא אפלו של העולם העליון, שכתוב שבטי יה עדות לישראל, וקרא לישראל, משום שהם הקיום למטה, עדות הם למעלה, והכל – להודות לשם ה', להודות לשם הקדוש ברוך הוא לכל הצדדים, שכתוב להודות לשם ה'.

102. וימצאנו איש והנה תעה בשדה וישאלוהו האיש לאמר מה תבקש. מה כתוב למעלה? ויאמר ישראל אל יוסף הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם. וכי יעקב השלם, שהיה אוהב את יוסף מכל בניו והיה יודע שכל אחיו היו שונאים אותו, למה שלח אותו אליהם? אלא הוא לא חשד עליהם, שהיה יודע שכלם היו צדיקים ולא חשד אותם, אלא הקדוש ברוך הוא גרם את כל זה כדי לקיים את הגזרה שגזר בין הבתרים.

103. מצאנו בספרי הקדמונים, שצריכים בני יעקב הללו לשלם עליו בטרם ירד למצרים, שאלו הוה ירד למצרים והם לא היו שולטים בו בראשונה, וכלו המצרים לשלם על ישראל לעולמים, והתקיים ביוסף

אמרי דברי יקום תזוזתי למזמר פקודא למבני ביתא. כדין שרי ושבזו לה ואמר, ירושלים הבנויה בעיר שחברה לה יחדו.

100. תנן עבד קודשא בריך הוא ירושלים לתתא כגוונא דלעילא, ודא מתתקנא (דא) לקבל דא דכתיב, (שמות טו) מכון לשבתך פעלת ה'. הבנויה, דזמין קודשא בריך הוא לגוונא לה ירושלים דלעילא כדקא יאות, ובגין כך הבנויה. שחברה לה יחדו, והא אוקמוה שחברה שזכרו מבני ליה. אלא דאתחברת אמא בבתתא והווי כוזרא ואוקמוה.

101. ואתמר. ששם עליו שבטים אלן אינן קיומא דעלמא ותקונא דעלמא תתאה, ולא תימא דעלמא תתאה בלזוזדוי, אלא אפילו דעלמא עלאה. דכתיב שבטי יה עדות לישראל, לייקא. בגין דאינן קיומא לתתא, סהדותא אינן לעילא. וככל להודות לשם ה', לאודאה שמייה דקודשא בריך הוא לכל סטרין, דכתיב להודות לשם ה'.

102. וימצאנו איש והנה תעה בשדה וישאלוהו האיש לאמר מה תבקש. (דף קפד ע"א) מה כתיב לעילא, ויאמר ישראל אל יוסף הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם. וכי יעקב שלימא דהנה רזים ליה ליוסף מכל בניו, והנה ידע דכל אזוזי הוו סגאין ליה, אמאי שדר ליה לגבייהו. אלא איהו לא זושיר עלייהו, דהנה ידע דכלהו הוו זכאין, ולא זושיר לון. אלא גרים קודשא בריך הוא כל דא, בגין לקיימא גזרה דגזר בין הבתרים.

103. אשכונא בספרי קדמאי, דבעין אלן בני יעקב לשלמא עליו עד לא יזוזת למצרים. דאילו הוא יזוזת למצרים, ואינן לא שלטו ביה בקדמיתא. וכלי מצראי לשלמא עלמין לעלמין עלייהו דישראל,

שנמכר לעבד, והם שלטו עליו, ואף על גב שיוסף היה אחר כך מלך והמצרים היו עבדים שלו, נמצאו ישראל ששלטו על כלם.

104. בא ראה שיוסף הוא הברית העליונה, כל זמן שמתקנים הברית, השכינה מתקיימת עם ישראל בשלום כראוי. כיון שהסתלק יוסף, הברית העליונה, מן העולם, אז הברית והשכינה וישראל יצאו כלם לגלות, והנה בארנו שכתוב (שמות א) ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף, והכל היה מעם הקדוש ברוך הוא כראוי.

105. בא ראה, וימצאהו איש – זה גבריאל. ופרשודו, כתוב כאן וימצאהו איש, וכתוב שם (דניאל ט) והאיש גבריאל אשר ראיתי בחזון בתחלה. והנה תעה – תועה בכל, שבטח על אחיו שהיה מבקש את האחות שלהם ולא מצא, ובקש אותם ולא מצא, ועל כן תועה בכל. ועל זה, וישאלהו האיש לאמר מה תבקש.

106. ויאמר את אחי אנכי מבקש וגו'. ויאמר האיש נסעו מזה וגו'. רבי יהודה פתח (שיר ח) מי יתנף באח לי יונק שדי אמי אמצאך בחוץ אשקך גם לא יבזו לי. את הפסוק הזה בארו החברים, אבל את הפסוק הזה אמרה כנסת ישראל למלך שהשלוש שלו, מי יתנף באח לי, כיוסף על אחיו, שאמר ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם. נתן להם מזון וזן אותם ברעב. משום כך, מי יתנף באח לי.

107. דבר אחר מי יתנף באח לי – זה יוסף, אל השכינה, שנאחו עמה ונדבק עמה. יונק שדי אמי – שהרי אז אחיה ושלמה עמם. אמצאך בחוץ – בתוך הגלות, שהיא בארץ אחרת. אשקך – כדי להדביק רוח עם רוח.

ואתקיימה ביה כיוסף האדון לעבדא ואינון שלטו עליו. ואף על גב דיוסף הוה מלכא לבתר, ומוצראי הוו עבדין ליה, אשתכחו ישראל דישלטו על כלם.

104. תא וזוי, דיוסף דאיהו ברית עלאה, כל זמנא דאתקיים ברית, שכינתא אתקיים בהדיהו דישאל בשלם כדקא יאות, כיון דאסתלק יוסף ברית עלאה מעלמא, כדיון ברית שכינתא וישראל כלם בגלותא נפקו, והא אוקיימנא דכתיב (שמות א) ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף. וכלא הוה מעם קודשא בריה הוא כדקא יאות.

105. תא וזוי, וימצאהו איש דא גבריאל, ואוקמוה. כתיב דקא וימצאהו איש, וכתיב דתם (דניאל ט) והאיש גבריאל אשר ראיתי בחזון בתחלה. והנה תועה, בכלא תועה, דאבטח על אחיו דהוה מתבע אחיה דלהון ולא אשכח, ותבע להו ולא אשכח. ועל דא תועה בכלא, ועל דא וישאלהו האיש לאמר מה תבקש:

106. ויאמר את אחי אנכי מבקש וגו'. ויאמר האיש נסעו מזה וגו', רבי יהודה פתח, (שיר השירים ח) מי יתנף באח לי יונק שדי אמי אמצאך בחוץ אשקך גם לא יבזו לי. הא קרא אוקמוה זביריא, אבל הא קרא כנסת ישראל אמרו למלכא דישלמא דיליה. מי יתנף באח לי, כיוסף על אחיו, (בראשית ג) ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם. יהב לון מזונא וזן להו בכפנא. בגין כך מי יתנף באח לי.

107. דבר אחר מי יתנף באח לי, דא יוסף, לזבנה דשכינתא דאתאזר עמה ואתהבך בהדה. יונק שדי אמי, דהא כדיון אחיה ושלמא בהדיהו. אמצאך בחוץ, גו גלותא, דאיהו בארעא אזורא. אשקך, בגין

גם לא יבזו לי – אף על גב שאני נמצאת
בארץ אחרת

108. בא ראה שיוסף, אף על גב שאחיו
לא היו לו כמו אחים כשנפל בידיהם, הוא
היה להם כמו אב כשנפלו בידו, והרי
פרשוה שבתוב (בראשית נ) וינחם אותם
וידבר על לבם, בכל הוא דבר, על לבם.

109. ובא וראה מה כתוב, ויאמרו איש אל
אחיו. זה שמעון ולוי שהם היו ודאי אחים
בכל, משום שבאו מצד הדין הקשה, ומשום
כך רגזם הוא רגז של הרג בעולם, כמו
שנאמר (שם מט) ארור אפם כי עז ועברתם
כי קשתה

110. בא ראה את סוד הדבר, יש רגז ויש
רגז. יש רגז שהוא מברך ממעלה וממטה,
ונקרא ברוך, כמו שנתבאר שבתוב (שם
יד) ברוך אברם לאל עליון קנה שמם
וארץ, והרי פרשוה. ויש רגז מקלל למעלה
ומטה, כמו שנתבאר, שנקרא ארור,
שבתוב (שם ג) ארור אתה מכל הבהמה
ומכל חית השדה. ארור אפם כי עז.

111. ועל הסוד הזה יש שני הרים,
שבתוב (דברים יא) ונתתה את הברכה על
הר גרזים ואת הקללה על הר עיבל, כנגד
שתי הדרגות הללו. ועל כן זה נקרא ארור
וזה נקרא ברוך. ושמעון ולוי הם מצד הדין
הקשה, ומצד הדין הקשה החזק יוצא רגז
שמקלל.

112. ובא וראה, מצד הדין הקשה יוצא רגז
לשני צדדים – אחד שהתברך ואחד
שהתקלל, אחד ברוך ואחד ארור. כמו כן
מהצד של יצחק יצאו שני בנים – אחד
מברך, ואחד שהתקלל למעלה ולמטה. זה
נפרד לצדו וזה נפרד לצדו. זה דיורו בארץ
הקדושה, וזה דיורו בהר שעיר,

לאתר בקא רוזא ברוזא. גם לא יבזו לי, אף על גב
דאנא בארעא אורא.

108. תא וזוי, דיוסף אף על גב דאזוי לא הוה ליה
כאזוין כד נפל בידיהו. איהו הוה לון כאזוא כד נפלו
בידיה, והא אוקמוה. דכתיב, (בראשית נ) וינחם אותם
וידבר על לבם, בכלא דבר על לביהו.

109. ותא וזוי, מה כתיב ויאמרו איש אל אזוי, דא
שמעון ולוי דאניון הוה אזוין ודאי בכלא, בגין דקא
אתו מסטרא דדינא קשיא. ובגין כך רוזא דלהון,
איהו רוזא דקטלא בעלמא. כמה דאת
אמר (בראשית מט) ארור אפם כי עז ועברתם כי
קשתה.

110. תא וזוי, רזא דמלה, אית רוזא ואית רוזא. אית
רוזא דאיהו מברכא מעילא ומתתא, ואקרי ברוך,
כמה דאתמר דכתיב (בראשית יד) ברוך אברם לאל
עליון קנה שמם וארץ והא אוקמוה. ואית רוזא
דאיהו אתלטיא לעילא ותתא, כמה דאתמר דאקרי
ארור. דכתיב, (בראשית ג) ארור אתה מכל הבהמה
ומכל חית השדה. ארור אפם כי עז.

111. ועל רזא דא אית תרין טורין דכתיב, (דברים
יא) ונתת את הברכה על הר גרזים ואת הקללה על
הר עיבל, לקביל אליו תרין דרגין. ועל דא, דא אקרי
ארור, ודא אקרי ברוך. ושמעון ולוי אינון מסטרא
דדינא קשיא, ובין סטרא דדינא קשיא תקיפא, נפקת
רוזא דאתלטיא.

112. ותא וזוי, מסטרא דדינא קשיא נפקי רוזא לתרי
סטריין, וזד דאתברך, וזד דאתלטיא. (דף קפד
ע"ב) וזד ברוך וזד ארור. כגוונא דא מסטרא דיצחק
נפקו תרין בגין, וזד מבורך, וזד דאתלטיא לעילא
ותתא. דא אתפרש לסטריה, ודא אתפרש לסטריה.
דא דינריה בארעא קדישא, ודא דינריה בטורא

שְׁכָתוֹב (בראשית כד) אִישׁ יֹדֵעַ צִיד אִישׁ שָׂדֶה. זֶה מְקוֹמוֹ בְּמִקְוֶה שֶׁל מִדְבָּר, חֲרֵבָה וּשְׁמָמָה, וְזֶה יוֹשֵׁב אֲהָלִים, וְהַכֹּל כְּמוֹ שְׁצָרִיף.

113. וּמִשּׁוּם כֵּן שְׁתֵּי דְרָגוֹת הֵן – בְּרוּךְ וְאָרֹר, זֶה לְצִדּוֹ וְזֶה לְצִדּוֹ. מִזֶּה יוֹצְאוֹת כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁל הָעוֹלָמוֹת לְמַעַל וּלְמַטָּה וְכָל הַטּוֹב וְכָל הָאֹר וְכָל גְּאֻלָּה וְכָל הַצִּלָּה, וּמִזֶּה יוֹצְאוֹת כָּל הַקְּלָלוֹת וְכָל חֲרָב וְכָל דָּם וְכָל שְׁמָמָה וְכָל הָרָעוֹת וְכָל הַטְּמָאָה שֶׁל הָעוֹלָם.

114. רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כו) אֲרַחֵץ בְּנִקְיוֹן כְּפִי וְאֶסְבֹּכָה אֶת מִזְבִּיחַךְ ה'. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֶרְחוֹ. אֲבָל בֹּא רֹאֵה כָּאֵן אֶת סוֹד הַדְּבָר, שֶׁהָרִי אֵין לֹךְ אֲדָם בְּעוֹלָם שְׁאִינוֹ טוֹעֵם אֶת טַעַם הַמּוֹת בְּלִילָה, וְרוּחַ הַטְּמָאָה שׁוֹרָה עַל אוֹתוֹ הַגּוֹף, מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהַנֶּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה מְסַתְּלֶקֶת מִן הָאָדָם וְיוֹצְאָתָה מִמֶּנּוּ, וְעַל שֶׁהַנֶּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה יוֹצְאָתָה וּמְסַתְּלֶקֶת מִמֶּנּוּ, שׁוֹרָה רוּחַ שֶׁל טְמָאָה עַל אוֹתוֹ הַגּוֹף וְנִטְמָא.

115. בְּשֶׁהַנֶּשְׁמָה חוֹזֶרֶת לְגוֹף, עוֹבְרֶת אוֹתָהּ הַזָּהָמָה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר שְׂבִידֵי הָאָדָם נִשְׁאָרֶת זֶהֱמַת הַטְּמָאָה, וְעַל כֵּן אֵל יַעֲבִיר יָדוֹ עַל עֵינוֹ, מִשּׁוּם שֶׁאוֹתָהּ רוּחַ הַטְּמָאָה שׁוֹרָה עָלָיו עַד שֶׁנִּטְמָל אוֹתָם, וְכִשְׁנִטְמָל יָדוֹ בְּרָאוּי, אֵין מִתְקַדֵּשׁ וְנִקְרָא קְדוֹשׁ.

116. וְאִיךְ צָרִיף לְהִתְקַדֵּשׁ? צָרִיף כָּלִי אֶחָד לְמַטָּה וְכָלִי אֶחָד מִלְּמַעַל, כְּדִי שִׁיתְקַדֵּשׁ מֵאוֹתוֹ שְׁלִמְעַלָּה, וְאוֹתוֹ שְׁלִמְטָה שְׁיוֹשֵׁב בַּזָּהָמָה שְׁטְמָאָה בּוֹ. וְזֶה הַכָּלִי לְקַבֵּל טְמָאָה, וְזֶה לְהִתְקַדֵּשׁ מִמֶּנּוּ. זֶה בְּרוּךְ וְזֶה אָרֹר. וְלֹא צָרִיף לְשַׁפֵּף בְּבֵית אֶת אוֹתָם מִים שֶׁל הַזָּהָמָה, שֶׁלֹּא יִקְרַב אֲלֵיהֶם אִישׁ, שֶׁהָרִי בָּהֶם מִתְכַּנְּסִים הַצֵּד שְׁלֵהֶם, וְיִכּוֹל לְקַבֵּל נֶזֶק מֵאוֹתָם הַמִּים הַטְּמָאִים.

117. וְעַד שֶׁיַּעֲבֹר הַזָּהָמָה מִיָּדוֹ לֹא יִבְרָךְ, וּבְאֶרְנֵי. וּמִשּׁוּם כֵּן, בְּטָרֵם יִקְדֵּשׁ הָאָדָם אֶת

דְּשִׁעִיר. הַכְּתִיב, (בראשית כה) אִישׁ יֹדֵעַ צִיד אִישׁ שָׂדֶה. דָּא אֲתֵרִיָּה בְּאֶתֶר דְּמִדְבָּרָא וְזוֹרְבָא וּשְׁמָמָה, וְדָא יוֹשֵׁב אֲהָלִים. וְכָלֹא כְּמוֹנָא דְאַצְטְרִיף.

113. וּבְגִין כֵּן תֵּרִין דְּרָגִין אֵינוֹן, בְּרוּךְ וְאָרֹר, דָּא לְסִטְרִיהּ וְדָא לְסִטְרִיהּ. מִזֶּהֱאִי נְפָקִין כָּל בְּרָכָאן דְּעֻלְמִין לְעִילָא וְתַתָּא וְכָל טִיבּוֹ וְכָל זִהִירוֹ וְכָל פּוֹרְקָן וְכָל שְׁזַבּוּתָא. וּמִזֶּהֱאִי נְפָקִין כָּל לְוִיטִין וְכָל זוֹרְבָא וְכָל דְּמָא וְכָל שְׁמָמָא וְכָל בִּישְׁטִין וְכָל מְסַאֲבוֹ דְּעֻלְמָא.

114. רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כו) אֲרַחֵץ בְּנִקְיוֹן כְּפִי וְאֶסְבֹּכָה אֶת מִזְבִּיחַךְ יי, הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהּ. אֲבָל תָּא וְזוּי, רָזָא דְּמַלְכָּה דְּכָא, דְּהָא לִית לָךְ בֶּר נֶשׁ בְּעֻלְמָא דְּכָא טַעִים טַעֲמָא דְּמוֹתָא בְּלִילָא, וְרוּחוֹ מְסַאֲבָא שְׂרִיא עַל הַהוּא גּוֹפָא. מֵאִי טַעֲמָא, בְּגִין דְּנִשְׁמָתָא קְדִישָׁא אֲסִתְלַקְתָּ מִנִּיהּ דְּבֶר נֶשׁ, וְנִפְקֶת מִנִּיהּ. וְעַל דְּנִשְׁמָתָא קְדִישָׁא נִפְקֶת וְאֲסִתְלַקְתָּ מִנִּיהּ, שְׂרִיא רוּחוֹא מְסַאֲבָא עַל הַהוּא גּוֹפָא וְאֲסִתְאֵב.

115. וְכִד נִשְׁמָתָא אֲתֵהֲדֶרֶת לְגוֹפָא, אֲתֵעֲבֵר הַהוּא וְזוֹהֶמָא. וְהָא אֲתֵמַר דִּידוּי דְּבֶר נֶשׁ וְזוֹהֶמָא דְּמְסַאֲבוֹ אֲשִׁתְּאֵר בִּהּ. וְעַל דָּא לֹא יַעֲבֹר יָדוּי עַל עֵינוֹ, בְּגִין דְּהַהוּא רוּחוֹ מְסַאֲבָא שְׂרִיא עָלָיו, עַד דְּנִטְמָל לֹון. וְכִד נִטְמָל יָדוּי כְּדָקָא וְזוּי, כְּדִין אֲתֵקֶ צִדָּשׁ וְאִקְרִי קְדוֹשׁ.

116. וְהִיךְ בְּעִי לְאֲתֵקֶדֶשׁ. בְּעִי זוּד כָּלִי לְתַתָּא וְזוּד כָּלִי מִלְּעִילָא, בְּגִין דִּיתְקַדֵּשׁ מִהַהוּא דְּלְעִילָא. וְהַהוּא דְּלְתַתָּא דִּיתֵיב בְּזוֹהֶמָא דְּמְסַאֲבוֹ בִּיהּ. וְדָא כָּלִי לְקַבֵּל מְסַאֲבוֹ, וְדָא לְאֲתֵקֶדֶשׁ מִנִּיהּ, דָּא בְּרוּךְ וְדָא אָרֹר. וְכָא בְּעִין אֵינוֹן מִיין דְּזוֹהֶמָא לְאוּשְׁדָא לֹון בְּבֵיתָא, דְּכָא יִקְרַב בִּהּ בֶּר נֶשׁ. דְּהָא בִּהּ מִתְכַּנְּשִׁי סִטְרָא דְּלִהוֹן, וְכִיל לְקַבֵּל נֶזֶקָא מֵאֵינוֹן מִיין מְסַאֲבִין.

117. וְעַד דִּיתְעֲבֵר וְזוֹהֶמָא מִן יָדוּי לֹא יִבְרָךְ, וְאוֹקְמוּנָא. וּבְגִין כֵּן, בֶּר נֶשׁ עַד לֹא יִקְדֵּשׁ יָדוּי

יָדָיו בַּבֶּקֶר, נִקְרָא טָמֵא. בֵּינָן שֶׁהִתְקַדְּשׁ, נִקְרָא טָהוֹר. וּמִשּׁוֹם כֵּן אֵל יִטַּל אֶלָּא מִיַּד שְׁנִטְהָרָה בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׁכַתּוֹב (בַּמַּדְבָּר יט) וְהִזָּה הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא. זֶה נִקְרָא טָהוֹר, וְזֶה נִקְרָא טָמֵא.

118. מִשּׁוֹם כֵּן כָּלִי אֶחָד לְמַעַלָּה וְכָלִי אֶחָד לְמַטָּה, זֶה קָדוֹשׁ וְזֶה טָמֵא. וְאִסּוּר לַעֲשׂוֹת דְּבָר עִם אוֹתָם הַמִּים, אֶלָּא צָרִיךְ לִשְׁפֹךְ אוֹתָם בְּמָקוֹם שְׁאֵנִישִׁים לֹא עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם וְלֹא יֵלֵין אוֹתָם בְּבֵית, שֶׁהָרִי בֵּינָן שְׁנִשְׁכָּכוּ בְּאֶרֶץ, רוּחַ הַטָּמֵא נִמְצָא שֶׁמִּשְׁכָּנוֹ יִכּוֹלָה לְהִזְקֵק. וְאִם חָפֵץ לְהֵסֵד מִדְּרוֹן תַּחַת הָאֶרֶץ שֶׁלֹּא יֵרָאוּ – יָפֵה.

119. וְלֹא יֵתֵן אוֹתָם לְנָשִׁים מִכְשָׁפוֹת שְׂיִכְלוּ לְהִרְעֵ בָהֶם לְבָנֵי אָדָם, מִשּׁוֹם שְׁאוֹתָם הַמִּים שֶׁהִתְקַלְלוּ, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל שִׁיְהִיו קְדוּשִׁים, שְׁכַתּוֹב (יחזקאל לו) וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טָהוֹרִים מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֶטְהַר אֶתְכֶם.

120. וְיִקְחֻהוּ וְיִשְׁלְכוּ אוֹתוֹ הַבֶּרֶה וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מִיָּם. רַבִּי יְהוֹדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים) תִּזְכֹּר ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ. נְמִי שְׁמִכְשָׁל דְּבָרֵי תוֹרָה כְּאֵלֵּי הַחֲרִיב עוֹלָם שְׁלָם כְּמָה יֵשׁ לְבָנֵי אָדָם לְהַשְׁתַּדֵּל בַּתוֹרָה, שְׁכָל מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתוֹרָה, יִהְיֶה לוֹ חַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא וְזוֹכֵה בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת. וְאִפְלוּ מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתוֹרָה וְלֹא מְשַׁתְּדֵל בָּהּ לְשִׁמָּה בְּרָאוּ, זוֹכֵה לְשִׁכָּר טוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵין דָּנִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַהוּא.

121. וּבֹא וְרֵא, כְּתוֹב (משלי ג) אֶרֶץ יָמִים בִּימִינָה בְּשִׁמְאֻלָּה עֶשֶׂר וְכְבוֹד. אֶרֶץ יָמִים בְּאוֹתוֹ שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתוֹרָה לְשִׁמָּה, שִׁישׁ לוֹ אֶרֶץ יָמִים בְּעוֹלָם הַהוּא שְׁבוֹ אֶרֶץ הַיָּמִים, וְאוֹתָם הַיָּמִים הֵם וְדָאֵי יָמִים, שֶׁמִּהוּ בְּטָחוֹן הַקֶּדְשָׁה שֶׁלְמַעַלָּה שְׁבוּטָם אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה

בְּצִפְרָא, אֶקְרִי טָמֵא. בֵּינָן דְּאֶתְקַדְּשׁ אֶקְרִי טָהוֹר. וּבִגְזִין כֵּן לֹא יִטּוֹל אֶלָּא מִן יָדָא דְּאֶדְכִּי בְּקִדְמִיתָא. דְּכַתְיִב, (בַּמַּדְבָּר יט) וְהִזָּה הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא. דָּא אֶקְרִי טָהוֹר, וְדָא אֶקְרִי טָמֵא.

118. בְּגִין כֵּן זוֹר כָּלִי לְעִילָא וְזוֹר כָּלִי לְתַתָּא, דָּא קִדְּיִשָׁא וְדָא מְסָאבָא. וּמֵאֵינָן מִיִּין אִסּוּר לְמַעַבְדָּה בְּהוּ מִיָּדִי, אֶלָּא בְּעִי לְאוֹשְׁדָא לֹון בְּאַתֵּר דְּבָנֵי נְשָׂא לֹא עֲבָרִין עֲלֵיהֶו, וְלֹא יְבִית לֹון בְּבֵיתָא. דְּהָא בֵּינָן דְּאֶתוּשְׁדִין בְּאֶרֶץ, רוּחָא מְסָאבָא אֶשְׁתַּכּוּז תַּמָּן וְיִכּוֹל לְנֻקָּא. וְאִי זִפְרָ לֹון מִדְּרוֹן תַּחוּת אֶרֶץ דְּלֹא יִתְנַזּוּן שְׁפִיר.

119. וְלֹא יְהִיב לֹון לְנִשִּׁי זִזְרִישָׁא דִּיכָלֹון לְאֶבְאִישָׁא בְּהוּ לְבָנֵי נְשָׂא. בְּגִין דְּאֵינָן מִיִּין דְּאֶתְלַטִּין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי לְדַכָּאָה לֹון לְיִשְׂרָאֵל וּלְמַהוּי קִדְּיִשִּׁין. דְּכַתְיִב, (יחזקאל לו) וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טָהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֶטְהַר אֶתְכֶם:

120. וְיִקְחֻהוּ וְיִשְׁלְכוּ אוֹתוֹ הַבֶּרֶה וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מִיָּם. רַבִּי יְהוֹדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים) תִּזְכֹּר ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ (מֵאֵן דְּבִטִּיל מִלִּי דְּאוֹרִייתָא כְּאִילוּ חֲרִיב עֲלֵמָא שְׁלִים). כְּמָה אֵית לֹון לְבָנֵי נְשָׂא לְאֶשְׁתַּדְלָא בְּאוֹרִייתָא, דְּכָל מֵאֵן דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרִייתָא לְהוּי לִיה זִוּיִם בְּעִלְמָא דִּין וּבְעִלְמָא דְּאֶתִי, וְזָכִי בְּתֵרִין עֲלָמִין. וְאִפְלוּ מֵאֵן דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרִייתָא וְלֹא יִשְׁתַּדֵּל בָּהּ לְשִׁמָּה כְּדָקָא יְאוּת, זָכִי לְאֶזְרָ טַב בְּעִלְמָא דִּין, וְלֹא דִּינִין לִיה בְּהַהוּא עֲלָמָא.

121. וְתָא זִוּי, כְּתִיב, (משלי ג) אֶרֶץ יָמִים בִּימִינָה בְּשִׁמְאֻלָּה עֶשֶׂר וְכְבוֹד. אֶרֶץ יָמִים בְּהַהוּא דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרִייתָא לְשִׁמָּה, דְּאֵית לִיה אֶרֶץ יָמִים בְּהַהוּא עֲלָמָא דְּבִית אֹרְכָא דִּיזְמִין. וְאֵינָן יוֹמִין אֵינָן יוֹמִין וְדָאֵי, תַּמָּן אִיהוּ רְוַצְנָו דְּקִדְּוִשָׁא דְּלְעִילָא דְּאֶתְרוּזִין

להשתדל בתורה, להתחזק בעולם הזה, בשמאלה עשר וכבוד, יש לו שָׂכָר טוב ושלֹוה בעולם הזה.

122. וְכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְשִׁמְהָ, כְּשִׁינֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, הַתּוֹרָה הוֹלֶכֶת לִפְנֵי וּמִכְרִיזָה לִפְנֵי וּמִגְנָה עָלָיו שְׁלֵא יִקְרָבוּ אֵלָיו בְּעָלֵי הַדִּין. כְּשֹׁכֵב הַגּוֹף בַּקֶּבֶר, הִיא שׁוֹמֶרֶת אוֹתוֹ. כְּשֶׁהִנְשְׁמָה הוֹלֶכֶת לְהִסְתַּלַּק לְשׁוּב לְמִקְוָמָה, הִיא הוֹלֶכֶת לִפְנֵי הַנְּשִׁמָּה הַהִיא. וְכִמָּה שְׁעָרִים נִשְׁבָּרִים מִלִּפְנֵי הַתּוֹרָה עַד שֶׁנִּכְנָסֶת לְמִקְוָמָה, וְעוֹמֶדֶת עַל הָאָדָם עַד שִׁתְּעוֹרֵר בְּזֶמֶן שִׁיקוּמוֹ הַמְּתִים שֶׁל הָעוֹלָם, וְהִיא מַלְמֶדֶת עָלָיו סְגוּרָהּ.

123. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (משלי ו) בְּהִתְהַלֵּךְ תִּנְחָה אֶתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ וְהַקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁיַחֲךָ. בְּהִתְהַלֵּךְ תִּנְחָה אֶתְךָ – כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ – בְּשִׁעָה שְׁכֹוֹב הַגּוֹף בַּקֶּבֶר, שְׁהָרִי אִז בְּזֶמֶן הַהוּא נִדּוֹן הַגּוֹף בַּקֶּבֶר, וְאִז הַתּוֹרָה מִגְנָה עָלָיו. וְהַקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁיַחֲךָ – כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר, בְּזֶמֶן שִׁתְּעוֹרְרוּ הַמְּתִים שֶׁל הָעוֹלָם מִן הָעֶפֶר, הִיא תִּשְׁיַחֲךָ לְהִיּוֹת עָלֶיךָ סְגוּרָהּ.

124. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, הִיא תִּשְׁיַחֲךָ, מַה זֶּה הִיא תִּשְׁיַחֲךָ? מִשּׁוֹם שֶׁאֵף עַל גֵּב שְׁעָכְשׁוֹ יָקוּמוּ מִהָעֶפֶר, הַתּוֹרָה לֹא תִשְׁתַּכַּח מֵהֶם, שְׁהָרִי אִז יִדְעוּ אֶת כָּל אוֹתָהּ הַתּוֹרָה שְׁעוֹבֵי כְּשֶׁהִסְתַּלְּקוּ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. אוֹתָהּ הַתּוֹרָה שְׁמוּרָה מֵאוֹתוֹ זֶמֶן, וְתִכְנָס לְמַעֲיָהּ כְּמוֹ מִקְדָּשׁ, וְהִיא תִּדְבֹּר בְּמַעֲיָהּ.

125. וְכָל הַדְּבָרִים מִתְקַנִּים יוֹתֵר מִכְּמוֹ שְׁהָרִי בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׁהָרִי כָּל אוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁהוּא לֹא יָכֹל לְהַשִּׁיג אוֹתָם כְּרָאוֹי וְהוּא הַשְׁתַּדֵּל בָּהֶם וְלֹא נִדְבֵק בָּהֶם – כָּלֵם נִכְנָסִים לְמַעֲוֵי מִתְקַנִּים וְהַתּוֹרָה תִּדְבֹּר בּוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְהַקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁיַחֲךָ. רַבִּי

בְּרֵי נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא לְאַשְׁתַּדֵּלָא בְּאוֹרֵייתָא, לְאַתְתַּקְפָּא בְּהָהוּא עֲלָמָא (דף קפה ע"א) בְּשִׁמְאִלָה עוֹשֵׁר וְכָבוֹד, אֲגֵר טַב וְשִׁלְוָה אִית לִיה בְּהָאֵי עֲלָמָא.

122. וְכָל מִאֵן דִּישְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא לְשִׁמְהָ, כִּד נְפִיק מִהָאֵי עֲלָמָא, אוֹרֵייתָא אֲזָלָא קָמִיָּה וְאַכְרוֹזֶת קָמִיָּה וְאַגִּנֵּת עֲלִיהָ, דְּלֹא יִקְרָבוּן בְּהַדִּיָּה מֵאַרְיֵהוּן דְּדִינָא. כִּד שְׁכִיב גּוֹפָא בַּקֶּבֶר, הִיא נְטִרָת לִיה. כִּד נְשִׁמְתָא אֲזָלָא לְאַסְתַּלְקָא לְמִיָּתֵב לְאַתְרָהּ, אִיהִי אֲזָלָא קָמִיָּה דְּהִיא נְשִׁמְתָא. וְכִמָּה תִּרְעִין אֶתְבָּרוּ מִקְוָמָה דְּאוֹרֵייתָא עַד דְּעֹאֲלֶת לְדוֹכְתָּהּ. וְקִיָּימָא עֲלִיהָ דְּבֵר נֶשׁ עַד דִּיתַעַר בְּזִמְנָא דִּיקוּמוּן מִתְיָא דְּעֲלָמָא, וְאִיהִי מִלְכָּא סְגוּרָא עֲלִיהָ.

123. הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (משלי ו) בְּהִתְהַלֵּךְ תִּנְחָה אֶתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ וְהַקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁיַחֲךָ. בְּהִתְהַלֵּךְ תִּנְחָה אֶתְךָ, כְּמוֹ דְּאַתְמֹר. בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, בְּשִׁעָתָא דְּשְׁכִיב גּוֹפָא בַּקֶּבֶר, דְּהִיא כְּדִין בְּהָהוּא זְמַנָּא אֶתְרִין גּוֹפָא בַּקֶּבֶר וְכִדִּין אוֹרֵייתָא אֲגִנֵּת עֲלִיהָ. וְהַקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁיַחֲךָ כְּמָא דְּאַתְמֹר בְּזִמְנָא דִּיתַעַרְוִן מִתִּי עֲלָמָא מִן עֶפְרָא. הִיא תִּשְׁיַחֲךָ לְמַהוּ סְגוּרָא עֲלֶיהָ.

124. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, הִיא תִּשְׁיַחֲךָ. מַאי הִיא תִּשְׁיַחֲךָ. בְּגִין דְּאֵף עַל גֵּב דְּהִשְׁתָּא יָקוּמוּן מִהָעֶפְרָא, אוֹרֵייתָא לֹא יִתְנַשִּׁי מִנְהוֹן. דְּהִיא כְּדִין יִנְדְּעוֹן כָּל הִיא אוֹרֵייתָא דְּשְׁבָקוּ כִּד אִסְתַּלְּקוּ מִהָאֵי עֲלָמָא, הִיא אוֹרֵייתָא נְטִירָא מִהָהוּא זְמַנָּא וְתִיעוֹל בְּמַעֲיָהּ כְּמִלְכָּא דְּמִין וְאִיהִי תִּמְלַל בְּמַעֲיָהּ.

125. וְכָל מִלִּין מִתְתַּקְנִין יִתִּיר מִכְּמוֹ דְּהוּוּ בְּקִדְמִיָּתָא, דְּהִיא כָּל אֵינוֹן מִלִּין דְּאִיהוּ לֹא יָכִיל לְאַדְבָּקָא לוֹ כְּדָקָא יָאוֹת וְאִיהוּ אִשְׁתַּדֵּל בְּהוּ וְלֹא אֶתְדַּבֵּק בְּהוּ. כָּלֵהוּ עֲאֲלִין בְּמַעֲוֵי מִתְתַּקְנִין, וְאוֹרֵייתָא תִּמְלַל בִּיה. הָדָא הוּא דְּכָתִיב וְהַקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁיַחֲךָ. רַבִּי יְהוֹדָה

יהודה אמר, כמו זה כל מי שמשתדל בתורה בעולם הזה, זוכה להשתדל בה לעולם הבא, והנה נתבאר.

126. בא ראה, אותו האיש שלא זוכה להשתדל בעולם הזה בתורה והוא הולך בחשכה, כשיצא מן העולם הזה, נוטלים אותו ומכניסים אותו לגיהנם למקום התחתון, שלא יהיה מרחם עליו, שנקרא בור שאון טיט היין, כמו שנאמר (תהלים מ) ויעלני מבור שאון מטיט היין ויקם על סלע רגלי כונן אשורי.

127. ומשום כך, אותו שלא משתדל בתורה בעולם הזה ומתטנף בטנופות של העולם, מה כתוב? ויקחהו וישלכו אתו הבורה – זה הוא הגיהנם, המקום שדנים את אותם שלא השתדלו בתורה. והבור רק – כמו שהוא היה ריק, מה הטעם? משום שלא היה בו מים.

128. ובא וראה כמה הוא הענש של התורה, שהרי לא גלו ישראל מהארץ הקדושה אלא משום שהסתלקו מן התורה ונעזבו ממנה, זהו שכתוב (ירמיה ט) מי האיש החכם ויבן את זאת וגו' על מה אבדה הארץ וגו'. ויאמר ה' על עזבם את תורת וגו'. רבי יוסי אמר, מכאן (ישעיה ה) לבן גלה עמי מבלי דעת.

129. משום כך הכל עומד על קיום התורה, והעולם לא מתקיים בקיומו אלא בתורה, שהיא קיום העולמות, מעלה ומטה, שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי.

130. ויקחהו וישלכו אתו הבורה, רמז על שזרקו אותו לתוך המצרים, המקום שלא נמצא בו סוד האמונה כלל. רבי יצחק אמר, אם נחשים ועקרבים היו בו, למה כתוב בראובן למען הציל אותו מידם להשיבו אל

אמר, כגוונא דא כל מאן דאשתדל באורייתא בהאי עלמא, וכי לאשתדל בה לעלמא דאתי והא אתמר.

126. תא וזוי, ההוא בר גש דלא וכי לאשתדל בהאי עלמא באורייתא, ואיהו אויל בוזשוכא, כד נפיק מיהאי עלמא, נטלין ליה ועאלין ליה לגיהנם, אתר תתאה דלא יהא מרום עליה, דאקרי בור שאון טיט היין. כמה דאת אמר, (תהלים מ) ויעלני מבור שאון מטיט היין ויקם על סלע רגלי כונן אשורי.

127. ובגין כך ההוא דלא אשתדל באורייתא בהאי עלמא ואתטנף בטנופי עלמא, מה כתיב ויקחהו וישליכו אתו הבורה. דא הוא גיהנם, אתר דדיינין להו לאינון דלא אשתדלו באורייתא. והבור רק, כמה דאיהו הוה רק. מאי טעמא בגין דלא הוה ביה מים.

128. ותא וזוי, כמה הוא עונשא דאורייתא, דהא לא אתגלו ישראל מארעא קדישא, אלא בגין דאסתלקו מאורייתא, ואשתדקו מינה. דא הוא דכתיב, (ירמיה ט) מי האיש הזוכם ויבן את זאת וגו' על מה אבדה הארץ וגו'. ויאמר ה' על עזבם את תורת וגו'. רבי יוסי אמר, מהכא, (ישעיה ה) לבן גלה עמי מבלי דעת.

129. בגין כך כלא קיימא על קיומא דאורייתא, ועלמא לא אתקיים בקיומיה אלא באורייתא, דאיהו קיימא דעלמין עילא ותתא דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי:

130. ויקחהו וישליכו אותו הבורה, רמז על דארמיאו ליה לגו מצראי אתר דלא אשתכח רזא דמהימנותא כלל. רבי יצחק אמר, אי גוזשין ועקרביין הוו ביה, אמאי כתיב בראובן למען הציל אותו מידם להשיבו

אביו, וכי לא חשש ראובן לזה שהנה אותם נחשים ועקרבים יזיקו אותו, ואיך אמר להשיבו אל אביו, וכתוב למען הציל אותו?

131. אלא שראה ראובן שהנזק נמצא בידי אחיו, משום שידע כמה הם שונאים אותו ורצונם להרג אותו. אמר ראובן, טוב להפיל אותו לתוך בור הנחשים והעקרבים ולא ימסר בידי שונאיו שלא מרחמים עליו. מכאן אמרו, יפיל אדם עצמו לאש או לבור של נחשים ועקרבים ולא ימסר בידי שונאיו [שמצטים הם שיכולים להנצל, ומשום כך אמר למען הציל אתו מידם].

132. משום שפאן במקום הנחשים והעקרבים – אם הוא צדיק, הקדוש ברוך הוא ירחיש לו נס, ולפעמים שזכות אבות מסיעים לאדם וינצל מהם. אבל כיון שנמסר בידי שונאיו, מעטים הם שיכולים להנצל.

133. ומשום כך אמר למען הציל אתו מידם, מידם דוקא, ולא כתוב למען הציל אותו ויותר לא. אלא אמר ראובן, ינצל מידם, ואם ימות בבור – ימות. ומשום כך כתוב וישמע ראובן ויצלהו מידם.

134. בא ראה כמה היא חסידותו של ראובן, שמשום שידע ששמעון ולוי, השתפות והחכמה והחברות שלהם הם קשים, שבאשר התחברו בשכם הרגו כל זכר [ס"א ונה שהרגו כל זכר], לא די להם, אלא שנוטלים נשים וטף וכסף וזהב וכל הבהמות וכל בלי יקר וכל מי שנמצא בקרית, ולא די, אלא שאפלו כל מה שבשדה נטלו, שכתוב (בראשית לד) ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה לקחו.

אל אביו. וכי לא זייש ראובן להאי. דהא אינון זוזשין ועקרבים יזיקון ליה, ואיך אמר להשיבו אל אביו, וכתוב למען הציל אותו.

131. אלא זומא ראובן דנזקא אשתכחז בידיהו דאזוזי, בגין דידע כמה שונאין ליה ורעותא דלהון לקטלא ליה. אמר ראובן, טוב למנפל ליה לגו גובא דזוזשין ועקרבים, ולא יתמסר בידא דשונאוי דלא מרוזבי עליה. מכאן אמרו יפיל בר נש גרביה לאש או לגובא דזוזשין ועקרבים, ולא יתמסר בידא דשונאוי (דזעירין אינון דיכלי (דף קפה ע"ב) לאשתזבא. ובגין כך אמר למען הציל אותו מידם).

132. בגין דהכא אתר דזוזשין ועקרבים. אי איהו צדיקא, קודשא בריך הוא ירוזיש ליה נסא. ולזמנן דזכו דאבהן מסייעין ליה לבר נש וישתזיב מנייהו. אבל כיון דיתמסר בידא דשונאוי, זעירין אינון דיכלין לאשתזבא.

133. ובגין כך אמר, למען הציל אותו מידם. מידם דייקא, ולא כתיב למען הציל אותו ותו לא. אלא אמר ראובן, ישתזיב מן ידיהו, ואי ימות בגובא ימות. ובגין כך כתיב וישמע ראובן ויצלהו מידם.

134. תא זוזי, כמה זוסידותיה דראובן, דבגין דידע דשמעון ולוי שותפותא וזוכימותא וזכרותא דלהון, קשיא אינון. דכד אתוזברו בשכם, קטלו כל דכורא (א"ל"ג והא דקטלו כל דכורא) לא די לון. אלא דנטלין זשין וטף וכספא ודהבא וכל בעירי וכל מאני דיקר וכל מאן דאשתכחז בקרתא. ולא די כל דא, אלא דאפילו כל מה דבזוקלא נטלו. דכתיב, (בראשית לה) ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה לקחו.

135. אמר, ומה קרתא רבתא כי האי לא אשתוים
מנהון, אלמלא רביא דא יפול בידיהו, לא ישארו
מניה אומצא בעלמא. ועל דא אמר, טוב לאשתו
מניהו דלא ישארו מניה אשתארותא בעלמא, ולא
יזויי אבא מניה כלום לעלמין.

136. והכא אי ימות, לא יכלין ליה וישתאר כל גופיה
שלים, ואתיב ליה לאבא שלים. ועל דא למען הציל
אותו מידם להשיבו אל אביו, אף על גב דימות התם.
ובגין כך אמר הילד איננו. ולא אמר איננו זוי, אלא
אמר איננו, אפילו מת.

137. תא זוי, מאי דעבד, דאיהו בזוכמתא הוה שתיף
גרימיה בהדיהו, דכתיב לא זכנו נפש, ולא כתיב לא
תכונה. ואיהו לא הוה תמן כד אנדבן יוסף, דהא
כלהו משמשי לאבוהון כל זור וזור יומא זור. וההוא
יומא דראובן הוה. ועל דא בעא דבההוא יומא דהוה
שמושא דיליה לא יתאבד יוסף. ובגין כך כתיב
וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את
בגדיו. והנה אין יוסף דייקא. אפילו (חי או) מית, מיד
וישב אל אחיו ויאמר הילד איננו.

138. ואפילו ראובן לא ידע מאותה
המכירה של יוסף. והרי בארוהו שהשכינה
השתתפה עמם, ועל כן לא ידע ראובן
מהמכירה ההיא של יוסף, ולא התגלגלה לו
עד אותו הזמן שיוסף התגלה לאחיו.

139. בא ראה כמה גרם לראובן משום
שהוא השתדל להחיות את יוסף. מה
כתוב? (דברים לג) יחי ראובן ואל ימת וגו'.
שהרי משום זה, אף על גב שידע שגלקחה
בכורתו ממנו ונתנה ליוסף, השתדל
להחיות אותו, והתפלל משה ואמר יחי
ראובן ואל ימת, והתקיים בעולם הזה
ובעולם הבא. מה הטעם? משום זה, ומשום
שעשה תשובה מהמעשה ההוא. שכל מי

135. אמר, ומה קרתא רבתא כי האי לא אשתוים
מנהון, אלמלא רביא דא יפול בידיהו, לא ישארו
מניה אומצא בעלמא. ועל דא אמר, טוב לאשתו
מניהו דלא ישארו מניה אשתארותא בעלמא, ולא
יזויי אבא מניה כלום לעלמין.

136. והכא אי ימות, לא יכלין ליה וישתאר כל גופיה
שלים, ואתיב ליה לאבא שלים. ועל דא למען הציל
אותו מידם להשיבו אל אביו, אף על גב דימות התם.
ובגין כך אמר הילד איננו. ולא אמר איננו זוי, אלא
אמר איננו, אפילו מת.

137. תא זוי, מאי דעבד, דאיהו בזוכמתא הוה שתיף
גרימיה בהדיהו, דכתיב לא זכנו נפש, ולא כתיב לא
תכונה. ואיהו לא הוה תמן כד אנדבן יוסף, דהא
כלהו משמשי לאבוהון כל זור וזור יומא זור. וההוא
יומא דראובן הוה. ועל דא בעא דבההוא יומא דהוה
שמושא דיליה לא יתאבד יוסף. ובגין כך כתיב
וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את
בגדיו. והנה אין יוסף דייקא. אפילו (חי או) מית, מיד
וישב אל אחיו ויאמר הילד איננו.

138. ואפילו ראובן לא ידע מההוא זבינא דיוסף, והא
אוקמוה דאשתתיף בהו שכינתא, ועל דא לא ידע
ראובן מההוא זבינא דיוסף ולא אתגלייא ליה עד
ההוא זמנא דאתגלי יוסף לאזוהי.

139. תא זוי, כמה גרים לראובן בגין דאיהו
אשתדל לאזוויא ליה ליוסף, מה כתיב, (דברים לג) יחי
ראובן ואל ימות וגו'. דהא בגין דא, אף על גב דידע
דאשתקיל בכירותיה מניה ואתיהיב ליוסף, אשתדל
לאזוויא ליה, וצלי משה ואמר יחי ראובן ואל ימות,
ואתקיים בעלמא דין ואתקיים בעלמא דאתי. מאי
טעמא, בגין דא, ובגין דעבד תשובה מההוא

שְׁעוֹשָׁה תְּשׁוּבָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

140. בֹּא רֵאֵה מֶה כְּתוּב: וַיִּקְחוּ אֶת כְּתָנֶת יוֹסֵף וְגו'. הֲרֵי בְּאֵרוֹהוּ, שְׁמִשּׁוֹם שְׁדֵם הַשְּׁעִיר דּוֹמָה לְדָם שֶׁל אָדָם. אֲבָל בֹּא רֵאֵה, אֵף עַל גַּב שֶׁהַדָּבָר בֹּא בְּרֹאיוֹ, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצְדִּיקִים אֲפִלּוּ בְּחוּט הַשְּׁעִירָה.

141. יַעֲקֹב עָבַד עֲשָׂה מַעֲשֵׂה בְּרֹאיוֹ, בְּמַה? מִשּׁוֹם שֶׁהַקְּרִיב לְאָבִיו שְׁעִיר, שֶׁהוּא צַד הַדִּין הַקָּשָׁה, וְעַם כָּל זֶה, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא הַקְּרִיב שְׁעִיר וְהַכְחִישׁ אֶת אָבִיו שֶׁהוּא הַצַּד שֶׁלּוֹ, נִעְנַשׁ בַּשְּׁעִיר הָאֲחֵר הַזֶּה שֶׁהַקְּרִיב לוֹ בְּנֵיו אֶת הַדָּם שֶׁלּוֹ.

142. בּוֹ כְּתוּב (בראשית כז) וְאֵת עֹרֹת גְּדֵי הָעִזִּים הַלְבִּישָׁה עַל יָדָיו וְעַל חִלְקַת צִוְּאָרָיו, מִשּׁוֹם כֶּף – וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכְּתָנֶת בְּדָם, הַקְּרִיב לוֹ כְּתָנֶת לְהַכְחִישׁ אוֹתוֹ. וְהַכֵּל זֶה בְּנֶגֶד זֶה. הוּא גֵרֵם שְׁכָתוֹב וַיִּחְרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדוּלָּה עַד מָאֵד, מִשּׁוֹם כֶּף גֵּרָמוֹ לוֹ שֶׁחֲרַד חֲרָדָה בְּזִמְנָה הַהוּא, שְׁכָתוֹב הַכֶּר נָא הַכְּתָנֶת בְּנֶגֶד הִיא אִם לֹא.

143. רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, כְּתוּב בּוֹ (שם) הָאֵתָה זֶה בְּנֵי עָשׂוֹ אִם לֹא – לוֹ כְּתוּב, הַכְּתָנֶת בְּנֶגֶד הִיא אִם לֹא. וּמִשּׁוֹם כֶּף הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצְדִּיקִים בְּכָל מַה שֶׁהֵם עוֹשִׂים.

144. רַבִּי אַבְאָה אָמַר [נ"א אָמַר רַבִּי אַבְאָה], כִּינּוּן שֶׁכָּל הַשְּׁבָטִים רָאוּ אוֹתוֹ הַצֶּעַר שֶׁל אָבִיהֶם, וְדָאִי הַתְנַחֲמוּ וְנִתְּנוּ עֲצָמָם עַל יוֹסֵף שִׁיפְדוּ אוֹתוֹ אֶלְמָלָא יִמְצָאוּ אוֹתוֹ. כִּינּוּן שֶׁרָאוּ שֶׁלֹּא יְכוּלִים, חֲזָרוּ אֶל יְהוּדָה וְהַעֲבִירוּ אוֹתוֹ מִעֲלֵיהֶם, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא הִיָּה מְלָךְ עֲלֵיהֶם, [וְנֹא ס"א וְכִינּוּן שֶׁ] הַעֲבִירוּהוּ מִעֲלֵיהֶם, מֶה כְּתוּב? וַיְהִי בָּעֵת הַהִיא וַיֵּרֶד יְהוּדָה וְגו'.

עוֹבְדָא. הַכָּל מֵאֵן הָעֶבֶד תְּשׁוּבָה, קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא קַיִים לִיה בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי.

140. תָּא וְזוּי מֶה כְּתִיב, וַיִּקְחוּ אֶת כְּתָנֶת יוֹסֵף וְגו', הָא אוֹקְמוּהָ דְּבִגְדֵי דְּרָמָא דְּשְׁעִיר דְּמִיָּא לְרָמָא דְּבֵר זַשׁ. אֲבָל תָּא וְזוּי, אֵף עַל גַּב דְּמִלָּה אֲתִיָּא כְּדָקָא וְזוּי, קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַקְדֵּק בְּהוּ בְּצִדִּיקָיָא אֲפִילוּ כְּחוּט הַשְּׁעִירָה.

141. יַעֲקֹב עָבַד עוֹבְדָא כְּדָקָא יָאוּת. בְּמִיָּא, בִּגְדֵי דְּאֶקְרִיב לְגַבֵּי אָבִיו שְׁעִיר, דְּאִיהוּ סְטָרָא דְּרִינָא קִשְׁיָא. וְעַם כָּל דָּא, בִּגְדֵי דְּאִיהוּ אֶקְרִיב שְׁעִיר וְאֶכְזוּשׁ לִיה לְאָבִיו דְּאִיהוּ סְטָרָא דִּילִיה, אֲתַעֲנַשׁ בְּהִיא שְׁעִיר אֲזוּרָא, דְּאֶקְרִיבוּ לִיה בְּזוּי דְּמָא דִּילִיה.

142. בְּאִיהוּ כְּתִיב, (בראשית כז) וְאֵת עֹרֹת גְּדֵי הָעִזִּים הַלְבִּישָׁה עַל יָדָיו וְעַל חִלְקַת צִוְּאָרָיו, בִּגְדֵי כֶף וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכְּתָנֶת בְּדָם, אֶקְרִיבוּ לִיה כְּתוּנָתָא לְאֶכְזוּשָׁא לִיה, וְכִלָּא דָּא לְקַבֵּל דָּא, אִיהוּ גֵרִים דְּכְתִיב וַיִּזְרַד יִצְחָק וַיִּזְרַדָּה גְּדוּלָּה עַד מָאֵד, בִּגְדֵי כֶף גֵּרָמוֹ לִיה דְּזוּרַד וַיִּזְרַדָּה בְּהִיא וְזִמְנָא דְּכְתִיב הַכֶּר נָא הַכְּתָנֶת בְּנֶגֶד הִיא אִם לֹא. (דף קפו ע"א)

143. רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, בֵּיה כְּתִיב, (בראשית כז) הָאֵתָה זֶה בְּנֵי עָשׂוֹ אִם לֹא. לִיה כְּתִיב, הַכְּתָנֶת בְּנֶגֶד הִיא אִם לֹא. וּבִגְדֵי כֶף קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַקְדֵּק בְּהוּ בְּצִדִּיקָיָא בְּכָל מַה דְּאִיעוֹן עָבְדִין.

144. רַבִּי אַבְאָה אָמַר, (נ"א אָמַר רַבִּי אַבְאָה) כִּינּוּן דְּזוּמֵנו כְּלָהוּ שְׁבָטִין הָהוּא צִעְרָא דְּאֶבְוִהוֹן, אֲתַנְזוּמוּ וְוִדָּאִי, וַיְהִיבוּ גֵרָמִיָּהוּ עֲלִיהַ דְּיוֹסֵף, דְּיִפְדּוּן לִיה אֶלְמָלָא יִשְׁכּוּזוֹן לִיה. כִּינּוּן דְּזוּמוֹ דְּלֹא יְכִילוּ, אֲהַדְּרוּ לְגַבִּיהַ דִּיהוּדָה וְאֶעֱבְרוּ לִיה מִעֲלֵיהוּ, בִּגְדֵי דְּאִיהוּ הָהוּא מְלָכָא עֲלֵיהוּ. (וכדין ס"א וכיון ד) אֶעֱבְרוּהוּ מִעֲלֵיהוּ, מֶה כְּתִיב, וַיְהִי בָּעֵת הַהִיא וַיֵּרֶד יְהוּדָה וְגו'.

145. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים יח) וירעם בשמים ה' ועליון יתן קולו ברד וגחלי אש. בא ראה, בשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, התקין לו שבעה עמודים על מה שעומד, וכל העמודים עומדים בעמוד אחד יחיד, והרי פרשה שפתיב (משלי ט) חכמות בנתה ביתה חכמה עמודיה שבעה, וכל אלה הם עומדים בדרגה אחת מהם שנקראת (שם י) צדיק יסוד עולם.

146. וכשנברא העולם, נברא מאותו המקום שהוא השלמות של העולם ותקונו, שהוא נקדה אחת של העולם והאמצע של הכל, ומי הוא? ציון, שפתיב (תהלים נ) מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבוא. ומאיה מקום? מציון, שפתיב מציון מכלל יפי אלהים הופיע. מאותו המקום שהוא צד השלמות של האמונה השלמה בראוי נכעת ישראל החזיקו בו בסודות המצוות של התורה, משום שכל יום יום מחזיק אדם בציצית שמתעטף בה, וציון החזק והנקדה של כל העולם, ומהמקום ההוא נתקן כל העולם ונעשה, ומתוכו נאון כל העולם.

147. ובא וראה, וירעם בשמים ה' ועליון יתן קולו וגו'. ביון שאמר וירעם בשמים ה', למה כתוב ועליון יתן קולו? הנה ס"א אלא [באן סוד האמונה [על מה עולם] שאמרנו שציון היא השלמות והיפי של העולם, והעולם נאון ממנו, משום ששתי דרגות הן, והן אחת, הם ציון וירושלים, זה דין וזה רחמים, ושניהם אחד, מכאן דין ומכאן רחמים.

148. ממעלה למעלה יוצא קול שנשמע. לאחר שאותו הקול יוצא ונשמע, אז יוצאים הדינים ודרך הדין, והרחמים יוצאים ונפרדים משם. וירעם בשמים ה', זה בית הדין ברחמים. ועליון, אף על גב שאינו

145. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים יח) וירעם בשמים ה' ועליון יתן קולו ברד וגחלי אש. תא וזוי, כד ברא קודש ברך הוא עלמא, אתקין ליה שבעה סמכין על מה דקיימא, וכלהו סמכין קיימי בזוד סמכא וזידאי, והא אוקמוה. דכתיב, (משלי ט) וזכמות נשים בנתה ביתה וזעבה עמודיה שבעה. ואלין כלהו אינון קיימי בזוד דרגא מצייהו דאקרי (משלי י) צדיק יסוד עולם.

146. ועלמא כד אתברי, מההוא אתר אתברי. דאיהו שכולא דעלמא, ותקונו. דאיהו זוד נקודה דעלמא, ואמצעיתא דכלא. ומאן איהו, ציון. דכתיב, (תהלים נ) מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבוא. ומאן אתר, מציון, דכתיב מציון מכלל יופי אלהים הופיע. מההוא אתר דאיהו סטרא דשכולא דמהימנותא שלבימיתא דקא יאות (והשתא עי' קמא א כי שם מקומו) ישראל אתתקפו ביה ברזי דפקודי דאורייתא בגין דכל יומא ויומא אתתקף בר נש בציצית דאתעטף ביה. וציון תקיפו ונקודה דכל עלמא, ומההוא אתר אשתכלל כל עלמא ואתעביר, ומצייה כל עלמא אתון.

147. ותא וזוי, וירעם בשמים ה' ועליון יתן קולו וגו', ביון דאמר וירעם בשמים ה', אמאי כתיב ועליון יתן קולו. הא (ס"א אלא) הכא רזא דמהימנותא, (ועל מה ס"א עלמא) דאמינא דציון איהו שכולא ושפירו דעלמא, ועלמא מצייה אתון. בגין דתרין דרגין אינון ואינון זוד, אינון ציון וירושלים. דא דינא ודא רחמי, ותריויהו זוד, מהכא דינא ומהכא רחמי.

148. מעילא לעילא נפקא קול דאשתמע, לבתר דההוא קול נפקא ואשתמע נפקי דינן וארוזי דדינא, ורחמי נפקין ומתפרשין מתמן. וירעם בשמים ה', דא בי דינא ברחמי. ועליון, אף על גב דלא אשתכחו ולא

נמצא ואינו נודע, בין שהקול הוא יוצא, או נמצא הכל, בין ורחמים. זהו שכתוב ועליון יתן קולו. בין שיתן קולו, או בדר וגחלי אש, מים ואש.

149. בא ראה, בשעה שנולד יהודה, מה כתוב? (בראשית כט) ותעמד מלדת, משום שזה הוא היסוד הרביעי מאותם הארבעה שהם המרכבה העליונה, עמוד אחד מאותם ארבעה העמודים, מה כתוב בו? ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו, שהיה מלך עליהם. מה הטעם? משום שהורידו את יוסף למצרים, כמו שאמרנו.

150. וירא שם יהודה בת איש כנעני, וכי כנעני היה? אלא הנה פרשוהו החברים. ומה ויתלד בן ויקרא את שמו ער. שלשה בנים היו ליהודה, ולא נשאר מהם רק אחד, וזה הוא שלה.

151. רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי חייא היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי לרבי אלעזר, למה כתוב בבני יהודה, בראשון – ויקרא את שמו ער, ובשני האחרים כתוב, ויתקרא את שמו אונן, ויתקרא את שמו שלה?

152. אמר לו, בא ראה, הפרשה הזו היא סוד עליון, והכל הוא בראוי. וירד יהודה מאת אחיו, שהנה נכסטה הלבנה וירדה מהדרגה של תקון לתוך דרגה אחרת, שהתחבר בה הנחש, כמו שנאמר ויט עד איש עדלמי ושמו חירה.

153. ומה ויתלד בן ויקרא את שמו ער, והוא רע, והכל אחד, שפא מצד היצר הרע, ומשום כך כתוב ויקרא את שמו ולא כתוב ויקרא שמו. ביעקב כתוב ויקרא שמו, שהקדוש ברוך הוא קרא לו יעקב, וכאן את – לרבות דרגה אחרת שזהמת השמאה נולד, וזה הוא ער רע, והכל אחד.

אתידע, בין דההוא קול נפיק בדין אשתכח כלל, דינא ורזומי. דהא הוא דכתיב ועליון יתן קולו, בין דיתן קולו, בדין בדר וגחלי אש, מים ואש.

149. תא וזוי, בשעתא דאתילד יהודה מה כתיב, (בראשית כט) ותעמד מלדת, בגין דהא הוא יסודא רביעאה מאינן ארבע דאינן רתיכא עלאה, סמכא וזד מאינן ארבע סמכין. מה כתיב ביה, ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו, דההוא מלכא עליהו. מאי טעמא, בגין דיוסף גזזתו ליה למצרים בדרקאמרן:

150. וירא שם יהודה בת איש כנעני. וכי כנעני הוה, אלא הא אוקמוה זברייא. ומה ויתלד בן ויקרא את שמו ער, תלת בגין הוה ליה ליהודה, ולא אשתארו מנייהו בר וזד, ודא הוא שלה.

151. רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי חייא הוו אולי בארזא. אמר רבי יוסי לרבי אלעזר, אמאי כתיב בבני דיהודה, בקדמאה ויקרא את שמו ער, ובתרין אחרין כתיב ויתקרא את שמו אונן, ויתקרא את שמו שלה.

152. אמר ליה תא וזוי, האי פרשתא רוא עלאה איהו, וככל איהו בדרקא וזוי. וירד יהודה מאת אחיו, דהא אתכסיא סיהרא, וגזזתת מדרגא דתקנא לגו דרגא אוזרא, דאתזבר ביה וזויא, כמה דאת אמר ויט עד איש עדלמי ושמו חירה.

153. ומה ויתלד בן ויקרא את שמו ער, ואיהו רע, וככל וזד, דאתיא מסטרא דיצר הרע. ובגין כך כתיב ויקרא את שמו, ולא כתיב ויקרא שמו. (דף קפו ע"ב) ביעקב כתיב ויקרא שמו, דקודשא בריך הוא קרא ליה יעקב. והכא את לאסגאה דרגא אוזרא

דְּזוּהֶמָּא דְּמִסְאָבָא אֲתִילִיד, וְדָא הוּא עַר רַע, וְכָלָא
זוּד.

154. לְבַתֵּר לֹא אֲתַבְסֵם אֲתֵרָא, עַד דְּאֵתָא שִׁלְה
דְּהוּהָ עֶקְרָא דְּכֻלְהוּ. מִה כְּתִיב וַיְהִי עַר בְּכֹר יְהוּדָה
רַע בְּעֵינֵי יי, כְּתִיב הִכָּא רַע, וְכְתִיב
הָתָם (בראשית ח) כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִזֵּעֲרֵיו, רַע
דְּאוּשִׁיד דְּמִין, אוּשִׁיד זֶרְעָא עַל אֶרְעָא. וְכִגִּין כֶּף
וַיְמִיתֵהוּ יי. מִה כְּתִיב בְּתֵרִיהּ, וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֹּא
אֶל אִשְׁתִּי אוֹזִיף וְגו'.

155. וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֹּא אֶל אִשְׁתִּי אוֹזִיף וְגו'. רַבִּי
שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה מא) הֵעִירוּתִי מִצְּפֹן וַיָּאֵת
בְּמוֹרָרוֹ שְׁמִי יִקְרָא בְּשִׁמִּי וַיָּבֹא סַגְנִים כְּמוֹ זֹמֹר וְכְמוֹ
יוֹצֵר יֶרֶמְס טִיט. תָּא זִוּי, כְּמִה אֵינֹן בְּנֵי זִשָּׁא טַפְשִׁין
דְּלֹא יִדְעִין וְלֹא מִסְתַּכְלִין לְמַנְדַּע אֲרוּזֵי דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. דְּהָא כֻלְהוּ זִימִין, דְּלֹא מוֹתַעְרֵי שְׁיִנְתָּא
בְּזוּרִיהוֹן.

156. תָּא זִוּי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבֹד לִיה לְבַר זִשָּׁא,
כְּזוּזָא דְלַעִילָא. כָּלָא אִיהוּ בְּזוּכְמָתָא. דְּלִית לָהּ
שְׁיִיפָא וְשְׁיִיפָא בְּבַר זִשָּׁא דְלֹא קִיִּימָא בְּזוּכְמָתָא עֲלָאָה.
דְּהָא כִּין דְּאֵתְתַקֵּן כָּל גּוֹפָא בְּשִׁיפּוּי כְּדָקָא יֵאוּת,
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשִׁתְתַּף (נ"א אֲתַתְתַּף) בְּהֵרִיָּה,
וְאֵעִיל בֵּיה זִשְׁמָתָא קְדִישָׁא. בְּגִין לְאוּלְפָא לִיה לְבַר
זִשָּׁא לְמַהֲרָא בְּאֲרוּזֵי דְאֲוִרִיָּתָא וְלְמִיטָר פְּקוּדֵי, בְּגִין
דִּיתְתַּקֵּן בְּרִי זִשָּׁא כְּדָקָא יֵאוּת.

157. (ו"א ובגין דא בעוד) (ובגין ס"א ובעוד) דְּאִית בֵּיה
זִשְׁמָתָא קְדִישָׁא מִבְּעֵי לִיה לְבַר זִשָּׁא לְאִסְגָּאָה דִּיוֹקָנָא
דְּמִלְכָּא עֲלָאָה בְּעֻלְמָא. וְרָזָא דָּא, דְּהָא הֵהוּא זְהַר
דְּנִגִּיד וְנִפְיָא לֹא פִסְקֵן מִימּוּי לְעֻלְמִין. וְעַל דָּא מִבְּעֵי
לִיה לְבַר זִשָּׁא דְלֹא יִפְסִיק זְהַרָא וּמִקוּרָא דִּילִיה בְּהָא
עֻלְמָא (גליון נה"ר רמז לקיימא קדישא דחתיים בבשריה,
דאיהו דוגמא דההוא נה"ר רזא דצדיק דאתחבר בצד"ק כחדא
לעילא, בגין כך בעי בר נש לתתא לאתחברא באתתיה בקדושה

154. אַחַר כֵּךְ לֹא הִתְבַּסֵּם הַמָּקוֹם עַד שֶׁבָּא
שְׁלֵה שְׁהִיָּה הָעֶקֶר שֶׁל כָּלָם. מִה כְּתוּב? וַיְהִי
עַר בְּכֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה'. כְּתוּב כָּאֵן רַע,
וְכְתוּב שָׁם (בראשית ח) כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע
מִזֵּעֲרֵיו. רַע שְׁשׁוּפָּד דְּמִים, שׁוּפָּד זֶרַע עַל
הָאָרֶץ, וּמִשּׁוּם כֵּךְ וַיְמִיתֵהוּ ה'. מִה כְּתוּב
אַחֲרָיו? וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֹּא אֶל אִשְׁתִּי
אוֹזִיף וְגו'.

155. וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֹּא אֶל אִשְׁתִּי
אוֹזִיף וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה
מא) הֵעִירוּתִי מִצְּפֹן וַיָּאֵת מִמְּזֹרַח שְׁמִי
יִקְרָא בְּשִׁמִּי וַיָּבֹא סַגְנִים כְּמוֹ חֹמֶר וְכְמוֹ יוֹצֵר
יֶרֶמְס טִיט. בֹּא רֵאָה כְּמִה בְּנֵי אָדָם הֵם
טַפְשִׁים שְׂאִין יוֹדְעִים וְאֵין מִסְתַּכְלִים לְדַעַת
דְּבָרֵי הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהִנֵּה כָּלָם יִשְׁנִים,
שְׂאִין מִתְעוֹרְרִים, וְשִׁנָּה בְּנִקְבֵי עֵינֵיהֶם.

156. בֹּא רֵאָה, הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֶׂה אֵת
הָאָדָם כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה, הַכֹּל הוּא בְּחֻכְמָה,
וְאֵין לָהּ אֵיבָר וְאֵיבָר בְּאָדָם שְׂאִינוּ עוֹמֵד
בְּחֻכְמָה עֲלִיּוֹנָה. שְׁהִרֵי כִּין שְׁנַתְקֵן כָּל הַגּוֹף
בְּאֵיבָרָיו פְּרָאוּי, הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא
הַשְׁתַּתַּף [הִתְחַזַּק] עִמּוֹ וְהַכְנִיס בּוֹ נִשְׁמָה
קְדוּשָׁה כְּדִי לְלַמֵּד אֵת הָאָדָם לְלַבֵּת בְּדִרְכֵי
הַתּוֹרָה וּלְשַׁמֵּר מִצְוֹתָיו, כְּדִי שְׂאָדָם יִתְתַּקֵּן
כְּרָאוּי.

157. [וּמִשּׁוּם זֶה] [וּבְעוֹד] שְׁיִישׁ בּוֹ נִשְׁמָה
קְדוּשָׁה, צְרִיף לְאָדָם לְהַגְדִּיל אֵת דְּמוּת
הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם. וְסוּד זֶה, שְׁהִרֵי אוֹתוֹ
הִנְהָר שְׁשׁוּפָּע וַיּוֹצֵא לֹא פּוֹסְקִים מִימּוֹ
לְעוֹלָמִים, וְעַל זֶה צְרִיף לְאָדָם שְׁלֹא יִפְסִיק
אֵת הִנְהָר וְהַמְקוֹר שְׁלֹו בְּעוֹלָם הַזֶּה. [נִהְיָ"ר
רְמִז לְכִרִית הַקֹּדֶשׁ שְׁחָתוּם בְּכַשְׁרוֹ, שֶׁהוּא דְּגָמָא שֶׁל
אוֹתוֹ הַנִּהְיָ"ר הַסוּד שֶׁל צְדִיק שְׁמַתְחַבֵּר עִם צְדִיק יַחַד
לְמַעְלָה. מִשּׁוּם כֵּךְ צְרִיף אָדָם לְמַטָּה לְהִתְחַבֵּר עִם
אִשְׁתּוֹ בְּקִדְשָׁה כְּדִי שְׁיִתְחַזַּק בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם.] וְכָל

זמן שאדם לא יצליח בעולם הזה נס"א ועל פן צריך לאדם שלא יפסיק את הנקר והמקור שלו בעולם הזה, ואם לא] הקדוש ברוך הוא עוקר אותו ונוטע אותו בכמה פעמים כמו מקדם.

158. בא ראה מה כתוב, העירותי מצפון ויאת. העירותי – זו ההתעוררות של הזוג של האדם בעולם הזה, שהיא התעוררות מצד הצפון. ויאת – זו היא הנשמה הקדושה שבאה מלמעלה, והקדוש ברוך הוא שולח אותה מלמעלה, באה לעולם הזה ונכנסת לתוך בני אדם, כמו שאמרנו.

159. ממזרח שמש – זה המקום של אותו הנקר ששופע ויוצא, שמשם יוצאת הנשמה ומאירה. ויבא סגנים [כמו חמר] – אלו הם חילות העולם שבאים משום [בתוך] אותה ההתעוררות של הנשמות. כמו חמר – כמו שמתעורר אדם בגוף.

160. שהרי משום זה הקדוש ברוך הוא עושה זווים ומטיל נשמות בעולם, ונמצאת חברות למעלה ולמטה, והמקור של הכל הוא [ס"א יהיה] ברוך. ומשום כך הקדוש ברוך הוא עושה את האדם, כדי להשתדל בדרכיו, ולא יפסיק את מקורו ומעינו לעולמים.

161. וכל מי שמפסיק מקורו [מלמטה ומיבש אותו, כביכול גורם להפסק למעלה, אז (איוב יד) אָזְלוּ מִיָּם מִנִּי יָם וְנָהָר יִחְרַב וְיִבֶּשׁ. והואיל וכן אדם הוקם למטה כדגמא שלמעלה – מי שמקורו ימיש מעשות פרות, כמו זה שלא רצה לשא אשה, או שנשא אותה והשתדל ולא זכל, אלו ששני הפכים הם זה מזה, (או אותו) שימיש מעשות פרות, אין לו תקנה לעולם. (קהלת א) מצות לא יוכל לתקן, משום שלא רצה לשא אשה ולהשתדל בפרה ורביה. ואותו שהשתדל ונשא אשה ולא זכל, זה מתקן בגזאלו שקרוב לו, שהוא אחי של אותו מת בלי בנים]. כשיצא מן העולם הזה, אותו האיש לא נכנס לפרגוד ולא נוטל חלק בעולם ההוא [ונשמתו לא נקללת במקום שכל הנשמות

בגין דאתתקף ביה בההוא עלמא]. וכל זמנא דבר נש לא יצלוז בהאי עלמא (ס"א ועל דא מבעי ליה לבר נש דלא יפסיק נהרא ומקורא דיליה בהאי עלמא, ואי לא) קודשא בריך הוא עקר ליה ונטע ליה בכמה זמנין במלקדמין.

158. תא וזוי, מה פתיב, העירותי מצפון ויאת. העירותי, דא אתערותא דזווגא דבר נש בהאי עלמא, דאיהו אתערותא מסטרא דצפון. ויאת, דא היא נשמותא קדישא דאתיא מלעילא, וקודשא בריך הוא משידר לה מלעילא. אתיא בהאי עלמא ועאלת בגו בני נשא כדקאמרן.

159. ממוזרוו שמש, דא אתר דההוא נהר דנציד ונפיק דמותמן נפקת נשמותא ואתגהירת. ויבא סגנים (כמו חמר) אלן אינון זילין דעלמא דאתין בגין (ס"א בגו) ההוא אתערותא דנשמותין. כמו זוזמר, כזווגא דאתער בר נש בגופא.

160. דהא בגין דא, קודשא בריך הוא עביד זווין ואטיל נשמותין בעלמא, וזכרותא אשתכוז לעילא ונתתא ומקורא דכלא הוא (ס"א יהא) ברוך. ובגין כך קודשא בריך הוא עבד ליה לבר נש בגין לאשתדל בארוזוי, ולא יפסיק מקוריה ומבועא דיליה לעלמין.

161. וכל מאן דפסיק מקוריה, (מתתא ומיבש ליה כביכול כאלו גרים ליה לאתפסקא לעילא, כדין (איוב יד) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש, הואיל ובר נש אתקם לתתא כדוגמא דלעילא, מאן דמקוריה ימיש מלמעבד פירין, כגון דין דלא בעא למיתב איתתא, או נסיב לה דאשתדל ולא יכיל, אלו דתרין הפכין אינון דא מדא, (או ס"א ההוא) דימיש מלמעבד פירין, לית ליה תקנה לעולם. (קהלת א) מעוות לא יכול לתקן, בגין דלא בעא למיסב איתתא ולאשתדל בפרה ורביה, וההוא דאשתדל ונסב איתתא ולא יכיל, דא מתתקן בפריקיה דקריב ליה דהוא אחוי, וההוא דמית בלא בנין) כד נפיק בהאי עלמא ההוא בר נש לא עאל בפרגודא ולא נטיל זולק ביההוא עלמא (ונשמתיה לא אתכלילת באתר דכל נשמתין אתכלילו,

נָקְלָלוּ, וְנִגְזְרָת דְּמוּתוֹ מִשָּׁם, זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְנִקְרָתָה
הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלִּפְנֵי. הוֹאִיל וְכָךְ הוּא, בּוֹרָא לוֹ הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא גּוֹאֵל שִׁינְאָלָנוּ מִיַּד הַמְשַׁחֲיִתִּים, וְזֶה אַחֲיוּ
שְׁקָרוֹב אֵלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כה) כִּי יֵשְׁבוּ אַחִים
יַחְדָּו וְגו'. וְכָתוֹב בָּא אֶל אִשְׁתּוֹ אַחֲרֵי יָבֵס אֶתָּה וְגו',
מִשּׁוּם שֶׁנֶּשְׁמָתוֹ לֹא נִכְנָסָת לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אֲלֵא הִיא עוֹמֶדֶת בַּחוּץ, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא זָכָה לְהֵאִיר
בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּגוֹף הַהוּא. מִי שֶׁלֹּא זָכָה בְּמָקוֹם הַזֶּה,
יֵלֵךְ לְמָקוֹם אַחֵר וְיִזְכֶּה בּוֹ. כְּמוֹ כֵּן עֵץ שֶׁדוֹלֵק וְאוֹרוֹ
לֹא עוֹלָה, יָכוֹ אוֹתוֹ וְיַעֲלֶה בּוֹ אוֹר וְיֵאִיר. עֵץ הוּא
אָדָם, שְׁכָתוֹב (שם כ) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׁדֶה. רוֹצֶה
לִזְמֹר, שֶׁהָאָדָם קָשָׁהוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהוֹלֵךְ וְתֹאב
וְאוֹכֵל וְשׁוֹתָה וּמְדוֹנָג עִם אִשָּׁה וְלֹא זָכָה לְבָנִים, זֶהוּ
עֵץ שֶׁדוֹלֵק וְאוֹרוֹ לֹא עוֹלָה, כְּלוּמֹר, נִשְׁמָתוֹ לֹא זָכָה
בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף לְהִיּוֹת מוֹאֲרָת, אֲלֵא הִיא בְּחִשְׁכָּה. בָּא
רָאָה, כְּתוֹב (ישעיה מה) לֹא תִהְיוּ בְּרָאָה
לְשִׁבְתָּ יִצְרָה, שֶׁמִּשּׁוּם כֵּךְ עֲשֵׂה הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם בְּרָאוּי, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם הָעוֹלָם
בָּא רָאָה מֶה כְּתוֹב, (בראשית כה) וַיִּסָּף
אֲבָרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וַיִּשְׁמָה קְטוֹרֶה. סוּד
הַנִּשְׁמָה שֶׁבָּאָה לְהִתְתַּקֵּן כְּמוֹ מִקְדָּם.

162. בָּא רָאָה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף מֶה
כְּתוֹב, (ישעיה נג) וְה' חִפֵּץ דְּכָאוֹ הַחֲלִי אִם
תָּשִׁים אֶשֶׁם נִפְשׁוֹ יִרְאֶה זֶרַע יִאֲרִיךְ יָמִים
וְחִפֵּץ ה' בְּיָדוֹ יַעֲלֶה. וְה' חִפֵּץ דְּכָאוֹ, בְּפִסּוֹק
הַזֶּה יֵשׁ לְהַסְתַּבֵּל, לְמַה חִפֵּץ? בְּדִי שִׁיטָּה־ר.
אִם תָּשִׁים אֶשֶׁם – הִנֵּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת אִם יִשִּׁים
אֶשֶׁם! מֶה זֶה אִם תָּשִׁים? אֲלֵא עַל הַנִּשְׁמָה
חוֹזֵר הַדְּבָר. אִם הַנִּשְׁמָה הִיא רוֹצֶה
לְהִתְתַּקֵּן בְּרָאוּי – יִרְאֶה זֶרַע, מִשּׁוּם שֶׁאוֹתָהּ
הַנִּשְׁמָה הוֹלֶכֶת וּמְשׁוּטָטֶת וּמְזַמְנֶת לְהַכְנִס
לְאוֹתוֹ הַזֶּרַע שֶׁהִתְעַסֵּק בָּהּ הָאָדָם בְּפָרִיָּה
וּרְבִיָּה, וְאֵין יִאֲרִיךְ יָמִים, וְחִפֵּץ ה' – זֶה הַתּוֹרָה
– בְּיָדוֹ יַעֲלֶה.

163. בָּא רָאָה, אֵף עַל גִּבְ שֶׁאָדָם מִשְׁתַּדֵּל
בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה וּמְקוֹרוֹ וּמַעֲיָנוֹ עוֹמֵד בּוֹ
לְחֵנֶם, אֵין לוֹ מָקוֹם לְהַכְנִס לְפָרָגוֹד. וְהָרִי
נֶאֱמַר שֶׁבָּאֵר הַמַּיִם, אִם לֹא נִכְנָס בָּהּ אוֹתוֹ
הַמְקוֹר וְהַמַּעֲיָן, אֵינָהּ בָּאֵר, שֶׁבָּאֵר וְהַמְקוֹר
הֵם יַחַד וְהֵם סוּד אֶחָד, וּבְאֲרָנוּ.

וְאֵתְּגוֹר דְּיוֹקְנִיה מִתְּמָן. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (ויקרא כב) וְנִכְרַתָּה
הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלִּפְנֵי, הוֹאִיל וְכָדִין הוּא, בָּרָא לִיה קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא
פְּרִיק (דף קפז ע"א) דִּיפְרוֹק לִיה מִידָא דְמַחְבְּלִין, וְדָא אַחֲיוּ
דְקָרִיב לִיה שְׁנֵאֲמַר (דְּבָרִים כה) כִּי יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו וְגו'. וְכָתִיב
בָּא אֶל אִשְׁתּוֹ אַחֲרֵי יָבֵס אוֹתָהּ וְגו'. בְּגִין דְּנִשְׁמָתִיה לֹא עָאֵלֵת
קְמִיה קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲלֵא הִיא קִימָא לְבָר. בְּגִין דְּלֹא זָכָה
לְאִנְהָרָא בַּהֲאִי עֲלֵמָא בַּהֲהוּא גּוּפָא. מֵאֵן דְּלֹא זָכָה בַּהֲאִי אֶתְר, יֵהֵךְ
לְאַתְר אַחְרָא וְיִזְכִּי בִיה. כְּגוּוֹנָא דָא אַעָא דְדִלִיק וְנִהוּרָא לֹא סִלִיק
יִבְטָשׁוֹן לִיה וְיִסְלַק נִהוּרָא בִיה וְיִנְהִיר. אַעָא הוּא אָדָם דְכָתִיב (שם
כ) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׁדֶה. רְצוֹנוֹ לִזְמֹר בְּר נִשׁ כְּדֵי אִיהוּ בַּהֲאִי עֲלֵמָא
וְאוֹל וְתֹאכִיב וְאִכִּיל וְשָׁתִי וְאִזְדוּוּג בְּאִיתְתָא וְלֹא זָכִי לְבָנִין. דָּא הוּא
אַעָא דְדִלִיק וְנִהוּרָא לֹא סִלִיק, כְּלוּמֹר נִשְׁמָתִיה לֹא זָכָתָה בַּהֲהוּא
גּוּפָא לְאַתְנַהָרָא אֲלֵא אִיהִי בַחֲשׁוּכָא). תָּא וְזוּי, כְּתִיב, (ישעיה
מה) לֹא תִהְיוּ בְּרָאָה לְשִׁבְתָּ יִצְרָה, דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּגִין דָּא עֲבִיד לִיה לְבָר זֶשׁ כְּדָקָא יֹאֵוֵת כְּדָאֲמַרְן.
וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד טִיבּוֹ עִם עֲלֵמָא. תָּא וְזוּי,
מֶה כְּתִיב, (בראשית כה) וַיִּסָּף אֲבָרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה
וַיִּשְׁמָה קְטוֹרֶה, רָזָא דְנִשְׁמָתָא אֶתְתָּ לְאַתְתִּיקָנָא
כְּמִלְקָדְמִין.

162. תָּא וְזוּי, הִהוּא גּוּפָא מֶה כְּתִיב, (ישעיה נג) וְיִי זִפְכִּין
דְּכָאוֹ הַחֲלִי אִם תָּשִׁים אֶשֶׁם נִפְשׁוֹ יִרְאֶה זֶרַע יִאֲרִיךְ
יָמִים וְזוּפְכִּין יִי בְּיָדוֹ יַעֲלֶה. וְיִי זִפְכִּין דְּכָאוֹ, הִיא קְרָא
אִית לְאַסְתַּכְלָא בִיה, אֲמַאי זִפְכִּין בְּגִין דִּיתְדַכִּי. אִם
תָּשִׁים אֶשֶׁם, אִם יִשִּׁים אֶשֶׁם מִבְּעֵי לִיה, מֵאִי אִם
תָּשִׁים. אֲלֵא לְנִשְׁמָתָא אֶתְדַר מִלָּה. אִי הִיא נִשְׁמָתָא
בְּעִיָּא לְאַתְתִּיקָנָא כְּדָקָא יֹאֵוֵת, יִרְאֶה זֶרַע. בְּגִין
דִּהִיא נִשְׁמָתָא אֲוֹלֵת וְשִׁאטָּת וְאִיהִי זְמִינָא לְאַעֲלָא
בַּהֲהוּא זֶרַע דְּאַתְעַסֵּק בָּהּ בְּר זֶשׁ בְּפָרִיָּה וּרְבִיָּה,
וְכָדִין יִאֲרִיךְ יָמִים. וְזוּפְכִּין יִי דָא אוֹרִיָּיתָא בְּיָדִיה אַעֲלֶה.

163. תָּא וְזוּי, אֵף עַל גִּבְ דְּבָר זֶשׁ אֲשִׁתְּדִל בְּאוֹרִיָּיתָא
יְמָמָא וְלִילִיָּא, וּמְקוֹרִיָּה וּמִבּוּעִיָּה קִימָא בִיה לְמַנְנָא,
לִית לִיה אֶתְר לְאַעֲלָא לְפָרָגוֹדָא. וְהָא אֶתְבָּר דְּבִירָא
דְּמִיָּא אִי הִהוּא מְקוֹרָא וּמִבּוּעִיָּא לֹא עָאֵל בִּיה, לֹא

איהו באר, דבירא ומקורא, כוזא אינן, ורזא זוזא
איהו, ואוקימנא.

164. כתיב, (תהלים קכז) שווא לכם משכימי קום
מאזרי שבת אוכלי לזום העצבים כן יתן לידידו
שינה. תא זוזי, כמה זוכיבין אינן מלי דאורייתא. דכל
מלה ומלה דאורייתא אית ביה רזין עלאין קדישין.
והא אתמר דכד יהב קודשא בריך הוא אורייתא
לישראל, כל גזיון עלאין קדישין כלהו יהב
להו (וכלהו) באורייתא, וכלהו אתיהיבו להו לישראל
בשעתא דקבילו אורייתא בסיני.

165. תא זוזי, שווא לכם משכימי קום, אלן אינן
יוזידים דאשתכוזו, דלאו אינן דכר ונוקבא כדקא
יאות, ואקדבן בצפרא לעבידתיהו. כמה דאת
אמר, (קהלת ד) יש אזור ואין שני וגו' ואין קץ לכל
עמלו. מאזרי שבת. מאזרין זיזא, כמה דאת אמר,
כי בו שבת. בגין דאתתא לגבי בר נש איהי זיזא
לגביה ודאי.

166. אוכלי לזום העצבים, מאי לזום העצבים. דכד
בר נש אית ליה בגין, והוא נהמא דאכיל, אכיל ליה
בזדוה וברעויותא דלכא. והוא דלית ליה בגין,
הוא נהמא דאכיל איהו נהמא דעצבו. ואלן אינן
אוכלי לזום העצבים ודאי.

167. כן יתן לידידו שינה, מאי יתן לידידו, דא הוא
דמקוריה מברך, דקודשא בריך הוא יהב ליה שינה
בהוא עלמא כמה דאת אמר, (משלי ג) ושכבת
וערבה שנתך. בגין דאית ליה זולקא בעלמא דאתי.
בגין דהוא בר נש שכיב ויתתגזי בהוא עלמא
דאתי כדקא יאות.

168. יש אזור ואין שני וגו'. יש אזור, דא הוא בר נש
דאיהו יוזידאי בעלמא, לא יוזידאי כדקא יאות, אלא
דאיהו בלא זוזא. ואין שני, דלית עמיה סמך. גם בן,

164. כתוב (תהלים קכז) שווא לכם משכימי
קום מאזרי שבת אוכלי לחם העצבים כן
יתן לידידו שנה. בא ראה כמה הם חביבים
דברי התורה, שבכל דבר ודבר בתורה יש
בו סודות עליונים קדושים, והרי נאמר
שבאשר נתן הקדוש ברוך הוא התורה
לישראל, את כל הגזיון העליונים
הקדושים כלם נתן להם [וכלם] בתורה,
וכלם נתנו לישראל בשעה שקבלו התורה
בסיני.

165. בא ראה, שווא לכם משכימי קום –
אלו הם היחידים שנמצאים, שאינם זכר
ונקבה בראוי, ומקדימים בבקר לעבודתם,
כמו שנאמר (קהלת ד) יש אחד ואין שני וגו',
ואין קץ לכל עמלו. מאזרי שבת –
מאזרים המנוחה, כמו שנאמר כי בו שבת,
משום שהאשה אל האדם היא נחת ודאי
אצלו.

166. אוכלי לחם העצבים, מה זה לחם
העצבים? שבאשר לאדם יש בנים, אותו
הלחם שאוכל, אוכל אותו בשמחה וברצון
הלב. וזה שאין לו בנים, אותו לחם שאוכל
הוא לחם של עצב, ואלו הם אוכלי לחם
העצבים ודאי.

167. כן יתן לידידו שנה, מה זה יתן
לידידו? זהו שמקורו מברך, שהקדוש ברוך
הוא נותן לו שנה בעולם ההוא, כמו
שנאמר (משלי ג) ושכבת וערבה שנתך,
משום שיש לו חלק בעולם הבא, כדי
שאותו האיש ישכב ויהנה בעולם הבא
ההוא בראוי.

168. יש אחד ואין שני וגו', יש אחד – זהו
אדם שהוא יחיד בעולם, לא יחיד בראוי,
אלא שהוא בלי זוג. ואין שני – שאין עמו

סמך. גם בן – שיקים שמו בישראל לא השאיר. ואח אין לו – שיביא אותו לתקון.

169. ואין קץ לכל עמלו – שהוא עמל תמיד, שמקדים יום ולילה. גם עינו לא תשבע עשר – ואין לו לב להשגות ולומר, למי אני עמל ומחסר את נפשי מטובה. ואם תאמר שבדי שיאכל וישתה יותר ויעשה משתה בכל יום תמיד – לא כך, שהרי הנפש אינה נהנית ממנו. אלא ודאי הוא מחסר את נפשו משוב של האור של העולם הבא משום שזוהי נפש חסרה, שלא השלמה בראוי. בא ראה כמה חס הקדוש ברוך הוא על מעשיו, משום שרוצה שיתקן ולא יאבד מאותו העולם הבא, כמו שאמרנו.

170. רבי חייא שאל, זה שהוא צדיק שלם ומשתדל בתורה ימים ולילות וכל מעשיו לשמו של הקדוש ברוך הוא ולא זכה לבנים בעולם הזה, כמו שהשתדל בהם ולא זכה, או שהיו לו ומתו – מה הם לעולם הבא? אמר לו רבי יוסי, מעשיו והתורה ההיא מגנים עליו לעולם ההוא.

171. אמר רבי יצחק, עליהם ועל אותם צדיקי האמת, [כמו רבי יוחנן שהיו לו בנים ומתו, וכמו רבי חזקיה שהיה עקר] עליהם כתוב (ישעיה נז) כה אמר ה' לסרסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי ומחזיקים בבריתי. מה כתוב אחריו? ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יכרת, משום שלא לה יש חלק לעולם הבא. אמר לו רבי יוסי, נאה הוא ויפה.

172. בא ראה, צדיק שלם שהיו בו כל אלה והשלם בראוי ומת בלי בנים, והנה יורש מקומו בעולם ההוא – האם אשתו צריכה יבוס או לא? אם תאמר שצריכה

דיוקים שביה בישראל לא שבק. ואזו (אין לו) לא יתאה ליה לתקונא.

169. ואין קץ לכל עמלו, דאיהו עמל תדיר דאקדים יומא ולילא. גם עינו לא תשבע עשר, ולית ליה לבא לאשגוזא ולמימר למי אני עמל ומזוסר את נפשי (דף קפז ע"ב) מטובה. ואי תיבא דבגין דייכול וישתי יתיר ויעבד משתיא בכל יומא תדיר, לאו הכי. דהא נפש לא אתהני במיה, אלא ודאי איהו מזוסר לנפשיה מטיבו דזהורא דעלמא דאתי. בגין דדא היא נפשא זוסרא, דלא אשתלכומת כדקא יאות. תא זוזי, כמה זוס קודשא בריך הוא על עובדיו, בגין דקא בעי דיתתקן, ולא יתאכיד ביה הוא עלמא דאתי כדקאמרן.

170. רבי זוזיא בעא, האי דאיהו זכאה שלימא ואשתדל באורייתא יומי ולילי וכל עובדיו לשמא דקודשא בריך הוא, ולא זכה לבגין בהאי עלמא כגון דאשתדל בהו ולא זכה, או דהו ליה ומיתו. מה אינון לעלמא דאתי. אמר ליה רבי יוסי, עובדיו וההיא אורייתא, קא מגינן עליה ליה הוא עלמא.

171. אמר רבי יצחק, עליהו ועל אינון זכאי קשויט, (כגון רבי יוחנן דהו ליה בגין ומיתו, וכגון רבי חזקיה דאיהו עקר) עליהו כתיב, (ישעיה נז) כה אמר ה' לסרסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי ומחזיקים בבריתי. מה כתיב בתריה, ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יכרת. בגין דאלין אית לון זולקא לעלמא דאתי. אמר ליה רבי יוסי, יאות הוא ושפיר.

172. תא זוזי, זכאה שלים דהו כל אלן ביה, ואשתלים כדקא יאות, ומית בלא בגין, והא קא ירית דוכתיה בההוא עלמא, אתתיה בעי ליבומי או לא.

להתייבם, הרי זה לריקנות, שהרי את מקומו ירש בעולם ההוא.

173. אלא ודאי צריכה ליבום, משום שאיננו יודעים אם היה שלם במעשיו ואם לא. ואם היא מתניבמת, זה לא היה בריקנות, משום שיש מקום לקדוש-ברוך-הוא לאיש הזה שהיה בעולם ומת בלי בנים וגואל לא היה לו בעולם. כיון שהצדיק השלם הזה מת ואשתו מתניבמת, והוא ירש את מקומו, בא האיש ההוא ומשתלם באן, ובין כך ובין כך הקדוש ברוך הוא מזמין לו מקום לעולם עד שימות הצדיק השלם הזה והוא ישתלם בעולם. זהו שכתוב (במדבר לב) כי בעיר מקלטו ישב עד מות הכהן הגדול וגו'.

174. וזהו ששנינו, בנים מזמנים לצדיקים במיתתם. בחייהם לא זכו, ובמיתתם זכו. ומשום כך כל מעשיו של הקדוש ברוך הוא כלם אמת וזכות, [וחס] וחיים על הכל.

175. פתח ואמר (קהלת ד) טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם – אלו הם שמתעסקים בעולם הזה להוליד בנים, שאותם בנים שהשאירו, בגללם יש להם שכר טוב בעולם הזה ובגללם יורשים אבותיהם חלק בעולם ההוא, ובארוהו.

176. בא ראה, הקדוש ברוך הוא נוטע אילנות בעולם הזה. אם הצליחו – יפה. לא הצליחו – עוקר אותם ושותל אותם אפלו כמה פעמים, ומשום כך כל דרכי הקדוש ברוך הוא הן לטוב ולתקן את העולם.

177. בא אל אשת אחיך ויבם אתה. שהרי יהודה וכל השבטים היו יודעים את זה ועקר הדבר והקם זרע, משום שאותו הזרע צריך להתתקן הדבר ולגלם גלם לתקון שלא יפרד הזרע משרשו כראוי, זהו שכתוב (איוב לד) ואדם על עפר ישוב.

אי תימא דלבעי ליבומי, הא בריקנא איהו, דהא אתריה קא ירית בההוא עלמא.

173. אלא ודאי בעינא ליבומי, בגין דלא ידעינן אי הוה שלים בעובדוי אי לאו. והיא אי אתייבמת לא הוה בריקנא. בגין דאתר אית ליה לקודשא בריה הוא דהא (ל) בר זש (ד) הוה בעלמא ומית בלא בגין ופורקא לא הוי ליה בעלמא, כיון דמית האי זכאה שלים ואתתיה אתייבמת, ואיהו אתריה ירית. אתא והוא בר זש ואשתלים הכא, ובין כך ובין כך קודשא בריה הוא, אתר זמין ליה (לעלמא) (בעלמא) עד דיימות האי זכאה שלים, וישתלים איהו בעלמא. דהא הוא דכתוב (במדבר לה) כי בעיר מקלטו ישב עד מות הכהן הגדול וגו'.

174. ודא הוא דתנינן, בגין זמין אינן לצדיקא במיתתהון, בזויהון לא זכו ובמיתתהון זכו. ובגין כך כל עובדוי דקודשא בריה הוא כלהו קשויט וזכו, (o"א ח"י) וזיים על כלא.

175. (קהלת ד) טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם, אלן אינן דמותעסקין בהאי עלמא לאולדא בגין. דאינן בגין דשכרו, בגיניהון אית לון אגר טב בההוא עלמא, ובגיניהו ירתין אבהון דלהון וזולקא בההוא עלמא ואוקמוה.

176. תא וזוי, קודשא בריה הוא זטע אילנן בהאי עלמא אי אצלזו יאות, לא אצלזו אעקר לון ושתל לון אפילו כמה זמין. ובגין כך כל ארזוי דקודשא בריה הוא כלהו לטב ולאתקנא עלמא:

177. בא אל אשת אחיך ויבם אותה, דהא יהודה וכלהו שבטין הוו ידעי דא. ועקרא דמולתא, והקם זרע. בגין דההוא זרע אצטריך לאתתקנא מלה ולבגלם גולמא לתקנא דלא יתפרש גזעא משרשיה

כְּדָקָא יְאוּת, הָדָא הוּא דְכְתִיב (איוב לה) וְאָדָם עַל
עֵפֶר יָשׁוּב.

178. וְכֹד מִתְתַקֵּן לְבִתְר כְּדָקָא יְאוּת, אֵלֶּיךָ מִשְׁתַּבְּזִין
בְּהֵוָה עַלמָא בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעִי בְּהוּ.
וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב, (קהלת ד) וְשִׁבְנוּ אֲנִי אֶת הַמֵּתִים
שֶׁכְּבָר מוֹתוֹ, דִּיִּיקָא. מִן הַזֵּיִים אֲשֶׁר הִמָּה זֵיִים עֲדָנָה.
מֵאִי עֲדָנָה, כְּמָה דְּאֵת אִמֶּר (בראשית יח) אֲזַרִּי בְּלוֹתִי
הִיתָה לִי עֲדָנָה. וְכְתִיב (איוב לג) יָשׁוּב לִימִי עֲלוּמִי.

179. וְטוֹב מִשְׁנִיָּהֶם אֶת אֲשֶׁר עֲדָן לֹא הָיָה (דלא שב
לִימִי עֲלוּמִי) אֲשֶׁר לֹא רָאָה אֶת הַמַּעֲשֵׂה הָרַע אֲשֶׁר
נַעֲשָׂה תַּזוּת הַשְּׁמַיִם. וְטוֹב מִשְׁנִיָּהֶם אֶת אֲשֶׁר עֲדָן לֹא
הָיָה, דְּלֹא שֶׁב לִימִי עֲלוּמִי וְלֹא אֲצִטְרִיךְ לְאִתְתַּקְנָא,
וְלֹא סָבִיל זִזְבִּין קְדָמָא, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (דף
קפח ע"א) יְהִיב לִיה אֶתֶר מִתְקַנָּא בְּהֵוָה עַלמָא כְּדָקָא
יְאוּת.

180. תָּא זִזְי, מַה כְּתִיב, (קהלת ח) וּבִכֵּן רֵאִיתִי רְשָׁעִים
קְבוּרִים וְגו', כְּמָה דְּאִתְמַר. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עֲבִיר טִיבוּ וְלֹא בַּעַל לְשַׁעֲרָה עַלמָא אֶלָּא כְּמָה
דְּאִתְמַר, וְכָל אֲרוּזֵי כְּלָהוּ קִשּׁוּט וְזָכוּ לְאוּטָבָא כְּלָהוּ
בְּהֵאִי עַלמָא וּבְעַלמָא דְּאִתִּי. וְכָאֵה זִזְלִקְהוֹן
דְּצִדִּיקָיָא דְּאִינוּן אֲזִלִּי בְּאֲרוּז קִשּׁוּט, עֲלִיָּהוּ
כְּתִיב, (תהלים לז) צִדִּיקִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ:

181. וִירַע בְּעֵינֵי יִי אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמָת גַּם אֹתוֹ. רַבִּי זִזְיָא
פְּתִיז, (קהלת יא) בְּבִקֵּר זֶרַע אֶת זֶרַע וְלַעֲרֹב אֵל תִּזְזוּ
יִדְךָ וְגו'. תָּא זִזְי, כְּמָה אֲתִזְזוּ לִיה לְבָר נֶשֶׁ לְאִזְדָּהָרָא
מִזְזוּבִי, וְלְאִזְדָּהָרָא בְּעוּבְדוּי קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
בְּגִין דְּכְמָה שְׁלִיזוֹן וְכְמָה מִבְּנֵן אִינוּן בְּעַלמָא, דְּאִינוּן
אֲזִלִּין וְשִׁיטִין, וְזִמְאֵן עוּבְדִּיהוֹן דְּבִגִּי נֶשֶׁא, וְסִדְדִין
עֲלֵי (ז"ח עליהו) וְכָלָא בְּסִפְרָא כְּתִיבִין.

178. וּכְשֶׁנִּתְקַן אַחֵר כֶּךָ כְּרָאִי, אֵלֹ
מִשְׁתַּבְּחִים בְּעוֹלָם הֵוָה, מְשׁוּם שֶׁהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מִתְרַצָּה בָּהֶם, וּמְשׁוּם כֶּךָ
כְּתוּב (קהלת ד) וְשִׁבְחָ אֲנִי אֶת הַמֵּתִים שֶׁכְּבָר
מֹתוֹ, דְּוָקָא, מִן הַחַיִּים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עֲדָנָה.
מַה זֶּה עֲדָנָה? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית יח) אֲחֵרִי
בְּלוֹתִי הִיתָה לִי עֲדָנָה, וְכְתוּב (איוב לג) יָשׁוּב
לִימִי עֲלוּמִי.

179. וְטוֹב מִשְׁנִיָּהֶם אֶת אֲשֶׁר עֲדָן לֹא
הָיָה [שְׁלֹא שֶׁב לִימִי עֲלוּמִי] אֲשֶׁר לֹא רָאָה אֶת
הַמַּעֲשֵׂה הָרַע אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמַיִם.
וְטוֹב מִשְׁנִיָּהֶם אֶת אֲשֶׁר עֲדָן לֹא הָיָה, שְׁלֹא
שֶׁב לִימִי עֲלוּמִי וְלֹא צְרִיךְ לְהִתְתַּקֵּן וְלֹא
סוֹבֵל חֲטָאִים רַאשׁוֹנִים, מְשׁוּם שֶׁהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא נָתַן לוֹ מְקוֹם מִתְקַן בְּעוֹלָם הֵוָה
כְּרָאִי.

180. בֹּא רָאָה מַה כְּתוּב? (קהלת ח) וּבִכֵּן
רֵאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וְגו', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
מְשׁוּם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה חֶסֶד וְלֹא
רוֹצֵה לְכַלּוֹת אֶת הָעוֹלָם, אֲלֹא כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר, וְכָל דֹּרְכָיו בִּלְמַסּוֹת וּזְכוּת
לְהִיטִיב לָהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
אֲשֶׁרִי חֲלָקִים שֶׁל הַצְדִּיקִים שֶׁהֵם הוֹלְכִים
בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (תהלים
לז) צִדִּיקִים יִירְשׁוּ אֶרֶץ.

181. וִירַע בְּעֵינֵי ה' אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמָת גַּם
אֹתוֹ. רַבִּי חֲיִיא פְּתַח, (קהלת יא) בְּבִקֵּר זֶרַע
אֶת זֶרַע וְלַעֲרֹב אֵל תִּנָּח יִדְךָ וְגו'. בֹּא רָאָה
כְּמָה רָאִי לְאָדָם לְהִזְהַר מִחֲטָאִיו וּלְהִזְהַר
בְּמַעֲשָׂיו לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְשׁוּם
שֶׁכְּמָה שְׁלוּחִים וְכְמָה מְמַנִּים הֵם בְּעוֹלָם
שֶׁהֵם הוֹלְכִים וּמַשְׁטָטִים וְרוֹאִים אֶת מַעֲשֵׂי
בְּנֵי הָאָדָם וּמַעֲדִידִים עֲלֵיו [ז"ח עֲלֵיהֶם], וְהַכֵּל
כְּתוּבִים בְּסִפְרָא.

182. ובא וראה, בכל אותם החטאים שנטמא בהם האדם יותר בעולם הזה, זהו חטא שנטמא בו אדם יותר בעולם הזה ובעולם הבא – מי ששופך זרעו לריק ומוציא זרע לחנם ביד או ברגל ונטמא בו, כמו שנאמר (תהלים ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרף רע.

183. בגלל זה לא נכנס למחצה ולא רואה תאר פניו של עתיק יומין, כמו שלמדנו, כתוב כאן לא יגרף רע, וכתוב ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה', ומשום כך כתוב (ישעיה א) ידיכם דמים מלאו. אשרי חלקו של האיש שירא מרבנו ויהיה שמור מדרך רעה, ויטהר עצמו להשתדל ביראת רבונו.

184. בא ראה, בבקר זרע [את] זרעך. הפסוק הזה בארוהו, בבקר – זהו בזמן שאדם עומד בכחו ויהיה בעלומיו, אז ישתדל להוליד בנים עם אשה שראויה לו, שכתוב בבקר זרע את זרעך.

185. שהרי אז הוא הזמן, כמו שנאמר (תהלים קכז) כחצים ביד גבור כן בני הנעורים, משום שיכול ללמד אותם דרכי הקדוש ברוך הוא, ויהיה לו שכר טוב לעולם הבא, שכתוב אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער. לא יבושו – בעולם ההוא, בזמן שבעלי הדין יבואו לקטרג עליו, שאין לה שכר טוב בעולם ההוא כמו שהוא שמלמד את בנו יראת רבונו בדרך התורה.

186. בא ראה מה אמר באברהם, שכתוב (בראשית יח) כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט, ועל כן אותה הזכות קימת לו בעולם ההוא אצל כל בעלי הדין.

182. ותא זוזי, בכל אינן זוזבין דאסתאב בהו בר נש בהאי עלמא, דא איהו זוזבא דאסתאב ביה בר נש יתיר בהאי עלמא ובעלמא דאתי. מאן דאושיד זרעיה בריקניא, ואפיק זרעא למזנא בידא או ברגלא ואסתאב ביה. כמה דאת אמר, (תהלים ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרף רע.

183. בגין דא לא עאל לפרגודא, ולא זומי סבר אפי עתיק יומין, כמה דתנינן כתיב הכא לא יגרף רע, וכתוב ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה'. ובגין כך כתיב, (ישעיה א) ידיכם דמים מלאו. ופאה זולקיה דבר נש דדחיל למאריה ויהא גטיר מאורוז בישא, וידכי גרמיה לאשתדל בדחילו דמאריה.

184. תא זוזי, בבקר זרע את זרעך, האי קרא אוקמוה. בבקר, דא הוא בזמנא דבר נש אתקיים בזולתיה ויהא בעולימו, כדין אשתדל לאולדא בגין באיתתא דזוזיא ליה, דכתיב בבקר זרע את זרעך.

185. דהא כדין זמנא איהו כמה דאת אמר, (תהלים קכז) כחצים ביד גבור כן בני הנעורים. בגין דיכול למיכלף להו ארוזי דקודשא בריך הוא, ויהא ליה אגרא טבא לעלמא דאתי. דכתיב אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער. לא יבושו בההוא עלמא, בזמנא דמאריהון דדינא ייתון לקטרגא עליו. דלית לה אגרא טבא בההוא עלמא, בההוא דאולף ליה לבריה דחילו דמריה בארוזי דאורייתא.

186. תא זוזי מה אמר באברהם, דכתיב, (בראשית יח) כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט. ועל דא ההוא זכו קיימא ליה בההוא עלמא לגבי כל מאריהון דדינא.

187. ומשום כך בבקר זרע את זרעך, ולערב אל תנח ירך – אפלו בימי הזקנה, שהוא הזמן שאדם זקן, לא יאמר כבר השתדלתי ודי לי, או - כבר השתדלתי ואיני יכול, וכעת שאני זקן איני רוצה. ועם כל זה מה כתוב? אל תנח ירך. לא יניח מלהוליד בעולם הזה. מה הטעם? משום שלא תדע איזה יבשר הזה או זה. לפני האלהים – בדי שיעמדו בשבילו בעולם ההוא.

188. ועל בן כתוב (תהלים קכז) הנה נחלת ה' בנים. זהו צרור הנשמות, הצד של העולם הבא. ולנחלה הוא, מי מזכה את האדם להכנס לאותה נחלת ה' הבנים. אותם הבנים מזכים אותו לנחלת ה', ועל בן אשרי אותו האיש שמזכה אותם ללמד אותם דרכי התורה כמו שנתבאר.

189. ותסר בגדי אלמנותה מעליה וגו'. בא ראה, תמר היתה בת בוחן, וכי תעלה על דעתך שהיא הלכה כדי לזנות עם חמיה? שהרי היא, צניעות נמצאה בה תמיד. אלא היא היתה צדקת, ובחכמה עשתה את זה, שהרי היא לא הפקירה את עצמה אליו, אלא משום שידיעה ידיעה ובחכמה התבוננה, ועל בן היא באה אליו לעשות [עמו] חסד ואמת, ועל זה באה [בפרהסיא] והשתדלה בעסק הזה.

190. בא ראה, משום שהיא ידעה ידיעה והשתדלה בעסק זה, הקדוש ברוך הוא עשה שם סיע במעשה ההוא ומיד התעברה, והכל היה ממנו. ואם תאמר, למה לא הביא הקדוש ברוך הוא אותם בנים מאשה אחרת? למה מזה? אלא ודאי שהיא הצרכה למעשה הזה ולא אשה אחרת.

191. שתי נשים היו שמעון נבנה הזרע של יהודה, ובאו מהן דוד המלך ושלמה המלך ומלך המשיח, ושתי הנשים הללו זו כמו זו,

187. ובגין כך בבקר זרע את זרעך, ולערב אל תנח ירך, אפילו ביומי דזקנה, דאיהו זמנא דסיב בר נש (לא יימא כבר אשתדלית ודי לי או כבר אשתדלית ולא יכלנא והשתא דאנא סיב לית אנא בעי ועם כל דא) מזה כתיב אל תנח ירך לא ישבוק מלאולדא בהאי עלמא. מאי טעמא, בגין דלא תדע איזה יבשר הזה או זה לפני האלהים. בגין דיקומוון בגיניה בההוא עלמא.

188. ועל דא כתיב (תהלים קכז) הנה נחלת ה' בנים, דא צרורא דנשמותא סטרא דעלמא דאתי, ולהאי נחלה מאן זכי ליה לבר נש לאעלא בההוא נחלת ה' בנים. אינון בגין זכאן ליה לנחלת ה', ועל דא זכאה תהוא בר נש דזכי לון דיולדף לון ארוזוי דאורייתא כמה דאתמר:

189. ותסר בגדי אלמנותה מעליה וגו', תא וזוי, תמר בת כהן הות, וכי סלקא דעתך דאיהי אולא בגין לאנאה עם זמונה, דהא איהי צניעותא אשתכחות בה תדיר. אלא איהי צדקת הות ובחכמה עבדת האי, דהא איהי לא אפקרת גרמה לגביה, אלא בגין ידיעה ידיעה וזכמותא אסתכלת. ועל דא איהי אתת לגביה למעבד (עמיה) טיבו וקשוט, ועל דא אתת (להדיה) ואשתדלת בעסקא דא.

190. תא וזוי, בגין דאיהי ידיעה ידיעה ואשתדלת בעסקא דא. קודשא בריך הוא עבד סיעא תמן בההוא עובדא ואתעברת מיד. וכלא הנה (דף קפח ע"ב) מניה. ואי תימא אמאי לא אייתי קודשא בריך הוא אינון בגין מאתתא אוזרא, אמאי מן דא. אלא ודאי איהי אצטריכא לעובדא דא וכלא אתתא אוזרא.

191. תרין נשין הוו דמנייהו אתבגי זרעא דיהודה, ואתו מנייהו דוד מלכא ושלמה מלכא ומלכא משיחא. ואלין תרין נשין דא בגוונא דדא, תמר ורות

תמר ורות שמתו בעליהן בראשונה, והן השתדלו למעשה הזה.

192. תמר השתדלה אצל חמיה, שהוא יותר קרוב לבניו שמתו. מה הטעם היא השתדלה אצלו? שכתוב כי ראתה כי גדל שלה והיא לא נתנה לו לאשה, ומשום זה השתדלה במעשה הזה אצל חמיה.

193. רות מת בעלה, ואחר כך השתדלה במעשה הזה אצל בעו, שכתוב (רות ג) ותגל מרגלתי ותשכב, והשתדלה עמו, ואחר כך הולידה את עובד. ואם תאמר, למה לא יצא עובד מאשה אחרת? אלא ודאי היא הצרכה ולא אשה אחרת. ומשתי אלו נבנה ונתקן זרעו של יהודה, ושתייהן עשו בכשרות, לעשות חסד עם אותם המתים לתקן את העולם לאחר מכן.

194. וזהו כמו שנאמר (קהלת ד) ושבת אני את המתים שכבר מתו, שהרי בשהיו חיים בהתחלה, לא היה בהם שבת [ד"ח ואחר כך היה בהם שבת], ושתייהן השתדלו לעשות חסד ואמת עם אותם המתים, והקדוש ברוך הוא סייע באותו המעשה והכל היה בראוי. אשרי הוא מי שמשתדל בתורה יומם ולילה, כמו שנאמר (יהושע א) והגית בו יומם ולילה למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכך וגו'.

195. ויוסף הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר וגו'. [מה כתוב למעלה? ויפך יהודה ויאמר. הוא אמר לאביו הפך נא וגו', ועל פן ויפך יהודה. וכתוב והנה תאומים בבטנה. תאומים היו מקדם לכן אחים היו. רבי חזקיה אמר, לא כך נשמע, אלא בנים אחרים נולדו. אמר רבי אבא, משום כך השתדלה למצא האבדה שנאבדה בא ראה מה כתוב, והי כמשיב ידו והנה יצא אחיו ותאמר מה פרצת עליך פרץ. רמז פאן התפוצות ראשונה שפרץ זה שמת עליו, ממשיך שכתוב פרצת עליך, התפוצות בגלל שהצטרקת להטריח לאדוני, ומשום כך התפוצות תעשה בשאר אמות עובדי עבודת פוככים ומזלות. ועל זה ויקרא שמו פרץ. ולאחר שכל מעשה של יהודה נאמר

דמיתו בעליהו בקדמיתה, ואינון אשתדלו לעובדא דא.

192. תמר אשתדלת לגבי חמיה דאיהו קריב יתיר לבניו דמיתו. מאי טעמא איהי אשתדלת לגביה, דכתיב כי ראתה כי גדל שלה והיא לא נתנה לו לאשה. ובגין דא אשתדלת בעובדא דא לגבי חמיה.

193. רות מית בעלה ולבתר אשתדלת בעובדא דא לגביה דבעו דכתיב, (רות ג) ותגל מרגלתי ותשכב. ואשתדלת בהדיה ולבתר אולידת ליה לעובד. ואי תיבא אמאי לא נפיק עובד מאתתא אזורא, אלא ודאי היא אצטריכת ולא אתתא אזורא. ומתרין אלין אתבגין ואשתכליל זרעא דיהודה, ותריוויהו בכשרות עבדו למעבד טיבו עם אינון מיתייא לאתתקנא עולמא לבתר.

194. ודא הוא כמות דאתמר (קהלת ד) ושבתו אני את המתים שכבר מתו, דהא כד הוו זמין בקדמיתה לא הוה בהו שבתו (ד"ח ולבתר הוה בהו שבחא), ותריוויהו אשתדלו למעבד טיבו וקשוט עם אינון מיתייא, וקודשא בריך הוא סייע בההוא עובדא וכפא הוה בדקא יאות. ופאה איהו מאן דאשתדל באורייתא ימבוא וליקלא. כמות דאתאמר, (יהושע א) והגית בו יומם ולילה למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכך וגו'.

195. ויוסף הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר וגו'. (מה כתיב לעיל ויכר יהודה ויאמר, איהו אמר לגבי אביו הכר נא וגו', ועל דא ויכר יהודה. וכתוב והנה תאומים בבטנה. תאומין הוו מקדמת דנא אחין הוו. רבי חזקיה אמר, לא אשתמע הכי. אלא בגין אחרנין אתילידו. אמר רבי אבא, בגין כך אשתדלת לאשכחא אובדא דאתאבד. תא חזי מה כתיב, והי כמשיב ידו והנה יצא אחיו ותאמר מה פרצת עליך פרץ. רמז הכא פריצותא קדמאה דפרץ ההוא דמית עליה משמע דכתיב פרצת עליך פריצותא בגין דאצטריכת לאטרחא למרך ובגין כך פריצותא תעביד בשאר עמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות. ועל דא ויקרא את שמו פרץ. ולבתר דכל עובדא דיהודה אתמר דיהודה זבין ליה ליוסף. ואיהו

שִׁיחָהּ מִכָּר לֹא לְיוֹסֵף, וְהוּא גֵרָם לֹא לְכָל זֶה, שְׂאֵם יְהוּדָה הָיָה אוֹמֵר נִחְזֵר אוֹתוֹ לְאַבְיָנוּ, הֵיוּ עוֹשִׂים לֹא אֲחִיו כָּךְ, וְעַל זֶה הוֹרִידוּ אוֹתוֹ אֲחִיו מִשְׁלֹטוֹ שְׁעָלֵיהֶם. וְלִבְסוֹף שְׁגָלָה מֵאֲחִיו וְכָא עָלִיו כָּל זֶה, חֲזַר וְאָמַר וְיוֹסֵף הוֹרֵד מִצְרָיִמָּה מֶה זֶה הוֹרֵד? שֶׁהִסְכֵּם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה לְקַיֵּם אֶת הַגְּזֵרָה שְׁלֹו שְׁגוֹר בֵּין הַבְּתָרִים, שֶׁבְּתוֹב (בְּרֵאשִׁית טו) יָדוּעַ תִּדְעַ כִּי גֵר יִהְיֶה זֶרַעַךְ וְגו'. וְיִקְנְהוּ פוֹטִיפָר, לְצַד הַחֲטָא קָנָה אוֹתוֹ.

196. פֶּתַח וְאָמַר, (אִיּוֹב ט) הָאֵמֶר לַחֲרֹם וְלֹא יִזְרַח וּבְעַד פּוֹכְבִּים יִחַתֶּם. בֹּא רֵאָה, שְׁבַעָה פּוֹכְבִּים עָשָׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִקְיעַ, וּבְכָל רִקְיעַ וְרִקְיעַ יֵשׁ בְּמֶה שְׂמֻשִּׁים מְמַנִּים לְשִׁמּוּשׁוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

197. מִשּׁוֹם שְׂאִין לֶךְ שְׂמֵשׁ אוֹ מְמַנָּה שְׂאִין לֹא עֲבוּדָה וְשִׁמּוּשׁ לְאֹדוֹנוֹ, וְעוֹמְדִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל אוֹתוֹ הַשִּׁמּוּשׁ שְׁנֵת־מִנְהָ בּוֹ, וְכָל אֶחָד יוֹדֵעַ עֲבוּדָתוֹ לְשִׁמּוּשׁ.

198. מֵהֶם שְׂמֻשְׁמֻשִּׁים בְּשִׁלְיחוֹת רַבּוֹנִם וּמִפְקָדִים בְּעוֹלָם עַל כָּל מַעֲשֵׂי בְנֵי הָאָדָם, וּמֵהֶם שְׂמֻשְׁבָּחִים אוֹתוֹ, וְהֵם [הָרִי] מִפְקָדִים עַל הַשִּׁירָה. וְאֵף עַל גֵּב שֶׁהֵם מִפְקָדִים עַל זֶה, אֵין לֶךְ כָּל חֵיל בְּשָׂמִים וְכּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת שְׁפָלָם לֹא מְשַׁבְּחִים אֶת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

199. שְׁהָרִי בְּשַׁעָה שְׁנִכְנֵס הַלֵּילָה, אִזּוּ נִפְרָדִים שְׁלֹשָׁה צִדָּדִים מַחְנוֹת לְשִׁלְשֶׁת צִדָּדֵי הָעוֹלָם, וּבְכָל צֶדֶד וְצֶדֶד אֵלֶּף אֵלֶּפִים וְרִבּוֹא רַבּוּבוֹת, וְכָלֶם מְמַנִּים עַל הַשִּׁירָה.

200. שְׁלֹשָׁה מַחְנוֹת הֵם, וְחִיָּה קְדוּשָׁה אֶחָת מְמַנָּה עֲלֵיהֶם וְעוֹמֶדֶת עֲלֵיהֶם, וְכָלֶם מְשַׁבְּחִים אֶת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁבֶא הַבֶּקֶר. כְּשֶׁבֶא הַבֶּקֶר, כָּל אוֹתָם שְׁבַעַד דְּרוֹם וְכָל הַכּוֹכָבִים שְׂמֵאִירִים, כָּלֶם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים שִׁירָה לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ

גֵרִים לִיָּה לְכָל הָאֵי. דָּאֵי יְהוּדָה הוּא אִמֵּר נִהַדֵּר לִיָּה לְאִבּוֹנָא הוּוּ עֲבָדִין לִיָּה אַחֵוֹי הֵס וְעַל דָּא נַחְתּוּ לִיָּה אַחֵוֹי מִשְׁלֹטְנוֹתָא דְעֲלִיהוּ. לְבַתֵּר דַּתַּגְלִי מֵאַחֵוֹי וְאַתָּא עֲלִיָּה כָל דָּא אַהֲדֵר וְאִמֵּר וְיוֹסֵף הוֹרֵד מִצְרָיִמָּה) מֵאֵי הוֹרֵד. דְּאַסְתַּכֶּם קְוֹדִישָׁא בְּרִיָּה הוּא בְּהֵהוּא עוֹבְדָא לְקִיָּמָא גְּזֵרָה דִּילִיָּה דְגְּזֵר בֵּין הַבְּתָרִים דְּכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית טו) יָדוּעַ תִּדְעַ כִּי גֵר יִהְיֶה זֶרַעַךְ וְגו'. וְיִקְנְהוּ פוֹטִיפָר לְסִטָּר זֹטָאָה קָנָה לִיָּה.

196. פֶּתַח וְאָמַר, (אִיּוֹב ט) הָאֵמֶר לַחֲרֹם וְלֹא יִזְרַח וּבְעַד פּוֹכְבִּים יִחַתֶּם. תָּא זֹזִי, שְׁבַעָה כְּכִבִּיא עֲבַד קְוֹדִישָׁא בְּרִיָּה הוּא בְּרִקְיעָא, וְכָל רִקְיעָא וְרִקְיעָא אִית בִּיהַ כְּמֶה שְׂמֻשִּׁין מְמַנִּין לְשִׁמּוּשָׁא לִיָּה לְקְוֹדִישָׁא בְּרִיָּה הוּא.

197. בְּגִין דְּלִית לָךְ שְׂמֻשָׁא אוֹ מְמַנָּא דְלִית לִיָּה פּוֹלְחוֹנָא וְשִׁמּוּשָׁא לְמֵאֲרִיָּה, וְקִיָּמִי כָל זֹד וְזוֹד עַל הַהוּא שְׂמֻשָׁא דַּאֲתַפְקָדָא בִּיהַ, וְכָל זֹד יוֹדֵעַ עֲבִידְתִּיהַ לְשִׁמּוּשָׁא.

198. מִנְהוֹן מְשֻׁמְשִׁי בְּשִׁלְיחוֹתָא דְמֵרִיָּהוֹן וְאַתַּפְקָדוֹן בְּעֲלָמָא עַל כָּל עוֹבְדֵיהוֹן דְּבְגֵי נָשִׂא, וּמִנְהוֹן דְּקָא מְשַׁבְּחוֹן לִיָּה וְאִינוֹן (הָא) אַתַּפְקָדוֹן עַל שִׁירְתָּא. וְאֵף עַל גֵּב דְּאִינוֹן אַתַּפְקָדוֹן בְּהָאֵי, לִית לָךְ כָּל זֹזִלָא בְּשִׁמְיָא וְכּוֹכָבִין וּמַזְלֵי דְכֻלְהוֹ לֹא מְשַׁבְּחוֹן לִיָּה לְקְוֹדִישָׁא בְּרִיָּה הוּא.

199. דְּהָא בְּשַׁעָתָא דְעָאֵל לִילְיָא כְּדִין אַתַּפְרָשֵׁן תִּלְתַּ סְטָרִין מִשְׁרִיָּין לְתִלְתַּ סְטָרֵי עֲלָמָא, וּבְכָל סְטָרָא וְסְטָרָא אֵלֶּף אֵלֶּפִין וְרִבּוֹא רַבּוּבִין וְכֻלְהוֹ מְמַנִּין עַל (דף קפט ע"א) שִׁירְתָּא.

200. תִּלְתַּ מִשְׁרִיָּין אִינוֹן, וְזוֹד זִיזִיָּתָא קְדִישָׁא מְמַנָּא עֲלֵיהוּ וְקִיָּמָא עֲלֵיהוּ, וְכֻלְהוֹ קָא מְשַׁבְּחוֹן לִיָּה לְקְוֹדִישָׁא בְּרִיָּה הוּא עַד דְּאֵתִי צִפְרָא, כִּד אֵתִי צִפְרָא, כָּל אִינוֹן דְּבִסְטָר דְּרוֹם וְכָל כְּכִבִּיא דְגְּזֵהֲרִי, כְּלָהוּ מְשַׁבְּחוֹן וְאִמְרִי שִׁירְתָּא לְקְוֹדִישָׁא בְּרִיָּה הוּא כְּמֶה

שנאמר (איוב לח) בָּרֶן יוֹזֵד כִּכְבִּי בִקְר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. בָּרֶן יוֹזֵד כִּכְבִּי בִקְר – אֱלֹהֵי הַכּוֹכָבִים שֶׁבְּצֶד הָרוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית יט) וַיֵּשְׁבוּ אַבְרָהָם בְּבִקְר. וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים – אֱלֹהֵי הַסְּטֵר שֶׁבְּצֶד שְׁמַאל שֶׁנִּכְלָלוּ בְּיָמִין.

201. וְאִזּוּ מֵאִיר הַבִּקְר, וַיִּשְׂרָאֵל נוֹשָׂאִים שִׁירָה וּמִשְׁבָּחִים לְקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּיּוֹם, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם כִּנְגֵד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שֶׁל הַלֵּילָה, וְעוֹמְדִים אֵלֶּה כִּנְגֵד אֵלֶּה, עַד שֶׁמִּתְעַלֶּה כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה בְּרָאוּ, וְהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַלֶּה בְּשֵׁשׁ הַלָּלוּ.

202. אוֹתָהּ הַחֲזִיָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁעוֹמֶדֶת עֲלֵיהֶם לְמַעְלָה, עוֹמֶדֶת עַל יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה כְּדִי לְתַקֵּן הַכֵּל בְּרָאוּ. מֶה כְּתוּב בָּהּ? (משלי לא) וְתָקַם בְּעוֹד לַיְלָה וְתַתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ, וְחָק לְנַעֲרֹתֶיהָ. וְתַתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ – אֱלֹהֵי אוֹתָם הַמַּחֲנוֹת שֶׁלְּמַעְלָה, וְחָק לְנַעֲרֹתֶיהָ – אֱלֹהֵי הַמַּחֲנוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה. וּמִשּׁוֹם כֵּן כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַלֶּה מִכָּל הַצַּדִּים, מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה, וְעַל כֵּן הַכֵּל הִיָּה [הוּא] עוֹמֵד בְּרִשְׁוֹתוֹ וְהַכֵּל הוּא בְּרִצּוֹנוֹ.

203. (איוב ט) הָאֱמֹר לַחֲרֹם וְלֹא יוֹרֵחַ – רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר זֶה יוֹסֵף. וּבְעַד כּוֹכָבִים יַחְתָּם – אֱלֹהֵי הַסְּטֵר אֲחִיו, שֶׁכְּתוּב בָּהֶם וְאֶחָד עָשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּזְזִים לוֹ. דְּבַר אַחֵר, הָאֱמֹר לַחֲרֹם – זֶה יַעֲקֹב בְּשָׁעָה שֶׁאָמְרוּ לוֹ הֲבָר נָא. וְלֹא יוֹרֵחַ – בְּשָׁעָה שֶׁהִסְתַּלְּקָה מִמֶּנּוּ הַשְּׂכִינָה. וּבְעַד כּוֹכָבִים יַחְתָּם – מִשּׁוֹם כֵּן נִחְתָּם וְנִסְתָּם הָאוֹר שֶׁלּוֹ, הַשֶּׁמֶשׁ חֲשָׁף וְהַכּוֹכָבִים לֹא הָאִירוּ, מִשּׁוֹם שֶׁיוֹסֵף נִפְרַד מֵאֲבִיו. וּבֹא וְרָא, מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁל אוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל יוֹסֵף, נִפְרַד יַעֲקֹב מִשְׁמוֹשׁ הַמַּטָּה, וְנִשְׁאָר אָבֵל עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרֶת יוֹסֵף.

דָּאֵת אָמַר, (איוב לח) בָּרֶן יוֹזֵד כִּכְבִּי בִקְר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. בָּרֶן יוֹזֵד כִּכְבִּי בִקְר, אֲלִין כִּכְבִּיָּה דְּבִסְטֵר דְּרוֹם כְּמֹה דָּאֵת אָמַר, (בראשית יט) וַיֵּשְׁבוּ אַבְרָהָם בְּבִקְר. וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים, אֲלִין אֵינוֹן דְּבִסְטֵר שְׁמַאלָא דָּאֵתְכִלְלוּ בְּיָמִינָא.

201. וּכְדִין צִפְרָא גְּהִיר, וַיִּשְׂרָאֵל גְּטָלִי שִׁירָתָא וּמִשְׁבָּחוֹן לִיה לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיָמִימָא, תַּלְתָּ וּזְמַן בְּיָמִימָא, לְקַבֵּל תַּלְתָּ וּזְמַן דְּלִילָא. וְקִימִין אֲלִין לְקַבֵּיל אֲלִין, עַד דִּיסְתַּלַּק יִקְרָא דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיָמִימָא וּבְלִילָא כְּדָקָא יָאוֹת, וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אִסְתַּלַּק בְּהוּ בְּשִׁית אֲלִין.

202. הַהוּא זְיוֹתָא קְדִישָׁא דְּקִימָא עֲלֵיהּ לְעִילָא קִימָא עַל יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא בְּגִין לְאִתְקַנָּא כְּלָא כְּדָקָא יָאוֹת. מֶה כְּתִיב בָּהּ (משלי לא) וְתָקַם בְּעוֹד לַיְלָה וְתַתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְזוֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ. וְתַתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ אֲלִין אֵינוֹן מִשְׁרִיין דְּלִעִילָא, וְזוֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ אֲלִין מִשְׁרִיין דִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא, וּבְגִין כֵּן יִקְרָא דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אִסְתַּלַּק מִכָּל סְטָרִין מַעֲלָא וּמַתָּתָא. וְעַל דָּא כְּלָא הִוָּה (ו"א הוּא) בְּרִשְׁוֹתֶיהָ קִימָא, וְכָלָא אִיהוּ בְּרִעֻתֶיהָ.

203. (איוב ט) הָאֱמֹר לַחֲרֹם וְלֹא יוֹרֵחַ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, דָּא יוֹסֵף. וּבְעַד כּוֹכָבִים יַחְתָּם, אֲלִין אֵינוֹן אֲזוּזִי דְּכְתִיב בְּהוּ וְאֲזוּד עָשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּזְזִים לִי. דְּבַר אַחֵר הָאֱמֹר לַחֲרֹם, דָּא יַעֲקֹב, בְּשִׁעְתָּא דָּאֲמָרוּ לוֹ הֲבָר נָא. וְלֹא יוֹרֵחַ, בְּשִׁעְתָּא דָּאִסְתַּלַּקָת שְׂכִינָתָא מִנֵּיהָ. וּבְעַד כּוֹכָבִים יַחְתָּם, בְּגִין אֲתַזְזִיתֶם וְאִסְתִּיתֶם גְּהוּרָא דִּילִיה, שְׁמָשׁ אֲתַזְזִישׁ וְכִכְבִּיָּא לֹא גְּהִירוּ בְּגִין דִּיוֹסֵף אֲתַפְּרֵשׁ מֵאֲבִיו. וְתָא וְזוּזִי, מַהֲהוּא יוֹמָא דִּהוּא עוֹבְדָא דִּיוֹסֵף, אֲתַפְּרֵשׁ יַעֲקֹב מִשְׁמוֹשָׁא דְּעֶרְסָא וְאִשְׁתָּאֵר אֲבָלָא עַד הַהוּא יוֹמָא דָּאִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרֶת דִּיוֹסֵף:

204. ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדוניו וגו'. רבי יוסי פתח, (תהלים לז) כי ה' אהב משפט ולא יעזב את חסידיו לעולם נשמרו. הפסוק הזה בארוהו באברהם. את חסידיו, כתוב חסידו, והרי נתבאר.

205. תא וזוי, בכל אתר דצדיקא אזלי, קודשא בריך הוא גטיר לון ולא שביק לון. דוד אמר, (תהלים כג) גם כי אלה בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי שבטך ומשענתך וגו'. בכל מקום שהצדיקים הולכים, השכינה הולכת עמם ולא עוזבת אותם.

206. יוסף הלך בגיא צלמות והורידו אותו למצרים – השכינה היתה עמו, זהו שכתוב ויהי ה' את יוסף. ומשום ששכינה היתה עמו – בכל מה שהיה עושה, היה מצליח בידו. שאפלו מה שהיה בידו והיה מבקש אותו אדונו בגון אחר – היה מתהפך בידו לאותה הצורה שרצון אדונו היה רוצה בה, כמו שנאמר וירא אדניו כי ה' אתו וכל אשר הוא עשה ה' מצליח בידו. מצליח בידו ודאי, כי ה' אתו.

207. תא וזוי, וידע אדניו כי ה' אתו לא כתוב, אלא וירא אדניו, שהרי בעינו היה רואה מעשה נסים בכל יום שהקדוש ברוך הוא עושה בידו, ועל כן ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף. הקדוש ברוך הוא שומר את הצדיקים, ובגללם הוא שומר את הרשעים, שהרי הרשעים מתברכים משום הצדיקים. כמו כן כתוב (שמואל ב ו) ויברך ה', את בית עבד אדם, [הגת'] בעבור ארון האלהים.

208. הצדיקים, מתברכים האחרים בגללן, והם לא יכלו להזון [ס"א להנצל] בזכותם, והרי פרשה. יוסף התברך

204. ויהי י' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדוניו וגו'. רבי יוסי פתח, (תהלים לז) כי ה' אהב משפט ולא יעזב את חסידיו לעולם נשמרו. האי קרא אוקמוה באברהם, את חסידיו, חסידו כתיב, והא אתמר.

205. תא וזוי, בכל אתר דצדיקא אזלי, קודשא בריך הוא גטיר לון ולא שביק לון. דוד אמר, (תהלים כג) גם כי אלה בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי שבטך ומשענתך וגו'. בכל אתר דצדיקא אזלי, שכינתא אזלא עמהון ולא שביק לון.

206. יוסף אזל בגיא צלמות ונזותו ליה למצרים, שכינתא הות עמיה. הדא הוא דכתיב, ויהי י' את יוסף. ובגין דהות עמיה שכינתא בכל מה דהות עביר הות מצלון בידיה. דאפילו מאי דהות בידיה והות תבע ליה מאריה בגוונא אזורא, הות מתהפך בידיה ללהוא גוונא דרעותא דמאריה הות רעי ביה. כמה דאת אמר, וירא אדוניו כי י' אתו וכל אשר הוא עושה י' מצליח בידו, מצליח בידו ודאי, כי י' אתו.

207. תא וזוי, וידע אדניו כי י' אתו לא כתיב, אלא וירא אדניו, דהא בעינו הות זומי עובדא דנסין בכל יומא דקודשא בריך הוא עביר בידיה, ועל דא ויברך י' את בית המצרי בגלל יוסף. קודשא בריך הוא גטיר לון לצדיקא ובגין הון גטיר לון לרשיעא, דהא רשיעא מתברכין בגין הון דצדיקא. בגוונא דא כתיב, (שמואל ב ו) ויברך י' את בית עבד אדום הגת' בעבור ארון האלהים.

208. צדיקא, אזורין מתברכין בגייעיהו, ואינון לא יכלו לזאתנא (o"א לאשתזבא) בזכותיהו, והא

אֲדֹנָיו בְּגִלְלוֹ, וְהוּא לֹא יָכֹל לְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ
בְּזִכּוֹתָיו וּלְצִאֲתָם לְחֵירוֹת.

209. וְאַחֲרֵי כֵן הִכְנִיס אוֹתוֹ לְבֵית הַסֵּהֶר,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קה) עָנּוּ בַכָּבֶל רִגְלוֹ
בְּרוֹל בָּאָה נִפְשׁוֹ, עַד שֶׁלֹּאֲחֹר מִכֵּן הִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הוֹצִיא אוֹתוֹ לְחֵירוֹת וְהִשְׁלִיט אוֹתוֹ
עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם. וּמִשּׁוֹם כֵּן כְּתוּב וְלֹא
יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ. כְּתוּב
חֲסִידוֹ וְנִתְבָּאֵר, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִגֵּן עַל
הַצְדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁכְּתוּב (תהלים ה) וְיִשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי כֵן
לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתִסְדֵּף עֲלֵימּוֹ וְיַעֲלִצּוּ כֵן אֲהַבִּי
שְׁמֶךָ.

210. וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְתִשָּׂא
אֶשֶׁת אֲדֹנָיו אֶת עֵינֶיהָ אֶל יוֹסֵף. רַבִּי חֵיִיא
פָּתַח וְאָמַר, (שם קג) בָּרְכוּ ה' מְלֹאכֵינוּ גְבֻרֵי
כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוֹ בֵּא רָאָה
כִּמָּה צָרִיד הָאָדָם לְהִשְׁמֹר מִחֲטָאִיו וּלְלַכֵּת
בְּדֶרֶךְ מִתְקַנֵּת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִסִּיט אוֹתוֹ הַיָּצֵר
הָרַע הַהוּא, שֶׁהוּא מְקַטְרֵג לוֹ כָּל יוֹם וְיוֹם,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר.

211. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא מְקַטְרֵג לוֹ תָּמִיד, צָרִיד
הָאָדָם לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו וּלְהִתְעַלּוֹת עָלָיו
בְּמָקוֹם שֶׁל חֲזָקָה, שֶׁצָּרִיד לְהִיטֵר גּוֹבֵר עָלָיו
וּלְהִשְׁתַּתֵּף בְּמָקוֹם שֶׁל גְּבוּרָה, מִשּׁוֹם
שֶׁבְּאִשֶּׁר אָדָם גּוֹבֵר עָלָיו, אִזּוֹ הוּא בֹצֵד
הַגְּבוּרָה וְנִדְבֵק בּוֹ לְהִתְגַּבֵּר, וּמִשּׁוֹם שֶׁאוֹתוֹ
יָצַר הָרַע תִּקְיָה, צָרִיד הָאָדָם לְהִיטֵר תִּקְיָה
מִמֶּנּוּ.

212. וּבְנֵי הָאָדָם הִלְלוּ שְׁמֵתֵּי גְבֻרִים,
נִקְרְאוּ גְבוּרֵי כַח, שֶׁיִּמְצָא מִין עִם מִינוֹ,
וְאֵלּוּ הֵם מְלֹאכֵינוּ שֶׁל הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שֶׁבְּאִים מִצַּד הַגְּבוּרָה הַקְּשָׁה, לְהִתְגַּבֵּר
עָלָיו, גְּבֻרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ. בָּרְכוּ ה' מְלֹאכֵינוּ
– כְּמוֹ יוֹסֵף שֶׁנִּקְרָא צְדִיק וְגִבּוֹר וְשֹׁמֵר בְּרִית
הַקֹּדֶשׁ הַרְשׁוּמָה בְּתוֹכוֹ.

אוֹקְמוּהָ. יוֹסֵף אֶתְבָּרַךְ מֵאֲרִיָּה בְּגִינָה, וְאִיהוּ לֹא יָכֹל
לְאֶשְׁתְּוֹתָא בְּזִכּוֹתֶיהָ מִנִּיהָ וּלְנִפְקָא לְחֵירוֹ.

209. וּלְבִתֵּר אָעִיל לִיהָ בְּבֵית הַסֵּהֶר כְּמָה דְּאֵת
אָמַר (תהלים קה) עָנּוּ בַכָּבֶל רִגְלוֹ בְּרוֹל בָּאָה נִפְשׁוֹ, עַד
דְּלְבִתֵּר קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אָפִיק לִיהָ לְחֵירוֹ וְשִׁלְטִיָּה
עַל כָּל אֶרֶעָ דְּמִצְרַיִם. וּבְגִין כֵּן כְּתִיב וְלֹא יַעֲזֹב אֶת
זִוְסִידָיו לְעוֹלָם (דף קפט ע"ב) נִשְׁמְרוּ, זִוְסִידוֹ כְּתִיב
וְאֶתְמַר. וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אָגִין עֲלֵיהוּ דְּצִדִּיקָא,
בְּעִלְמָא דִּין וּבְעִלְמָא דְּאֵתִי. דְּכְתִיב, (תהלים
ה) וְיִשְׁמְחוּ כָּל זִוְסֵי כֵן לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתִסְדֵּף עֲלֵימּוֹ
וְיַעֲלִצּוּ כֵן אוֹהַבֵי שְׁמֶךָ:

210. וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְתִשָּׂא
עֵינֶיהָ אֶל יוֹסֵף. רַבִּי זְוִיָּא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קג) בָּרְכוּ
י' מְלֹאכֵינוּ גְבוּרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעוּעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ.
תָּא זְוִי, כְּמָה אֶצְטְרִיךְ לִיהָ לְכַר זֵשׁ לְאֶסְתְּמִרָא
מוֹזוּבֵי, וּלְמִיָּהָ בְּאֶרְצוֹ מִתְתַּקְנָא. בְּגִין דְּלֹא יִסִּיט לִיהָ
הַהוּא יָצַר הָרַע, דְּאִיהוּ מְקַטְרֵגָא לִיהָ כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא,
כְּמָה דְּאֶתְמַר.

211. וּבְגִין דְּאִיהוּ מְקַטְרֵגָא לִיהָ תְּדִיר, בְּעֵי בַר זֵשׁ
לְאֶתְתַּקְפָּא עֲלֵיהָ, וּלְאֶסְתַּלְקָא עֲלֵיהָ בְּאֶתֶר תְּקִיפּוֹ.
דְּבְעֵי לְמִיָּהוּ גְבֻרָה עֲלֵיהָ, וּלְאֶשְׁתַּתְּפָא בְּאֶתֶר דְּגְבוּרָה.
בְּגִין דְּכַד בַּר זֵשׁ אֶתְקַף עֲלֵיהָ, כְּדִין אִיהוּ בְּסִטֵּר
גְבוּרָה, וְאֶתְדַּבֵּק בִּיהָ לְאֶתְתַּקְפָּא. וּבְגִין דְּהַהוּא יָצַר
הָרַע תִּקְיָה, בְּעֵי בַר זֵשׁ דִּיהָ תִּקְיָה מִנִּיהָ.

212. וְאֵלִין בְּנֵי זֵשׁא דְּאֶתְתַּקְפּוֹ עֲלֵיהָ, אֶקְרוּן גְבוּרֵי
כַח, לְאֶשְׁתַּכּוּזָא וְזֵנָא עִם זִינָה. וְאֵלִין אֵינוֹן מְלֹאכֵינוּ
דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאֶתִּינִן מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה קִשְׁיָא,
לְאֶתְתַּקְפָּא עֲלֵיהָ, גְבוּרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ. בָּרְכוּ י' מְלֹאכֵינוּ
כְּיוֹסֵף, דְּאֶקְרִי צְדִיק וְגִבּוֹר וְנִטְר בְּרִית
קִדִּישָׁא דְּאֶתְרִשִׁים בְּגִינָה.

213. רבי אלעזר אומר, ויהי אחר הדברים האלה, מה זה היא? הרי פרשוה, מקום זה שניצור הרע מקטרג, שהוא הדגה אחר הדברים. משום שיוסף נתן לו מקום לקטרג, שהיה יוסף מסלסל בשער ומתקן את עצמו ומקשט אותו, אז נתן מקום ליצור הרע לקטרג, שאמר: ומה אביו מתאבל עליו, ויוסף מקשט את עצמו ומסלסל בשער? אז התגרה בו הדב וקטרג לו.

214. ויהי אחר הדברים האלה. בא ראה, בזמן שהקדוש ברוך הוא משגיח בעולם לדון אותו ומוציא רשעים בעולם, מה כתוב? (דברים יא) ונעצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה. ואז – ואבדתם מהרה. שהרי משום חטאי בני האדם השמים נעצרים ולא נוהגים בחקותיהם כראוי.

215. ובא וראה, אותם שלא שומרים את ברית הקדש הו, גורמים התפרדות בין ישראל לאביהם שבשמים, משום שכתוב וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם, וכתוב ונעצר את השמים ולא יהיה מטר. שזהו כמו שמשתחוה לאלוה אחר, שמשקר באות הברית הקדושה הו.

216. וכאשר הברית הקדושה נשמרת בעולם כראוי, אז הקדוש ברוך הוא נותן ברכות למעלה להריק בעולם, כמו שנאמר (תהלים סח) גשם נדבות תניף אלהים נחלתך ונלאה אתה כוננתה. גשם נדבות – זהו גשמי רצון, בשמירתה הקדוש ברוך הוא עם בנסת ישראל ורועה להריק לה ברכות, אזי נחלתך ונלאה אתה כוננתה.

217. נחלתך – הם ישראל, שהם נחלתו של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (דברים

213. רבי אלעזר אומר, ויהי אחר הדברים האלה, מה היא, הא אוקמוה אתר דא דיצר הרע מקטרג, דאיהו דרגא אחר הדברים. בגין דיוסף יהב ליה דוכתא לקטרגא, דהוה יוסף מסלסל בשעריה ואתקין גרמיה וקשיט ליה, כדין אתיהיב דוכתא ליצר הרע לקטרגא. דאמר, ומה אביו דאיהו מתאבל עליה, ויוסף מקשיט גרמיה, ומסלסל בשעריה, כדין אתגרי ביה דוכא וקטריג ליה:

214. ויהי אחר הדברים האלה. תא וזוי, בזמנא דקודשא בריך הוא אשגוזו ביה בעלמא, למידן יתיה, ואשכוז וזיבין בעלמא, מה כתיב, (דברים יא) ונעצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה, וכדין ואבדתם מהרה. דהא בגין וזובין דבני נשא, שמיא וארעא אתעצרו, ולא נהגי גבוסיהון כדקא יאות.

215. ותא וזוי, אינון דלא נטרו להאי קיימא דקודשא, גרמי פרישו בין ישראל לאבוהון דבשמיא, בגין דכתיב וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם, וכתיב ונעצר את השמים ולא יהיה מטר. דהאי איהו כמאן דסגיד לאלהא אזורא, דמשקר בהאי את קיימא קדישא.

216. וכד קיימא קדישא אתגטיר בעלמא כדקא יאות, כדין קודשא בריך הוא יהיב ברכאן לעילא לאתקא בעלמא. כמה דאת אומר, (תהלים סח) גשם נדבות תניף אלהים נחלתך ונלאה אתה כוננתה. גשם נדבות, דא גשם דרעותא. כד אתרעי קודשא בריך הוא בכנסת ישראל, ובעי לארקא לה ברכאן, כדין נחלתך ונלאה אתה כוננתה.

217. נחלתך, אינון ישראל, דאינון אוסגתיה דקודשא בריך הוא. כמה דאת אומר, (דברים

לב) יַעֲקֹב זָכַל נִזְכָּלוֹ. וְנִלְאָה – זו כְּנֶסֶת ישראל, שֶׁהִיא נִלְאָה בְּאַרְצָא אַחֲרֵת. שֶׁהִיא צִמְאָה לְשִׁתּוֹת, וְאִזּוּ הִיא נִלְאָה. וּכְשֶׁאֲוֹתוֹ גִּשְׁם שֶׁל רִצּוֹן נָתַן, אִזּוּ אֶתָּה כּוֹנֵנָתָה.

218. וְעַל בֵּן שָׁמַיִם וְאַרְצָא וְכָל צִבְאָם, כָּלָם עוֹמְדִים עַל הַקִּיּוֹם הַזֶּה, שְׁכָתוֹב (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וְאַרְצָא לֹא שָׁמַתִּי, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ צָרִיךְ לְהִזְהָר בְּזֶה, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ כְּתוּב וַיְהִי יוֹסֵף יָפָה תֹאֵר וַיְפָה מְרֹאֶה, וְאַחֲרָיו כְּתוּב וַתִּשָּׂא אֶשֶׁת אֲדֹנָיו אֶת עֵינֶיהָ אֶל יוֹסֵף.

219. וַיְהִי כִּדְבָרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (משלי ו) לְשִׁמְרֶךָ מֵאִשֶׁת רַע וְגו'. אֲשֶׁרִי הַצְדִּיקִים שְׂוִידֵעִים אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלַכֵּת בָּהֶם, מִשּׁוֹם שֶׁהֵם מְשִׁתְּדִלִים בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁמְשִׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה יָמִים וְלַיְלָה, נִזְכָּל שְׁנֵי עוֹלָמוֹת – הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. נִזְכָּל אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה – אֵף עַל גֵּב שְׁאִין הָאָדָם מִתְּעַסֵּק בָּהּ לְשִׁמְהָ. וַיִּוְרֶשׁ הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה – בְּשִׁמְתַּעֲסֵק בָּהּ הָאָדָם לְשִׁמְהָ.

220. בֹּא רְאֵה מֶה כְּתוּב, (משלי ג) אֶרֶךְ יָמִים בִּימִינָה בְּשִׁמְאֻלָּה עֶשֶׂר וּכְבוֹד. אֶרֶךְ יָמִים בִּימִינָה – מִי שֶׁהוֹלֵךְ לִימִין הַתּוֹרָה, אֶרֶךְ שָׁל חַיִּים הוּא לְעוֹלָם הַבָּא, שְׂוֹכֵחַ שֵׁם לְכָבוֹד הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא כְבוֹד וְכֶתֶר לְהִתְעַשֵּׂר עַל הַכֹּל, שֶׁכֶּתֶר הַתּוֹרָה הוּא בְּעוֹלָם הַהוּא. בְּשִׁמְאֻלָּה עֶשֶׂר וּכְבוֹד – בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׂוֹכֵחַ עַל גֵּב שְׁאִינוֹ מִתְּעַסֵּק בָּהּ לְשִׁמְהָ, זֹכֵחַ בְּעוֹלָם הַזֶּה לְעֶשֶׂר וּכְבוֹד.

221. שְׁהָרִי רַבִּי חֵיִיא, כְּאֲשֶׁר בֹּא מִשָּׁם לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל, קָרָא בַּתּוֹרָה, עַד שֶׁהָיוּ פְּנֵי מַאֲוִירִים כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, וּכְשֶׁהָיוּ עוֹמְדִים לְפָנָיו כָּל אוֹתָם שֶׁעֲסָקוּ בַּתּוֹרָה, הָיָה אוֹמֵר: זֶה הַשְּׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְשִׁמְהָ, וְזֶה לֹא הַשְּׁתַּדֵּל

לב) יַעֲקֹב זָכַל נִזְכָּלוֹ. וְנִלְאָה, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי נִלְאָה בְּאַרְעָא אַחֲרָא, דְּאִיהִי צִמְאָה לְמִשְׁתִּי, וּכְדִין אִיהִי נִלְאָה. וְכֹד הָהוּא עֲשֵׂם דְּרַעוּתָא אֶתִּיהִיב, כְּדִין אֶתָּה כּוֹנֵנָתָה.

218. וְעַל דָּא, שְׁבִינָא וְאַרְעָא, וְכָל זִיכְלִיהוֹן, כָּלָהוּ קִיּוּמָא עַל קִיּוּמָא דָּא. דְּכִתִּיב (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה זִכְוֹת שָׁמַיִם וְאַרְצָא לֹא שְׁמַתִּי. וּבְגִין כֵּךְ בָּעִי לְאַזְדַּהֵרָא בְּדָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ. וּבְגִין כֵּךְ כְּתִיב, וַיְהִי יוֹסֵף יָפָה תֹאֵר וַיְפָה מְרֹאֶה, וּבַתְרִיָּה כְּתִיב וַתִּשָּׂא אֶשֶׁת אֲדֹנָיו אֶת עֵינֶיהָ אֶל יוֹסֵף.

219. וַיְהִי כִּדְבָרָה אֶלִּיּוֹ יוֹם יוֹם. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (משלי ו) לְשִׁמְרֶךָ מֵאִשֶׁת רַע וְגו', וְכַאֲיִן אֵינְוֹן צְדִיקָיָא, דְּיִדְעִי אֶרְוֹזִי דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיָּה הוּא, לְמִיזְלָא בָּהּ. בְּגִין דְּאֵינְוֹן מִשְׁתַּדֵּלִי בְּאוֹרִייתָא יָמָמָא וְלַיְלָא. דְּכָל מֶאֵן דְּאִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרִייתָא יוֹמִי וְלַיְלָא, אוֹזְסִין תִּרְין עֲלָמִין, עֲלָמָא עֲלָאָה, וְעֲלָמָא (דף קצ ע"א) תַּתָּאָה. אוֹזְסִין הָאִי עֲלָמָא, אֵף עַל גֵּב דְּלֹא אֶתְעַסֵּק בָּהּ בְּרִיָּה לְשִׁמְהָ, וְאוֹזְסִין הָהוּא עֲלָמָא עֲלָאָה, כֹּד אֶתְעַסֵּק בָּהּ בְּרִיָּה לְשִׁמְהָ.

220. תָּא זִזְוִי, מֶה כְּתִיב, (משלי ג) אֶרֶךְ יָמִים בִּימִינָה בְּשִׁמְאֻלָּה עֶשֶׂר וּכְבוֹד. אֶרֶךְ יָמִים בִּימִינָה, מֶאֵן דְּאִזְלִי לְבִימִינָא דְּאוֹרִייתָא, אֶרְכָּא דְּזִזְוִין אִיהוּ לְעֲלָמָא דְּאִתִּי. דְּזִכִּי תִכּוֹן לִיקְרָא דְּאוֹרִייתָא, דְּאִיהוּ יְקָרָא וּכְתָרָא, לְאֶתְעַטְרָא עַל כָּלָא. דְּכִתְרָא דְּאוֹרִייתָא בְּהָהוּא עֲלָמָא אִיהוּ. בְּשִׁמְאֻלָּה עֶשֶׂר וּכְבוֹד, בְּהָאִי עֲלָמָא, דְּאֵף עַל גֵּב דְּלֹא אֶתְעַסֵּק בָּהּ לְשִׁמְהָ, זִכִּי בְּהָאִי עֲלָמָא בְּעוֹתְרָא וִיקְרָא.

221. דְּהָא רַבִּי זִזְוִיא כֹּד אֶתָּא מִהֶתֶם לְאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל, קָרָא בְּאוֹרִייתָא, עַד דְּהָיוּ אֲנָפּוֹי זְהִירִין כְּשִׁמְשָׁא. וְכֹד הָיוּ קִיּוּמִין קָמִיָּה כָּל אֵינְוֹן דְּלִעָאן בְּאוֹרִייתָא. הָוֵה אָמַר, דָּא אִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרִייתָא לְשִׁמְהָ,

לשמה. והיה מתפלל על אותו שמתעסק לשמה, שכן יהיה תמיד ויזכה לעולם הבא. ומתפלל על אותו שלא התעסק לשמה, שיבא להתעסק בה לשמה ויזכה לחיי עולם.

222. יום אחד ראה תלמיד אחד שהיה עוסק בתורה ופניו מוריקים. אמר, ודאי מדרהר בעברה הוא זה. אחז אותו לפניו, והמשיך עליו דברי תורה עד שהתנישבה רוחו בתוכו. מאותו היום והלאה שם על רוחו שלא ירדף אחר אותם ההרהורים הרעים וישתדל בתורה לשמה.

223. אמר רבי יוסי, בשאדם רואה שבאים אליו הרהורים רעים, יתעסק בתורה, ואז יעברו ממנו. אמר רבי אלעזר, בשאיתו הצד הרע בא לפתות את האדם, ימשך אותו לתורה, ויפרד ממנו.

224. בא ראה, שהנה שנינו, שבאשר הצד הרע הזה עומד לפני הקדוש ברוך הוא להשטין על העולם משום מעשים רעים, הקדוש ברוך הוא חס על העולם, ונותן עצה לבני אדם להנצל ממנו, ולא יוכל לשלט עליהם ולא על מעשיהם. ומה היא העצה? להשתדל בתורה, ונצולים ממנו. מנין לנו? שכתוב (שם ו) כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. מה כתוב אחריו? לשמרך מאשת רע מחלקת לשון נכריה.

225. זהו צד השמא. הצד האחר – שעומד תמיד לפני הקדוש ברוך הוא להשטין על חטאי בני האדם, ועומד תמיד להשטין למטה לבני אדם. עומד תמיד למעלה כדי להזכיר חטאי בני האדם ולהשטין להם על מעשיהם, ומשום שנתנו ברשותו, כמו שעשה לו לאיוב.

ודא לא אשתדל לשמה, והיה צלי על ההוא דאתעסק לשמה, דליהוי הכי תדיר, ויזכי לעלמא דאתי. וצלי על ההוא דלא אתעסק בה לשמה, דלייתי לאתעסקא בה לשמה, ויזכי לזויי עלמא.

222. יומא זור, זומא זור תלמיד דהנה קלי באורייתא, ואנפוי מוריקן. אמר, ודאי מדרהר בזוטא איהו דנא. אנויד ליה לקמיה, ואמשיך עליה במלין דאורייתא, עד דאתנישב רוזיה בגויה. מן ההוא יומא וקהלאה, שוי על רוזיה, דלא ירדף בתר אינון הרהורין בישין, וישתדל באורייתא לשמה.

223. אמר רבי יוסי, כד זומי בר נש דהרהורין בישין אתין לגביה, יתעסק באורייתא, וכדין יתעברון מגיה. אמר רבי אלעזר, כד ההוא סטרא בישא אתי למפתי ליה לבר נש, יהא משיך ליה לגבי אורייתא, ויתפרש מגיה.

224. תא זוי, דהא תנינן, דכד האי סטרא בישא קיימא קמיה דקודשא בריך הוא לאסטאח על עלמא בגין עובדין בישין. קודשא בריך הוא זס על עלמא, ויהיב עיטא לבני נשא, לאשתובא מגיה. ולא יכיל לשלטאח עליהון ולא על עובדיהון, ובאי איהו עיטא, לאשתדל באורייתא, ואשתובו מגיה. מנאן, דכתיב, (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. מה כתיב בתריה לשמרך מאשת רע מחלקת לשון נכריה.

225. ודא הוא סטרא מסאבא, סטרא אורא. דאיהי קיימא תדיר קמיה דקודשא בריך הוא, לאסטאח על זוביהון דבני נשא. וקיימא תדיר לאסטאח לתתא לבני נשא. קיימא תדיר לעילא, בגין לאדפרא זוביהון דבני נשא, ולאסטאח לון על עובדיהון. ובגין דאתיהיבו ברשותיה, כמה דעבד ליה לאיוב.

226. וכן קיימא עלייהו לאסטא לאדכרא וזוביהון בכל מה דעבדו, באינן ומנין דקודשא בריך הוא קיימא עלייהו בדינא. כדין קאים לאסטא לון ולאדכרא וזוביהון. וקודשא בריך הוא זוס עלייהו דישראל, ויהב לון עיטא לאשתתובא מניה. ובמה, בשופר ביומא דראש השנה, וביומא דכפורי בשעיר המשתלח דיהבין ליה, בגין לאתפרשא מנייהו, ולאשתתדל ביהוא וזולקיה, והא אוקמוה.

227. תא זוזי, מה כתיב, (משלי ה) רגליה יורדות מות שאול צעדיה יתמוכו. וברזא דמהימנותא מה כתיב, (משלי ג) דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום. ואלין אינן ארוזין ושבילין דאורייתא, וכלא זור. האי שלום והאי מות, וכלא הפוכן דא מן דא.

228. זכא וזולקהון דישראל, דאינן מתדבקין ביה בקודשא בריך הוא כדקא זוזי, ויהיב לון עיטא לאשתתובא מפל סטרין אזורנין דעלמא. בגין דאינן עמא קדישא לאזסנתיא וזולקיה, ועל דא יהיב לון עיטא בכלא. זכאין אינן בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

229. תא זוזי, כד האי סטרא בישא זוזת ושטא בעלמא, וזומי עובדין דבני נשא, דאינן כלהו סטאין ארוזיהו בעלמא. סליק לעילא ואסטין לון, ואלמלא דקודשא בריך הוא זויס על עובדי ידיו, לא ישתארו בעלמא.

230. מה כתיב ויהי כדברה אל יוסף יום. כדברה, (דף קצ ע"ב) דסלקא וסאטי בכל יומא ויומא, ואמר קמי קודשא בריך הוא, כמה בישין כמה דלטורין, בגין לשיצאה בני עלמא.

231. מה כתיב, ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה. ולא שמע אליה, בגין דאיהו זויס על עלמא.

226. וכן עומד עליהם להשטין את ישראל ולהזכיר חטאיהם בכל מה שעשו באותן הפעמים שהקדוש ברוך הוא עומד עליהם בדין, אזי עומד להשטין להם ולהזכיר חטאיהם, והקדוש ברוך הוא חס על ישראל ונותן להם עצה להנצל ממנו, ובמה? בשופר, ביום של ראש השנה, וביום הכפורים בשעיר המשתלח שנותנים לו, כדי להפרד מהם ולהשתדל באותו החלק שלו, והרי בארוה.

227. בא ראה מה כתוב, (שם ה) רגליה יורדות מות שאול צעדיה יתמוכו. ובסוד האמונה מה כתוב? (שם ג) דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום. ואלו הם דרכי ושבילי התורה, והכל אחד. זה שלום וזה מות, והכל הפוכים זה מזה.

228. אשרי חלקם של ישראל שנדבקים בקדוש-ברוך-הוא פראוי ונותן להם עצה להנצל מפל הצדדים האחרים של העולם, משום שהם עם קדוש לנחלתו וחלקו, ועל כן נותן להם עצה בכל. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.

229. בא ראה, בשהצד הרע הזה יורד ומשוטט בעולם ורואה את מעשי בני האדם, שהם בלם סוטים דרכיהם בעולם, הוא עולה ומשטין עליהם, ואלמלא שהקדוש ברוך הוא חס על מעשי ידיו, הם לא היו נשארים בעולם.

230. מה כתוב? ויהי כדברה אל יוסף יום יום. כדברה – שעולה ומעלה בכל יום ויום, ואומר לפני הקדוש ברוך הוא כמה רעות, כמה מלשינות, כדי לכלות בני אדם.

231. מה כתוב? ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה. ולא שמע אליה – משום שהוא חס על העולם. לשכב אצלה,

מהו לשכב אצלה? כדי לקחת שלטון לשלט על העולם, והשלטון לא שולט עד שנתנת לו רשות.

232. דבר אחר לשכב אצלה – כמו שנאמר (ויקרא טו) ולאיש אשר ישכב עם טמאה. להיות עמה – לתת לה גדלות וברכות וסיוע, שאלמלא היה לה סיוע מלמעלה, לא נשאר בעולם אפלו אחד, אבל משום שהקדוש ברוך הוא חס על העולם, נשאר העולם בקיומו.

233. רבי אבא אמר, הכל הוא דרך אחת, אבל יצר הרע הוא שהולך ומפתה את בני האדם כדי להסטות את דרכיהם ולהדבק בהם בכל יום ויום, ובכל עין ועין. מסטה את האדם מדרך האמת כדי לדחותו מדרך החיים, למשך אותו לגיהנם.

234. אשריו מי שעושה ושומר ואשרי מי שעושה, שומר] דרכיו ושביליו כדי שלא ידבק בו, הינו מה שכתוב ויהי כדברה אל יוסף יום יום ולא שמע אליה, כמו [במה] שהיא אומרת לו בכל יום. שהרי רוח הטמאה, יצר הרע, מפתה את האדם בכל יום לשכב אצלה, בתוך הגיהנם, ולהדון שם, להיות עמה.

235. בא ראה, כשאדם נדבק לאותו הצד, נמשך אחריו, ונטמא עמה בעולם הזה ונטמא עמה בעולם האחר. בא ראה, צד הטמאה הזה הוא מנוול, הוא מלכלך, ככתוב (ישעיה ל) צא תאמר לו, צואה ממש, ובו נדון מי שמסטה דרכו מהתורה, ובו נדונים אותם הרשעים של העולם שאין להם אמונה בקדוש-ברוך-הוא.

לשכב אצלה, מהו לשכב אצלה. בגין לנסבא שלטנו, לשלטאה על עכמא, ושלטנו לא שלטא, עד דאתיהיב ליה רשו.

232. דבר אחר לשכב אצלה, כמה דאת אמר, (ויקרא טו) ולאיש אשר ישכב עם טמאה. להיות עמה למייהב לה רבו וברכאן וסייעתא. דאלמלא סיועא הוה לה מלעילא, לא אשתאר בעלמא אפילו ווד. אבל בגין דקודשא בריך הוא זוייס על עכמא, אשתאר עכמא בקיימיה.

233. רבי אבא אמר, כלא איהו ארוזא וזדא, אבל יצר הרע הוא דקא אזיל ומפתי לון לבני נשא, בגין לאסטאה ארוזייהו ולאחדבקה בהו, בכל יומא ויומא, ובכל עידן ועידן. סטי ליה לבר נש מארוזא דקשוט, בגין לדוזייה ליה מארוזא דזויי, לאמשכא ליה לגיהנם.

234. זכאה איהו מאן דעביד ונטיר (נ"א זכאה מאי עביד, נטיר) ארוזוי ושביכווי, בגין דלא יתדבק ביה. היינו דכתיב ויהי כדברה אל יוסף יום יום ולא שמע אליה, כמה (נ"א במה) דאיהי אמרת ליה בכל יומא. דהא רוזו מסאבא, יצר הרע, איהו מפתי ליה לבר נש, בכל יומא, לשכב אצלה, זו גיהנם, ולאחדנא תמן, להיות עמה.

235. תא וזוי, כד בר נש אתדבק בההוא סטרא, אתמישך אבתרה, ואסתאב עמה בהאי עכמא, ואסתאב עמה בעלמא אזורא. תא וזוי, האי סטרא מסאבא, מנוולא איהו, לכלוכא איהו. כדכתיב, (ישעיה ל) צא תאמר לו, צואה ממש. וביה אתדן מאן דאסטי ארוזוי מן אורייתא, וביה אתדנו אינון וזיבין דעלמא, דלית לון מהימנותא בקודשא בריך הוא.

236. מה כתוב, ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם בבית. ויהי כהיום הזה – היום שניצח הרע שולט בעולם ויורד להשטין לבני האדם. מתי? היום שבא אדם לשוב בתשובה על חטאיו, או להשתדל בתורה ולעשות מצוות התורה, ואז יורד באותו הזמן כדי להשטין לבני האדם.

237. ויבא הביתה לעשות מלאכתו, כדי להשתדל בתורה ולעשות מצוות התורה, שהיא מלאכתו של האדם בעולם הזה. וכיון שעבודת האדם בעולם הזה היא עבודת הקדוש ברוך הוא, צריך לאדם להיות תקיף באריה בכל צדדיו כדי שלא ישלט עליו הצד האחר ולא יוכל לפתות אותו. מה כתוב? ואין איש, אין גבר שיעמד לפני היצר הרע וילחם בו קרב כראוי.

238. מה דרכו של יצר הרע? פיון שרואה שאין האדם עומד בנגדו ויוצא לקרב אתו, מיד – ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי. ותתפשהו בבגדו, משום שבאשר יצר הרע שולט על האדם, מתקין אותו ומקשט לו את לבושו, מסלסל בשערו. זהו שכתוב ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי, הדבק עמי.

239. מי שהוא צדיק, מתגבר בנגדו ונלחם בו קרב. מה כתוב? ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה. יעזב אותו ויתגבר

236. מה כתוב, ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם בבית. ויהי כהיום הזה, יומא דיצר הרע שקלטא בעלמא, ונזותא לאסטאדה לבני נשא. אימתי, יומא דאתי בר נש לאתבא בתיובתא על זוובוי, או לאשתדלא באורייתא, ולמעבד פקודי דאורייתא. וכדין בההוא זמנא נזותא, בגין לאסטאדה לבני עלמא. ויבא הביתה לעשות מלאכתו, בגין לאשתדלא באורייתא ולמעבד פקודי דאורייתא, דאיהו מלאכתו דבר נש בהאי עלמא. וכיון דעבידתא דבר נש בהאי עלמא, הוא עבידתא דקודשא בריך הוא. בעי ליה לבר נש, למהוי תקיפא באריא בכל סטרוי, בגין דלא ישלוט עלוי סטרא אזורא, ולא יכיל למפתי ליה. מה כתוב ואין איש, לית גבר דיקום לקבליה דיצר הרע, ויגזו ביה קרבא כדקא יאות.

237. מאי אורזויה דיצר הרע, כיון דזומי הלית בר נש קאים לקבליה ולאגזא ביה קרבא, מיד: ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי. ותתפשהו בבגדו, בגין דכד שליט יצר הרע עליה דבר נש, אתקין ליה, וקשיט ליה לבושו, מסלסל בשעריה. הדא הוא דכתיב ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי, אתדבק עמי.

238. מאן דאיהו זכאה, אתתקף לקבליה, ואגזו ביה קרבא. מה כתוב, ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה, ישבוק ליה, ויתתקף לקבליה. (ו"א ואגח ביה קרבא) ויערוק מזיה, בגין לאשתדלא מזיה, ולא ישלוט עלוי.

239. אמר רבי יצחק, זמנין אינון צדיקיא למזוזי ליצר הרע, כוזד טורא רברבא, ויתמיהון וימרוון. איך

בנגדו [וילחם בו קרב] ויברח ממנו כדי להנצל ממנו, ולא ישלט עליו.

יכילנא לאכפניא ליה לטורא רברבא הדין עלאה. וזמנין רשיעיא למזומי ליה ליצר הרע, דקיק בזוויא דשערא, ויתמהון וימרון. ה"ך לא יכילנא לאכפניא לזוויא דשערא כדא דקיק. אלין יבכון ואלין יבכון. וקודשא בריך הוא יבער ליה מעלמא, וכוס ליה לעיניו, ולא ישלוט עוד בעלמא, ויזמון צדיקיא ויזדון. כמה דאת אמר, (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשבח ישבו ישרים את פניה.

240. אמר רבי יצחק, עתידים הם הצדיקים לראות את יצר הרע כמו הר גדול, ויתמהו ויאמרו, איך יכלנו להכניע את ההר הגדול העליון הזה? ועתידים הרשעים לראות את היצר הרע דקיק כמו חוט של שערה, ויתמהו ויאמרו, איך לא יכלנו להכניע את חוט השערה כזה דקיק? אלו יבכו ואלו יבכו. והקדוש ברוך הוא יבער אותו מן העולם וישחט אותו לעיניהם, ולא ישלט עוד בעולם, ויראו הצדיקים וישמחו, כמו שנאמר (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשבח ישבו ישרים את פניה.

240. (דף קצא ע"א) ויהי אזור הדברים האלה וזטאו משקה מלך מצרים וגו'. רבי יהודה פתחו, (עמוס ג) הישאג אריה ביער וטרף אין לו היתן כפיר קולו ממוענתו בלתי אם לכד. הישאג אריה ביער.

241. תא וזוי, כמה אית לון לבני נשיא לאשעזא בפולונא דקודשא בריך הוא. דכל מאן דאשתדל באורייתא, ובפולונא דקודשא בריך הוא, דזולתיה ואימתיה הוא על כלא. דהא כד ברא קודשא בריך הוא עלמא, עבד כל ברין דעלמא, כל זוד וזוד בדיוקניה כדקא וזוי ליה. ולבתר ברא ליה לבר נש בדיוקנא עלאה, ושלטיה על כלהו, בדיוקנא דא.

242. שהרי בשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, עשה את כל הבריות של העולם כל אחד ואחד בדמותו בראוי לו, ואחר כך ברא את האדם בדמות עליונה, והשליט אותו על כלם בדמות הזו. שכל זמן שאדם עומד בעולם, כל אותם הבריות של העולם זוקפים ראשם ומסתכלים בדמות העליונה

242. דכל זמנא דבר נש קאים בעלמא, כל אינון ברין דעלמא וקפין רישא, ומסתכלן בדיוקנא עלאה דבר נש. כדין כלהו דזולין וזעין מקמיה, כמה דאת אמר, (בראשית ט) ומוראכם וזותכם יהיה על כל זיוית הארץ ועל כל עוף השמים וגו', והני מילי, כד מסתכלן וזמאן ביה, האי דיוקנא, ונשמתא ביה.

של האדם, אז בלם פוחדים וזעים מלפניו, כמו שנאמר (בראשית ב) ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים וגו'. והדברים הללו, כשמתפללים ורואים אותם, הדמות הוא, והנשמה בו.

243. אמר רבי אלעזר, אף על גב שאין בו נשמה, הצדיקים לא משתנים מכמו שהיתה דמותם בהתחלה, וכשאדם לא הולך בדרכי התורה, הדמות הקדושה הוא מתחלפת לו, ואז חית הבר ועוף השמים יכולים לשלט עליו, משום שהדמות הקדושה הוא התחלפה לו, התחלפה לו הדמות הוא של בן אדם.

244. ובא וראה, הקדוש ברוך הוא מחליף המעשים שלמעלה ומטה כדי להחזיר הדברים למקומם, ושימצא רצונו בכל מעשי העולם. הדמות של דניאל לא השתנתה כשהפילו אותו לגב האריות, ומשום כך נצול. אמר רבי חזקיה, אם כך, הנה כתוב (דניאל ו) אלהי שלח את מלאכו וסגר את פי האריות ולא חבלו אותו. משמע שמשום המלאך שסגר את פיהם, לא נזק.

245. אמר לו, משום זה לא נזק, שהרי אותה דמות האדם הצדיק היא המלאך ממשי, שסגר את הפה וקושר אותם לשמר אותו שלא יזיקו לו, ומשום כך אלהי שלח מלאכה, אותו שכל הדמיות שבועולם חקוקות בו, והוא החזיק בי את דמותי ולא יכלו לשלט בי, וסגר את פיהם. ועל זה שלח ודאי את מלאכו.

246. והמלאך הזה, אותו שכל הדמיות חקוקות בו, שכתוב (תהלים קי) ידין בגוים מלא גויות, הוא שלא משתנה לפניו כל דמיות העולם, ועל בן צריך האדם לשמר דרכיו ושביליו כדי שלא יחטא לפני רבונו, ויתקיים בדמות של אדם.

243. אמר רבי אלעזר, אף על גב דנשמיתא לאו ביה, צדיקיא לא משתניין מוכמה דהוה דיוקנהו בפקדמיתא. וכד בר נש לא אזיל בארזווי דאורייתא, האי דיוקנא קדישא אתנוכל ליה. וכדין נזיות ברא ועופא דשמיא וכלין לשלטאה עליה, בגין דאתנוכל ליה האי דיוקנא קדישא, אתנוכל ליה האי דיוקנא דבר נש.

244. ותא וזוי, קודשא בריך הוא אנוכל עובדין דלעילא ותתא, בגין לאהדרא מלין לאתרייהו, ולאשתכחא רעותיה בכל עובדי דעלמא. דניאל לא אשתני דיוקניה כד אפילו ליה בגובא דאריותא, ובגין כך אשתויב. אמר רבי חזקיה, אי הכי, הא כתיב, (דניאל ו) אלהי שלח מלאכיה וסגר פום אריותא ולא נזבלינו. משמע דבגין מלאכא דאסגר לפומייהו, לא אתנוכל.

245. אמר ליה, בגין דא לא אתנוכל, דהא ההוא דיוקניה דבר נש ופאה, איהו מלאכא ממשי, דסגיר פומא, וקשיר לון, לנטרא ליה, דלא יזבכון ליה. ובגין כך אלהי שלח מלאכיה, ההוא דכל דיוקנין דעלמא מתנוקק ביה, ואיהו אתקיף דיוקני בי, ולא יכלו לשלטאה בי, וסגר פומייהו, ועל דא שלח מלאכיה ודאי.

246. והאי מלאכא, ההוא דכל דיוקנין מתנוקק ביה. דכתיב, (תהלים קי) ידין בגוים מלא גויות, איהו דלא אשתני קמיה כל דיוקנין דעלמא. ועל דא מבעי ליה לבר נש, לאסתמרא ארזווי ושביכוי, בגין דלא יזבא קמיה דמאריה, ויתקיים בדיוקנא דאדם.

247. תא וזוי, יוזקאל נטר פומיה מומאכלי דאיסורי, דכתיב, (יחזקאלד) ולא בא בפי בשר פגול, וכה ואקרי בן אדם. דניאל מה כתיב ביה, (דניאל א) וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל בפת בג המלך ובין משתיו, וכה הוא, ואתקיים בדיוקניה דאדם. בגין דכל מלין דעלמא, כלהו דזולין מקמי דיוקנא דאדם, דאיהו שליטא על כלהו, ואיהו מלכא על כלא.

248. אמר רבי יוסי, בגין דא אצטרף ליה לבר נשי, לאסתמרא מוזובוי, ולא יסטי לימינא ולשמאלא. ועם כל דא, בעי ליה לבר נשי למבדק מוזובוי בכל יומא ויומא. דהא כד בר נשי קאים מערסיה, תרין סהדין קיימין קמיה, ואולי בהדיה כל יומא.

249. בעי בר נשי למיקם, אינן סהדי אמרין ליה בשעתא דאפתחו עיניו, (משלי ד) עיניך לנכח יביטו ועפעפיה יישירו נגדה. קם ואתקין רגליו למורה, אינן סהדין אמרין ליה, (שם) פלס מעגל רגלך וגו'. ועל דא כד אויל בר נשי, בכל יומא, בעי ליה לאסתמרא מוזובוי.

250. בכל יומא ויומא, כד אתי ליליא, בעי לאסתכלא ולמבדק, בכל מה דעבד כל ההוא יומא. בגין דייטוב מנייהו, ויסתכל בהו תדיר, בגין דייטוב קמי מאריה. כמה דאת אמר (תהלים נא) וזטאתי נגדי תמיד, בגין דייטוב מנייהו.

251. ותא וזוי, בזמנא דהו ישראל בארעא קדישא, לא אשתכחז בידיהו וזובא, כמה דאוקמוה. בגין דאינן קרבנין, דהו מקרבין בכל יומא, (דף קצא ע"ב) הו מקפרי עליהו. השתא דאתגלון ישראל מארעא, ולית מאן דמכפר עליהו, אורייתא היא מכפרא עליהו, ועובדין דכשרן, בגין דשכינתא עמהון בגלותא. ומאן דאיהו לא מסתכל בארזוי

247. בא ראה, יחזקאל שמר את פיו ממאכלות אסורים, שכתוב (יחזקאל ד) ולא בא בפי בשר פגול, וכה ונקרא בן אדם. מה כתוב בדניאל? (דניאל א) וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל בפת בג המלך ובין משתיו, וכה הוא והתקיים בדמות של אדם. משום שכל דברי העולם, כלם מפחדים מלפני דמותו של אדם, שהוא שליט על כלם והוא המלך על הכל.

248. אמר רבי יוסי, משום זה צריך לאדם להשמר מחטאיו ולא יסטה לימין ולשמאל, ועם כל זה צריך לאדם לבדק בחטאיו בכל יום ויום, שהרי בשאדם עומד ממטתו, שני עדים עומדים לפניו והולכים עמו כל היום.

249. רוצה האדם לקום – אותם העדים אומרים לו בשעה שפותח עיניו: (משלי ד) עיניך לנכח יביטו ועפעפיה יישירו נגדה. קם ומסדר רגליו ללכת – אותם העדים אומרים לו: (שם) פלס מעגל רגלך וגו'. ועל כן, כשהולך האדם בכל יום, צריך לו להשמר מחטאיו.

250. בכל יום ויום, כשבא הלילה, צריך להתבונן ולבדק בכל מה שעשה כל היום ההוא כדי שישב מהם ויסתכל בהם תמיד, כדי שישב לפני רבונו, כמו שנאמר (תהלים נא) וחסאתי נגדי תמיד, כדי שישב מהם.

251. ובא וראה, בזמן שישראל היו בארץ הקדושה, לא נמצא בידיהם חטא, כמו שבארנו, משום שאותם הקרבנות שהיו מקריבים בכל יום היו מכפרים עליהם. עכשיו שישראל גלו מן הארץ ואין מי שמכפר עליהם, התורה מכפרת עליהם ומעשים בשרים, משום שהשכינה עמם בגלות, ומי שאינו מסתכל בדרכי הקדוש ברוך הוא, גורם לשכינה להפגע בתוך

העפר, כמו שנאמר (ישעיה כו) ישפילנה
ישפילה עד ארץ וגו'.

252. אמר רבי יצחק, וכן מי שמשתדל
בתורה ובמעשים בשרים, גורם לכנסת
ישראל להרים ראש בתוך הגלות. אשרי
חלקם של אותם שמשתדלים בתורה ימים
ולילות.

253. בא ראה, גלגל הקדוש ברוך הוא
גלגולים בעולם כדי להרים את ראש
הצדיקים, שהרי כדי שיוסף ירים את ראשו
בעולם על שנמצא צדיק לפניו, הרגיו את
האדון על עבדיו, כמו שנאמר חטאו משקה
מלך מצרים והאפה לאדניהם למלך
מצרים, והכל כדי להרים את ראשו של
יוסף הצדיק. ובא וראה, על ידי החלום נכנע
מעם אחיו, ועל ידי החלום התגדל על אחיו,
והתגדל על כל העולם.

254. ויחלמו חלום שניהם איש חלמו
בלילה אחד איש בפתרון וגו'. בא ראה
שהנה נאמר שכל החלומות הולכים אחרי
הפה. באשר יוסף פתר להם את החלום,
למה לזה פתח פתרון טוב, ולזה פתרון רע?
אלא שאותם החלומות היו על יוסף, ומשום
שגידע הדבר על עקרו ושרשו, משום כך
פתר להם החלום כמו שצריך, לכל אחד
ואחד פתר להם פתרון להחזיר הדבר על
מקומו.

255. מה כתוב? ויאמר אליהם יוסף הלוא
לא להם פתרנים ספרו נא לי. מה הטעם?
משום שכן צריך לו לפתור החלום –
להפקיד את הפתרון לקדוש-ברוך-הוא,
משום ששם הוא הקיום של הכל ובו עומד
הפתרון.

256. בא ראה, הרי נאמר שדרגת החלום
למטה היא, והיא הדרגה הששית, משום

הקודש הוא, גרים לשכינתא לאתכפיא בגו
עפרא, כמה דאת אמר, (ישעיה כו) ישפילנה ישפילה
עד ארץ וגו'.

252. אמר רבי יצחק, וכן מאן דאשתדל באורייתא
ובעובדין דכשרן, גרים לה לכנסת ישראל, לארמא
רישא בגו גלותא. ופאה זולקיהון דאינון דמשתדלי
באורייתא ובמא וכלי.

253. תא וזוי, גלגל קודש ברך הוא גלגולין
בעלמא, בגין לארמא רישא דצדיקייא, דהא בגין
דירים יוסף רישיה בעלמא, על דאשתכחו ופאה
קמיה, ארגיו רבונא על עבדיו. כמה דאת אמר וזטאו
משקה מלך מצרים והאופה לאדניהם למלך
מצרים. וכלא בגין לארמא רישא דיוסף ופאה. ותא
וזוי, על ידא דזולמא, אתכפייא מעם אזוי, ועל ידא
דזולמא אתרבי על אזוי, ואתרבי על כל עלמא:

254. ויזלמו זולמו שניהם איש זולמו בלילה אחד
איש בפתרון וגו', תא וזוי, דהא אתמר דכל זולמין
אזלין בתר פומא, יוסף כד פשר להו זולמא, אמאי
פשר להאי פישרא טבא, ולהאי פישרא בישא. אלא,
אינון זולמין עליה דיוסף הוה, ובגין דידע מלה על
עקרא ושרשא דילה, בגין כך פשר זולמא להו כמה
דאצטריך. לכל זוד וזוד פשר להון פישרא,
לאהדרא מלה על אתריה.

255. מה כתיב ויאמר אליהם יוסף הלא לא להם
פתרונים ספרו נא לי. מאי טעמא, בגין דהכי מבעי
ליה למפשר זולמא, לפקדא פישרא לקודש ברך
הוא, בגין דתמן איהו קיומא דכלא, וביה קיימא
פישרא.

256. תא וזוי, הא אתמר דדרגא דזולמא לתתא איהו,
ואיהו דרגא שתיתאה. בגין דהא מאתר דגבואה

שְׁרִיא עַד הָאֵי דְרָגָא דְנוֹלָמָא, שִׁיתָא דְרָגִין אֵינוֹן. וְסִלְקָא פִּישְׁרָא מִדְרָגָא דְנוֹלָמָא, לְדְרָגָא אֲנוּרָא. וְנוֹלָמָא אִיהוּ דְרָגָא דְלִתְתָּא, וּפִישְׁרָא קְיִימָא עֲלִיָּהוּ. וּפִישְׁרָא קְיִימָא בְּדַבּוּר, וְעַל דָּא בְּדַבּוּר קְיִימָא מִכָּה. דְּכִתִּיב הֲלֹא לֹאֲלֵהִים פְּתֻרֹנִים, הֲלֹא לֹאֲלֵהִים וְדָאִי.

257. תָּא וְזוּי, מַה כְּתִיב, וְיִסְפֹּר שֵׁר הַמְּשֻׁקִּים אֶת זִכְלוֹמוּ לְיוֹסֵף וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתִיחוּ וְאָמְרוּ, (מַלְכִּים ב) וַיְהִי כַּעֲבָרָם וְאֵלֵיהֶוּ אָמַר אֵל אֱלִישֶׁע שְׂאֵל מַה אַעֲשֶׂה לָּךְ בְּטָרָם אֶלְקָח מֵעַמֶּךָ וַיֹּאמֶר אֱלִישֶׁע וַיְהִי נָא פִי שְׁנִים בְּרוּחָךְ אֵלַי. כָּאֵן יֵשׁ לְהַסְתַּבֵּל, שֶׁהַפְּסוּק הַזֶּה הוּא תְּמִימָה. וְאֵלֵיהֶוּ אָמַר אֵל אֱלִישֶׁע שְׂאֵל מַה אַעֲשֶׂה לָּךְ, וְכִי בְּרִשְׁוֹתוֹ זֶה עוֹמֵד? וְהִי הוּא בְּרִשְׁוֹתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא! וְעוֹד, שְׂאֵלִישֶׁע גַּם כֵּן הִיָּה יוֹדֵעַ, מַה הַשֵּׁם שֶׁאָמַר וַיְהִי נָא פִי שְׁנִים בְּרוּחָךְ אֵלַי?

258. אֵלָא וְדָאִי, מִי שְׂאוּחֻז בְּשָׂמִים וְאָרֶץ וְכָל הָעוֹלָמוֹת, אֵיךְ זֶה לֹא יִהְיֶה בְּרִשְׁוֹתוֹ? וְדָאִי שְׂאֵלֵיהֶוּ וּשְׂאֵר הַצְּדִיקִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה תְּמִיד אֶת רְצוֹנָם, שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים קמ"ה) רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְכָל שְׂכָן שְׂאוּתָהּ רוּחַ הַקְּדוֹשׁ שֶׁעָלִיו הוֹדִישׁ לְאֱלִישֶׁע הַצְּדִיק, שֶׁהִיָּה הַשֵּׁם שְׁלוֹ, וְהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ (מַלְכִּים א יט) וְאֵת אֱלִישֶׁע בֶּן שַׁפְּט מֵאֵבֶל מְחֹלָה תִּמְשַׁח לְנָבִיא תַּחְתִּיךָ, וְעַל כֵּן הִיָּה לְאֱלִישֶׁע לְרִשְׁתָּ אוֹתוֹ.

259. פִּי שְׁנִים בְּרוּחָךְ, מַה זֶה פִּי שְׁנִים בְּרוּחָךְ אֵלַי? וְכִי יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ שֶׁעַל אֶחָד בִּקֵּשׁ שְׁנִים? וּמַה שְׂאֵל הִיָּה בְּרִשְׁוֹתוֹ אֵיךְ בִּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ? אֵלָא הוּא לֹא בִקֵּשׁ רוּחַ עַל כָּל אֶחָד שְׁנִים, אֵלָא [הוּא] כִּף בִּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ – בְּאוֹתָהּ הָרוּחַ שֶׁהִיָּתָה לוֹ, שֶׁיַּעֲשֶׂה שְׁתֵּי הַנְּהֻגוֹת בְּעוֹלָם בְּאוֹתָהּ הָרוּחַ.

שְׁרִיא עַד הָאֵי דְרָגָא דְנוֹלָמָא, שִׁיתָא דְרָגִין אֵינוֹן. וְסִלְקָא פִּישְׁרָא מִדְרָגָא דְנוֹלָמָא, לְדְרָגָא אֲנוּרָא. וְנוֹלָמָא אִיהוּ דְרָגָא דְלִתְתָּא, וּפִישְׁרָא קְיִימָא עֲלִיָּהוּ. וּפִישְׁרָא קְיִימָא בְּדַבּוּר, וְעַל דָּא בְּדַבּוּר קְיִימָא מִכָּה. דְּכִתִּיב הֲלֹא לֹאֲלֵהִים פְּתֻרֹנִים, הֲלֹא לֹאֲלֵהִים וְדָאִי.

257. תָּא וְזוּי, מַה כְּתִיב, וְיִסְפֹּר שֵׁר הַמְּשֻׁקִּים אֶת זִכְלוֹמוּ לְיוֹסֵף וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתִיחוּ וְאָמְרוּ, (מַלְכִּים ב) וַיְהִי כַּעֲבָרָם וְאֵלֵיהֶוּ אָמַר אֵל אֱלִישֶׁע שְׂאֵל מַה אַעֲשֶׂה לָּךְ בְּטָרָם אֶלְקָח מֵעַמֶּךָ וַיֹּאמֶר אֱלִישֶׁע וַיְהִי נָא פִי שְׁנִים בְּרוּחָךְ אֵלַי. הֲכָא אִיתַּ לְאִסְתַּכְלָא, וְהָאִי קָרָא תְּנוּהָא אִיהוּ. וְאֵלֵיהֶוּ אָמַר אֵל אֱלִישֶׁע שְׂאֵל מַה אַעֲשֶׂה לָּךְ, וְכִי בְּרִשְׁוֹתָהּ קְיִימָא, וְהָא בְּרִשְׁוֹתָהּ דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ. וְתוּ, דְּאֱלִישֶׁע הֲכִי גַּמִּי אִיהוּ הָוֵה יָדַע, מַאי טַעְמָא אָמַר, וַיְהִי נָא פִי שְׁנִים בְּרוּחָךְ אֵלַי.

258. אֵלָא וְדָאִי, מִאֵן דְּאֲזוּזִיד בְּשָׂמִיָּא וְאָרְעָא וְכָל עֲלָמִין, הִיךְ לֹא יִהְיֶה בְּרִשְׁוֹתָהּ דָּא. וְדָאִי אֵלֵיהֶוּ, וּשְׂאֵר צְדִיקִים, קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עֹבִיד רַעְיוֹתָהוֹן דְּצְדִיקִיָּא תְּדִיר. דְּכִתִּיב, (תְּהִלִּים קמ"ה) רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְכָל שְׂכָן דְּהֵהוּא רוּחָא קְדִישָׁא, דִּי עֲלִיָּה, יִרִית לִיהַ לְצְדִיקָא דְּאֱלִישֶׁע, דְּהֵהוּ שְׂמִישָׁא דִּילִיָּה. וְהָא קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לִיהַ (מַלְכִּים א יט) וְאֵת אֱלִישֶׁע בֶּן שַׁפְּט מֵאֵבֶל מְחֹלָה תִּמְשַׁח לְנָבִיא תַּחְתִּיךָ, וְעַל דָּא הָוֵה לִיהַ לְאֱלִישֶׁע לְרִשְׁתָּ לִיהַ.

259. פִּי שְׁנִים בְּרוּחָךְ, מַאי פִּי שְׁנִים בְּרוּחָךְ אֵלַי, וְכִי סִלְקָא דַּעְתְּךָ, דְּעַל זֹד תִּרְיָן שְׂאִיל, וּמַה דְּלֹא הָוֵה בְּרִשְׁוֹתָהּ, הִיךְ שְׂאֵל מִיָּנִיָּה. אֵלָא, אִיהוּ לֹא שְׂאִיל רוּחוֹ עַל זֹד תִּרְיָן, אֵלָא (אִיהוּ) הֲכִי שְׂאֵל מִיָּנִיָּה, בְּהֵהוּא רוּחָא דְּהֵהוּ לִיהַ, דְּיַעֲבִיד (ד"א ל"ג חד) תִּרְיָן גְּמוּסִין בְּעֲלָמָא, בְּהֵהוּא רוּחָא.

260. מה כתיב? ויאמר הקשית לשאול אם תראה אתי לקח מאתך יהי לך בן ואם אין לא יהיה. מה הטעם אם תראה אתי? אלא אמר לו, אם תוכל לעמוד על עקר הרוח שהשארתי לך בשעה שאלקח ממך – יהיה לך בן, שיהי כל אותו העקר של הרוח בשעה שיתבונן בו, באשר יראה את אליהו, תהיה דבקות בו פראוי.

261. בא ראה, מי שמסתכל במה שלומד מרבו ורואה אותו באותה החכמה, יכול להתוסף יותר באותה הרוח. בא ראה, שהרי יוסף בכל מה שעשה היה רואה ברוח של החכמה את אותה הדמות של אביו. היה מתבונן, ומשום כך היה הדבר מסתייע לו, ונוספה לו רוח אחרת באור יותר עליון.

262. בשעה שאמר לו אותו הרשע והנה גפן לפני, הודעו יוסף, שלא היה יודע על מה יבא הדבר. בין שאמר ובגפן שלשה שריגס, מיד התעוררה רוחו ונוסף באור, והסתכל בדמות אביו, ואז האירה רוחו וידע את הדבר.

263. מה כתיב? ובגפן שלשה שריגס. אמר יוסף, הנה ודאי בשורה של שמחה בשלמות היא. מה הטעם? משום שהגפן הוא נראית על כנסת ישראל, והתבשר יוסף על זה. ובגפן שלשה שריגס – אלו הם שלש דרגות עליונות שיוצאות מן הגפן הוא, כהנים לויים וישראלים.

264. והיא כפורחת עלתה נצה, שהרי בגללם עולה כנסת ישראל ומתברכת מעם המלך העליון. הבשילו אשכוליה ענבים – אלו הצדיקים של העולם, שהם כמו ענבים מבשלים פראוי. דבר אחר הבשילו אשכוליה ענבים – זהו היין המשמר בענביו מששת ימי בראשית.

260. מה כתיב ויאמר הקשית לשאול אם תראה אותי לקח מאתך יהי לך בן ואם אין לא יהיה. מאי טעמא אם תראה אותי. אלא אמר ליה, אם תיכול למיקם על עקרא דרוזא דשכנא לך, בשעתא דאתנסיבנא מינך, יהא לך כדון. דהא כל ההוא עקרא דרוזא בשעתא דסתכל ביה, כד זומי ליה לאלהו, יהוי דביקותא ביה, כדקא יאות. (דף קצב ע"א)

261. תא זומי, האי מאן דאסתכל במה דאולף מרבית, וזומי ליה בההוא זוכמתא, יכול לאתוספא בההוא רוזא יתיר. תא זומי, דהא יוסף בכל מה דאיהו עביר, הוי זומי ברוזא דזוכמתא ללההוא דיוקנא דאבוי, הוה מסתכל. ובגין כך הוה מסתייעא ליה מלתא, ואתוספא ליה רוזא אזורא, בנהירו עקלא יתיר.

262. בשעתא דאמר ליה ההוא רשע, והנה גפן לפני, אודעו יוסף. דלא הוה ידע על מה תיתי מלה. בין דאמר ובגפן שלשה שריגס, מיד אתער רוזויה, ואתוסף בנהירו, ואסתכל בדיוקנא דאבוי, כדון אתנהיר רוזויה, וידע מלה.

263. מה כתיב, ובגפן שלשה שריגס. אמר יוסף, הא ודאי בשורה דחזרה בשלימו איהו, מאי טעמא, בגין דהאי גפן על כנסת ישראל אתנזי ליה, ואתבשר יוסף בהאי. ובגפן שלשה שריגס, אלן אינן תלתא דרגין עלאין, דנפקי מהאי גפן, כהני לויאי וישראלאי.

264. והיא כפורחת עלתה נצה, דהא בגיניהון סלקא כנסת ישראל, ואתברכת מעם מלכא עלאה. הבשילו אשכוליה ענבים, אלן אינן צדיקא דעלמא, דאינן כענבים מבושלים כדקא זומי. דבר

אזר הבשילו אשכולותיה ענבים, דא הוא זין
דאתגטיר בענביהו מששת ימי בראשית.

265. עד הכא אתבשר יוסף בזולמיה, מכאן ולהלאה
זולמא איהו דיליה, בגין דאית זולמין ליה, ולאזורין.
ואקוז את הענבים, דאיהו ליה לגרמיה.

265. עד כאן התבשר יוסף בחלומו, מכאן
והלאה החלום הוא שלו, משום שיש לו
חלומות, ולאחרים. ואקוז את הענבים,
שהוא לו, לעצמו.

266. תנינן, (שמות קמד א) האי מאן דזומי ענבין וזורין
בזולמא, סימן יפה לו, אוכמי לא. מאי טעמא, בגין
דאיהו רזא דתרין דרגין ידיען, אינן אוכמי וזורין.
האי איהו טב, והאי איהו דלא טב, וכלהו ענבין
ברזא דמהימנותא תליין. ועל דא מתפרשן בזולמא,
הן לטב, הן לביש. אלן צריכין רזומי, ואלן
אשגזותא דרזומי.

266. שנינו, מי שרואה ענבים לבנים
בחלום, סימן יפה לו. שחורים – לא. מה
הטעם? משום שהוא הסוד של שתי דרגות
ידועות, אותם שחורים ולבנים. זה הוא טוב,
וזה הוא לא טוב, וכל הענבים תלויים בסוד
האמונה, ועל כן נפרדים בתכמה, הן לטוב
הן לרע. אלו צריכים רחמים, ואלו השגחה
של רחמים.

267. תא זומי, אדם הראשון, אנתתיה סוזטא ליה
ענבין, וגרימות ליה מותא, ולכל ישראל, ולכל עלמא.
נזו אתא להני ענבין, ולא אתגטר כדקא יאות, מה
כתיב, (בראשית) וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך
אהלה, בה"א. בגין אהרן, שתו זומרא מנייהו, וקריבו
קרבנא בההוא זומרא, ומיתו, והא אתמר. ובגין כף
כתיב, (דברים לב) ענבימו ענבי ראש אשכולות
מרורות למו, בגין דאינן ענבין גרמי האי.

267. בא ראה, אדם הראשון, אשתו
סחטה לו ענבים וגרמה לו מות ולכל
ישראל ולכל העולם. נח בא לענבים הללו,
ולא נשמר פראוי, מה כתוב? (בראשית
ט) וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה,
בה"א. בגין אהרן שתו זין מהם, וקריבו
קרבן באותו היין ומתו, והרי נתבאר.
ומשום כך כתוב (דברים לב) ענבימו ענבי רש
אשכולות מרורות למו, משום שאותם הענבים
גרמו את זה.

268. זומא ענבין דאינן טבין, בההוא פרום, דקא
סלקין נייזא וריזא בדרגין שלימין, כדקא יאות. ועל
דא יוסף ידע מלה, ואסתכל בעקרא, ופשר זולמא
על בורייה. בגין דאתבשר בההוא זולמא, כדקא
יאות. ובגין כף פשר פשרא לטב, ואתקיים הכי.

268. ראה ענבים שהם טובים באותו הפרם
שמעלים נחת וריח בדרגות שלמות פראוי.
ועל זה יוסף ידע את הדבר והסתכל בעקר
ופתר החלום על בריו, משום שהתבשר
באותו החלום פראוי, ומשום כך פתר
הפתרון לטוב וכך התקיים.

269. מה כתיב. וירא שר האופים כי טוב פתר ויאמר
אל יוסף אף אני בזולמתי והנה שלשה סלי זורי על
ראשי. תא זומי, ארורין אינן רשיעין, דכל עובדיהון
כלהון לביש. וכל אינן מלין דאינן אמרין, כללהו
לביש, ולאבאשא.

269. מה כתוב? וירא שר האפים כי טוב
פתר ויאמר אל יוסף אף אני בחלומי והנה
שלשה סלי חרי על ראשי. בא ראה,
ארורים הם הרשעים, שכל מעשיהם כלם
לרע, וכל אותם הדברים שהם אומרים,
כלם לרע ולהרע.

270. כיון דפתחו פומיה באף, מיד דזייל יוסף, וידע דכל מלוי אינן לאבאשא, ובשורה דביש בפומיה. והנה שלשה סלי זרי על ראשי. אז ידע יוסף שהתבשר על חרבן בית המקדש, וישראל בגלות, שיגלו מן הארץ הקדושה.

271. ראה מה כתוב, ובסל העליון מכל מאכל פרעה מעשה אפה והעוף אכל אתם מן הסל מעל ראשי. אלו הם שאר העמים שמתכנסים על ישראל והורגים אותם ומחריבים ביהם ומפזרים אותם לארבעת צדדי העולם. והכל הסתכל יוסף, וידע שאותו החלום על ישראל בשיהיו בחיוב לפני המלך. מיד פתר לו פתרון לרע, והתקיים בו.

272. ובא וראה, שתי הדרגות הללו שראה זה וראה זה – זה ראה בשעולה ושולטת הדרגה העליונה ומאירה הלבנה, וזה ראה שנחשף ושולט עליה הנחש הרע, ומשום כך הסתכל יוסף בחלום ההוא, ופתר אותו פתרון לרע. ועל כן הכל עומד בפתרון, וזה וזה ראה, בשתי הדרגות הללו, ששולט זה ושולט זה.

273. רבי יהודה פתח, (תהלים נא) לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי. את הפסוק הזה בארחהו, אבל לב טהור, כמו שנאמר (מלכים א ג) ונתת לעבדך לב שמע וגו', וכתוב (משלי טו) וטוב לב משתה תמיד, ומשום כך לב טהור ודאי.

274. ורוח נכון חדש בקרבי – זהו רוח נכון ודאי, כמו שנאמר (בראשית א) ורוח אלהים מרחפת על פני המים, והתעוררו, זו רוחו של המשיח, והתעוררו (יחזקאל יא) ורוח חדשה אתן בקרבכם. ודוד התפלל, אותו רוח נכון חדש בקרבי.

270. כיון דפתחו פומיה באף, מיד דזייל יוסף, וידע דכל מלוי אינן לאבאשא, ובשורה דביש בפומיה. והנה שלשה סלי זרי על ראשי, כדן ידע יוסף דאתבשר על זריבו דבי מקדשא, וישראל בגלותא, דיתגלון מארעא קדישא.

271. זומי מה כתיב, ובסל העליון מכל מאכל פרעה מעשה אופה והעוף אוכל אותם מן הסל מעל ראשי. אלן אינן שאר עמין, דמותכנשי עליהו דישראל, וקטלי לון, וזרבי ביתיהו, ומפזרי לון לארבע סטרי דעלמא. וכלא אסתכל יוסף, וידע דההוא זלמא על ישראל, כד יהון בזויבא קמי מלכא, מיד פשר ליה פשרא לביש, ואתקיים ביה.

272. ונתא זומי, תרין דרגין אלן, דקא זומא הא, וזומא הא. דא זומא (דהא) (דף קצב ע"ב) כד סליק, וקא שליט דרגא עלאה, ואתגהיר סהרא. ודא זומא, דאתזשף ושליט עלה זויניא בישא. ובגין כך אסתכל יוסף בההוא זלמא, ופשר ליה פשרא לביש. ועל דא, כלא בפישרא קיימא, ודא ודא זומא, באלן תרין דרגין, דשליט דא, ושליט דא.

273. רבי יהודה פתחו, (תהלים נא) לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון וחדש בקרבי, הא קרא אוקמוה, אבל לב טהור, כמה דאת אמר, (מלכים א ג) ונתת לעבדך לב שמע וגו', וכתוב (משלי טו) וטוב לב משתה תמיד, ובגין כך לב טהור ודאי.

274. ורוח נכון וחדש בקרבי, דא הוא רוח נכון ודאי. כמה דאת אמר, (בראשית א) ורוח אלהים מרחפת על פני המים. ואתערו, זה רוחו של משיח. ואתערו, (יחזקאל יא) ורוח וחדשה אתן בקרבכם. וצלי דוד, ההוא רוח נכון, וחדש בקרבי.

275. משום שיש מהצד האחר לב טמא ורוח עושים שמסטה את בני העולם, וזו היא רוח טמאה שנקראת רוח עושים, כמו שנאמר (ישעיה יט) ה' מסך בקרבה רוח עושים, ועל בן ורוח נכון חדש בקרבי. מה זה חדש? זה חדוש הלבנה. בשעה שמתחדשת הלבנה, דוד מלך ישראל חי וקיים, ומשום כך חדש.

276. רבי אלעזר ורבי יוסי היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי לרבי אלעזר, זה שכתוב (מלכים א כב) ויצא הרוח ונעמד לפני ה' ויאמר אני אפתנו ויאמר ה' אליו במה ויאמר אצא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו ויאמר תפתה וגם תוכל צא ועשה כן. ושנינו שהיתה רוח נבות היזרעאלי. וכי הנשמות, כיון שעולות ועומדות למעלה, הן יכולות לשוב לעולם הזה? והדבר תמוה שאמר, אצא והייתי רוח שקר בפי וגו'.

277. ועוד, מה הטעם נענש עליו אחאב? שהרי דין התורה ששם שמואל לפני ישראל כך הוא, שכתוב (שמואל א ח) את שדויתכם וכרמיכם וזיתים הטובים יקח, ואם אחאב נטל אותה כרם בנבות, דין היה ועוד, שהיתה לו כרם אחרת, או זהב, ולא רצה!

278. אמר לו, יפה שאלת. בא ראה, הרוח הזו שאמרו שהיא רוח של נבות, כאן יש להסתכל – וכי הרוח של נבות יכולה לעלות ולעמד לפני הקדוש ברוך הוא לבקש שקר, שכתוב ויצא הרוח? ואם הוא צדיק, איך יבקש שקר בעולם ההוא, שהוא עולם של אמת? ומה בעולם הזה לא צריך צדיק שקר, בעולם ההוא לא כל שבין? ואם אינו צדיק, איך יכול לעמד לפני הקדוש ברוך הוא?

275. בגין דאית מסטרא אזורא, לב טמא ורוח עושים, דאסטי לבני עלמא, ודא הוא רוח טומאה, דאקרי רוח עושים. כמה דאת אמר, (ישעיה יט) יי מסך בקרבה רוח עושים. ועל דא ורוח נכון וחדש בקרבי. מאי וחדש. דא וחדש דסיגרא. בשעתא דאתוודש סיגרא, דוד מלך ישראל וזי וקיים ובגין כך וחדש.

276. רבי אלעזר ורבי יוסי היו אולי בארזא. אמר רבי יוסי לרבי אלעזר, האי דכתיב, (מלכים א כב) ויצא הרוח ונעמד לפני ה' ויאמר אני אפתנו ויאמר ה' אליו במה ויאמר אצא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו ויאמר תפתה וגם תוכל צא ועשה כן. ותנינן דהיה רוח נבות היזרעאלי. וכי נשמותין, כיון דסלקין וקיימין לעילא, אינן יכולין לאתבא בהאי עלמא, ומלה תמימה, דאמר אצא והייתי רוח שקר בפי וגו'.

277. ותו, מאי טעמא אתענש עליה אזורא, דהא דינא דאורייתא, דשני שמואל קמיהו דישראל, הכי הוא. דכתיב, (שמואל א ח) את שדויתכם וכרמיכם וזיתים הטובים יקח. ואי אזורא נטל ההוא כרם בנבות, דינא הוה. ותו, דהיה יהיב ליה כרמא אזורא, או דהבא, ולא בעא.

278. אמר ליה, יאות שאלת. תא וזוי, האי רוח דקאמרו דאיהו רוח דנבות, דכא אית לאסתכלא. וכי רוזא דנבות יכיל לסלקא ולקיימא קמיה דקודשא בריך הוא, למתבע שקרא. דכתיב ויצא הרוח. ואי צדיקא הוא, איך יבעי שקרא בההוא עלמא, דאיהו עלמא דקשויט. ומה בהאי עלמא, לא בעי זכאה שקרא, בההוא עלמא, לא כל שכן. ואי לא זכאה איהו, היך יכיל לקיימא קמי קודשא בריך הוא.

279. אֵלֶּא וּדְאִי נְבוֹת לֹא הָיָה כָּל כֶּף צְדִיק לַעֲמֹד לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵלֶּא רוּחַ אַחֲרֵת הָיְתָה שְׁשֻׁלְטָה בְּעוֹלָם, שְׂוָהִי רוּחַ שְׁתַּמִּיד עוֹמֶדֶת וְעוֹלָה לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹהִי שְׁמִסְטָה אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם לְשִׁקֵּר, וּמִי שֶׁהוּא רָגִיל בְּשִׁקֵּר, מִשְׁתַּדֵּל תַּמִּיד בְּשִׁקֵּר, וְעַל זֶה אָמַר אֶצֶן וְהֵייתִי רוּחַ שִׁקֵּר וְגו', וְעַל כֵּן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ צֵא וַעֲשֵׂה כֵן. צֵא מִכָּאן, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוָהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים קא) דְּבִר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינָי. לְנֶגֶד עֵינִי, וּמִשּׁוֹם זֶה הִיא רוּחַ שִׁקֵּר וּדְאִי.

280. וְעוֹד, עַל מֶה שֶׁהֲרֵג אֶת נְבוֹת וְנָטַל אֶת בְּרָמוֹ, לְמָה הֲרֵג אוֹתוֹ הֲרֵג? אֵלֶּא שֶׁהֲרֵג אוֹתוֹ בְּלִי דִין נֶעֱנֵשׁ. הֲרֵג אוֹתוֹ בְּלִי דִין וְנָטַל אֶת בְּרָמוֹ, וּמִשּׁוֹם כֶּף כְּתוּב (מלכים-א כא) הֲרִצְחָתָהּ וְגַם יִרְשָׁתָהּ, וְעַל כֵּן נֶעֱנֵשׁ. וּבֵא וְרֵאָה בְּמָה הֵם בְּנֵי אָדָם בְּעוֹלָם שְׂוָהִי הַשִּׁקֵּר הוּא מִסְטָה אוֹתָם בְּשִׁקֵּר, וְהוּא שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם בְּכַמָּה צִדִּדִּים וּבְכַמָּה מַעֲשִׂים, וְהֵנָּה בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים.

281. וְעַל כֵּן דָּוִד הַמֶּלֶךְ בִּקֵּשׁ לְהִשְׁמַר מִמֶּנּוּ וְרָצָה לְצִאֵת מִתּוֹךְ הַטְּמָאָה, שְׁכָתוֹב (תהלים נא) לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נָכוֹן תַּדְּשׁ בְּקִרְבִּי. זֶה הִיא רוּחַ נָכוֹן, וְהָאֲחֵר הוּא רוּחַ שִׁקֵּר. וְעַל כֵּן שְׁתֵּי דְרָגוֹת הֵן, אַחַת קְדוּשָׁה וְאַחַת טְמָאָה.

282. פָּתַח וְאָמַר, (יואל ב) וְה' נָתַן קוֹלוֹ לִפְנֵי חִילוֹ כִּי רַב מְאֹד מִחֲנֹהוּ כִּי עָצוֹם עֲשֵׂה דְבָרוֹ וְגו'. אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאַרְוָהוּ. אֲבָל וְה' בְּכָל מְקוֹם הוּא וּבֵית דִּינוֹ. נָתַן קוֹלוֹ – זֶהוּ הַקּוֹל שְׁכָתוֹב (דברים ד) קוֹל דְּבָרִים. וְכָתוּב שָׁם (שמות ד) לֹא אִישׁ דְּבָרִים. מִי אִישׁ הַדְּבָרִים? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לג) אִישׁ הָאֱלֹהִים. לִפְנֵי חִילוֹ – אֵלֹהִים יִשְׂרָאֵל.

279. אֵלֶּא וּדְאִי נְבוֹת לֹא וְכָאָה הָיָה כָּל כֶּף לְקִיּוּמָא קָמִי קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵלֶּא רוּזָא אֲזוּרָא הָיָה, דְּשִׁלְטָא בְּעַלְמָא. דָּדָא הוּא רוּזָא דְקִיּוּמָא תְּדִיר וְסִלְקָא קָמִי קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. וְדָא הוּא דְאֶסְטִי לְבָנֵי עַלְמָא בְּשִׁקְרָא. וּמִאֵן דְּאִיהוּ רָגִיל בְּשִׁקְרָא, אֲשֶׁתִּדְּל תְּדִיר בְּשִׁקְרָא. וְעַל דָּא אָמַר אֶצֶן וְהֵייתִי רוּזָא שִׁקֵּר וְגו'. וְעַל דָּא קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לִיה, צֵא וַעֲשֵׂה כֵן. פּוֹק מִהֶכָּא, כְּמוֹהִי דְאֻקְמוּהָ דְכִתְיִב, (תהלים קא) דְּבִר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינָי. וּבְגִין דָּא אִיהוּ רוּזָא שִׁקֵּר וּדְאִי.

280. וְתוֹ, עַל מֶה דְּקָטַל לִיה לְנְבוֹת וְנָטַל כְּרָמָא דִּילִיה, קְטוּלָא אִמְרֵי קָטִיל לִיה. אֵלֶּא עַל דְּקָטִיל לִיה בְּלָא דִּינָא, אֲתַעֲנֵשׁ. קָטַל לִיה בְּלָא דִּינָא, וְנָסִיב כְּרָמָא דִּילִיה. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב, (מלכים א כא) הֲרִצְחָתָהּ וְגַם יִרְשָׁתָהּ, וְעַל דָּא אֲתַעֲנֵשׁ. וְתָא וְזוֹי, כְּמוֹהִי אֵינִין בְּנֵי נִשָּׂא בְּעַלְמָא, דְאֶסְטִי לִכּוֹן הֵאִי רוּזָא שִׁקֵּרָא בְּשִׁקְרָא. וְשִׁלְטָא אִיהוּ בְּעַלְמָא בְּכַמָּה סְטִרִין וּבְכַמָּה עוֹבְדִין, וְהֵאֱוִימָנָא מִלִּי.

281. וְעַל דָּא דָּוִד מִלְכָּא בָּעָא לְאַסְתְּמָרָא מַעֲיָה, וּבָעָא לְאַפְקָא מִנֵּהוּ מִסְּאָבוּ. דְכִתְיִב, (תהלים נא) לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נָכוֹן תַּדְּשׁ בְּקִרְבִּי. דָּא הוּא רוּזָא נָכוֹן, וְאַזְזָרָא אִיהוּ רוּזָא שִׁקֵּר. וְעַל דָּא תִרִין דְרָגִין אֵינִין, זוֹד קְדִישָׁא, וְזוֹד מִסְּאָבָא.

282. פָּתַח וְאָמַר, (יואל ב) וְה' נָתַן קוֹלוֹ לִפְנֵי חִילוֹ כִּי רַב מְאֹד מִחֲנֹהוּ וְכִי עָצוֹם עֲשֵׂה דְבָרוֹ וְגו'. הֵאִי קָרָא אֻקְמוּהָ. אֲבָל וְה' בְּכָל אֶתֶר הוּא וּבִי דִינָהּ. נָתַן קוֹלוֹ, דָּא הוּא קָלָא דְכִתְיִב, (דברים ד) קוֹל דְּבָרִים. וְכָתִיב הִתֵּם, (שמות ד) לֹא אִישׁ דְּבָרִים. מִאֵן אִישׁ דְּבָרִים. כְּמוֹהִי דָאֵת אָמַר, (דברים לג) אִישׁ הָאֱלֹהִים. לִפְנֵי חִילוֹ, אֵלִין אֵינִין יִשְׂרָאֵל.

283. כי רב מאד מוֹנֵהוּ, כְּמֵה דָּאֵת אֲמִיר (איוב כה) הִישֵׁ מִסְפָּר לְגִדּוּדֵיו. שְׁנֵאֲמֵר (איוב כה) הִישֵׁ מִסְפָּר לְגִדּוּדֵיו. שְׁכֵמָה מִמְּנִים וּשְׁלֹוֹחִים יֵשׁ לְקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֻלָּם עוֹמְדִים לְהִשְׁטִין עַל יִשְׂרָאֵל [נ"ח כְּדִי לְטַמֵּא אוֹתָם], וְעַל בֶּן הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַדְמֵן לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְשַׁמֵּר אוֹתָם, וְלֹא יוֹכְלוּ לְקַטְרֵג לָהֶם.

284. כִּי עֲצוֹם עוֹשֶׂה דְּבָרוֹ. מֵאֵן עֲצוֹם, דָּא הוּא זָכָא הַצַּדִּיק, אוֹתוֹ שְׁמִשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרַה הַקְּדוּשָׁה יוֹמָם וְלַיְלָה. דְּבָר אַחֵר כִּי עֲצוֹם – זֶה הַמְּקַטְרֵג שְׁנִמְצָא לִפְנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא חֹזֵק בְּבִרְזֵל, קָשָׁה בְּסִלְעַ. עוֹשֶׂה דְּבָרוֹ – שְׁנוּטֵל רְשׁוּת מִלְּמַעְלָה, וְנוֹטֵל אֶת הַנִּשְׁמָה מִלְּמַטָּה.

285. כִּי גָדוֹל יוֹם ה' וְנוֹרָא מְאֹד וּמִי יִכְלֹנוּ – שֶׁהוּא שׁוֹלֵט עַל הַכָּל וְעֲלִיּוֹן וְתַקִּיף עַל כָּלֶם, וְכֻלָּם תַּחַת שְׁלִטוֹנוֹ. אֲשֶׁרִי הַצַּדִּיקִים שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בָּהֶם תְּמִיד לְזַכּוֹת אוֹתָם לְעוֹלָם הַבָּא וּלְשִׁמּוֹחַ אוֹתָם בְּשִׂמְחַת הַצַּדִּיקִים שֶׁעֲתִידִים לְשִׁמּוֹחַ עִם הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁכְּתוּב (תהלים ה) וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בְּךָ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתִסַּף עֲלֵימוֹ וַיַּעֲלֶצוּ בְּךָ אֲהַבֵּי שִׁמְךָ. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

283. כי רב מאד מוֹנֵהוּ, כְּמֵה דָּאֵת אֲמִיר (איוב כה) הִישֵׁ מִסְפָּר לְגִדּוּדֵיו. (דף קצג ע"א) דְּכֵמָה מְבִנֵּן וְשְׁלִיּוֹן אֵית לִיה לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֻלָּהוּ קְיִיבִי לְאַסְטָאָה עֲלִייהוּ דְּיִשְׂרָאֵל (זהר חדש ל"ג בגין לאסתאבא להו). וְעַל דָּא קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹדְבֵן קְמוּיֵיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל בְּגִין לְנִטְרָא לָהּ, וְכֹא יִכְלוּ לְקַטְרֵגָא לָהּ.

284. כִּי עֲצוֹם עוֹשֶׂה דְּבָרוֹ. מֵאֵן עֲצוֹם, דָּא הוּא זָכָא הַהוּא דְּאִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא קְדִישָׁא יְמוּמָא וְלַיְלָה. דְּבָר אַחֵר כִּי עֲצוֹם, דָּא הוּא מְקַטְרֵגָא דְּאִשְׁתַּכּוּז קְמוּי קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִיהוּ תַקִּיפָא כְּפִרְזָלָא תַקִּיפָא כְּטִינְרָא. עוֹשֶׂה דְּבָרוֹ, דְּנִטִּיל רְשׁוּת מִלְּעִילָא וְנִטִּיל גְּשִׁמְתָא מִתַּתָּא.

285. כִּי גָדוֹל יוֹם ה' וְנוֹרָא מְאֹד וּמִי יִכְלֹנוּ. דְּאִיהוּ שְׁלִיט עַל כָּלָא, וְעֲלָאָה וְתַקִּיפָא עַל כָּלָהּ, וְכֻלָּהוּ תַּחַת שְׁלִטְנֵיהּ. זָכָאִין אֵינוֹן צַדִּיקֵיִיא, דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְּהוּ תַדִּיר, לְזָכָאָה לֹון לְעֲלָמָא דְּאֵתִי וּלְמַוְדִי לָהּ בְּוִידּוֹ דְּצַדִּיקֵיִיא דְּזַמִּינִין לְמַוְדִי בֵּיהּ בְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכְתִיב, (תהלים ה) וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בְּךָ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתִסַּף עֲלֵימוֹ וַיַּעֲלֶצוּ בְּךָ אֲהַבֵּי שִׁמְךָ. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן יְמִלּוּךָ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

